

Точка на дневен ред: 3
Предлагач: **Надзорен одбор**

Материјал за Годишно собрание на акционери на НЛБ Банка АД Скопје

Годишен извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2024 година

Надзорниот одбор му предлага на Собранието на акционери да го усвои следниот:

Годишен извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2024 година

Во прилог:

- Годишен извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2024 година;
- Мислење на Надзорниот одбор по Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2024 година;
- Предлог-одлука за усвојување на Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2024 година и Мислењето на Надзорниот одбор по Годишниот извештај.

Скопје, мај 2025 година

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО
НА НЛБ БАНКА АД СКОПЈЕ ЗА 2024 година**

СОДРЖИНА

I. Профил на НЛБ банка АД Скопје	4
Деловен модел на Банката	4
Активности на Банката во 2024 година	6
Награди и признанија на Банката во 2024 година	6
Клучни показатели на работењето на Банката	7
II. Макроекономско окружување	8
Реален сектор	8
Фискален сектор	9
Монетарен сектор	9
III. Клучни законски и регулаторни измени кои влијаеја на работењето на Банката	11
IV. Банкарски сектор	13
Основни показатели	13
Квалитет на кредитното портфолио	13
Финансиска стабилност	13
Профитабилност	14
V. Финансиски резултати на Банката	15
Биланс на успех на Банката	15
Добивка	15
Нето-приходи од камата	16
Нето-некаматни приходи	16
Нето-приходи од провизии	16
Трошоци	17
Биланс на состојба на Банката	17
VI. Продажни канали и дигитална трансформација	18
Мобилно и електронско банкарство	18
Контакт-центар	19
Банкомати и ПОС-мрежа	20
Кредитни посредници	20
Мрежа на експозитури	20
VII. Работа со население	22
Кредитна активност и понуда	22
Депозитна активност и понуда	23
Останати услуги на Банката	24
VIII. Работа со правни лица	26
Кредитна активност и понуда	26
Проектно финансирање	27

Проекти за одржлив развој (ESG-проекти)	27
Гаранции и акредитиви	27
Депозитна активност и понуда	28
Услуги на Кеш-центар	28
IX. Платен промет во земјата и странство	30
Платен промет во земјата	30
Платен промет со странство	30
X. Финансиски пазари	31
Управување со ликвидноста	31
Кредитни извори на финансирање	31
Комисионо работење	32
Девизен пазар	32
Старателски и брокерски услуги	33
XI. Управување со ризици	35
Управување со кредитен ризик и квалитет на кредитното портфолио	35
Управување со некредитни ризици	36
XII. Управување со капиталот и адекватноста	40
XIII. Управување со човечки ресурси	43
XIV. Внатрешна ревизија	46
XV. Маркетинг-активности	47
XVI. Информатичка технологија	48
XVII. Управување со проекти	49
XVIII. Интрагрупациски услуги	50
XIX. Извештај за корпоративно управување	51
Собрание на акционери	51
Органи за надзор, ревизија и помошни тела	52
Кодекс за корпоративно управување	69
Кодекс на однесување во НЛБ Групацијата	75
Организациска структура на Банката	75
Акционерски капитал и сопственичка структура	76
XX. Извештај за управување со животната средина и социјалните аспекти (ESG)	79
Корпоративна општествена одговорност	79
Животна средина	80
XXI. Стратегија и идни изгледи	82
Прилози	83

I. Профил на НЛБ банка АД Скопје

НЛБ Банка АД Скопје¹ е основана во 1985 година, а од 1993 година работи како комерцијална банка којашто ги извршува сите банкарски услуги за клиентите од земјата и од странство. Уште од самите почетоци е една од водечките банкарски институции во Република Северна Македонија со постојан тренд на пораст и континуирано позитивни резултати. Банката спаѓа во системски значајни банки и е трета најголема банка во Република Северна Македонија според големината на активата. Банката е членка на НЛБ Групаацијата од 2000 година, при што стратешки акционер на Банката е Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана со 86,97 % учество во вкупниот капитал на Банката.

Деловен модел на Банката

НЛБ банка АД Скопје е една од водечките банки во РСМ, системски значајна и банка со силна пазарна позиција во главните сегменти од банкарското работење. Банката го следи универзалниот банкарски деловен модел со фокус на комерцијални банкарски производи што ги опслужуваат сите сегменти на клиенти, односно деловни клиенти, физички лица, финансиски институции и субјекти на централната и локалната власт.

Деловниот модел на Банката е фокусиран на двата пазарни сегменти:

- физички лица;
- корпоративни клиенти.

Клиентите на кои Банката ги испорачува своите производи и услуги се поделени во пет групи:

- физички лица;
- големи приватни правни лица;
- микро, мали и средни приватни правни лица;
- владини и државни претпријатија;
- финансиски институции.

Производите кои Банката им ги обезбедува на своите клиенти можат да се поделат на:

- кредити и депозити на население;
- кредити и депозити на правни лица;

како и различни услуги:

- платежни услуги;
- банкомати и картички;
- управување со сметки;
- гаранции и акредитиви;
- инвестициско банкарство;
- останати услуги.

Банката ги испорачува своите услуги користејќи комбинација од традиционални и дигитални канали. Постојната стратегија за продажба ги вклучува следниве канали:

- експозитури;
- банкомати и ПОС–терминали;
- интернет;
- мобилни апликации;
- Контакт-центар;

¹ Во понатамошниот текст: Банката.

- посредници;
- интернет-страница.

Клиентскиот пристап на Банката се спроведува преку:

- личен банкар;
- управување со сметки на правни лица;
- дигитализација на деловните односи;
- трансакциски однос (платежни услуги со клиенти кои имаат потенцијал да станат клиенти на Банката).

Клучни извори на приходи на Банката се:

- каматен приход од продажба на кредити;
- каматен приход од инвестициско портфолио и пазар на пари;
- приходи од провизии и надоместоци за управување со сметки, платежни и картични услуги, документарно работење, транспорт на готовина и брокерски и старателски услуги;
- приходи од продажба на производи на трети страни – неживотно и осигурување на живот, пензиско осигурување и удели во инвестициски фондови;
- останати приходи од дејност на Банката.

Главни трошоци на Банката:

- трошоци за камата за финансирање од небанкарски и банкарски сектор;
- трошоци за провизии и надоместоци за платежни системи и готовина;
- трошоци за вработени на Банката;
- трошоци за управување и тековно одржување на каналите на продажба;
- трошоци за одржување на информатичката инфраструктурата и сајбер безбедност;
- други тековни општи и административни трошоци.

Клучни засегнати страни од работењето на Банката се:

- клиентите на Банката;
- НЛБ д.д. со учество од 87 % во акционерскиот капитал на Банката и другите акционери;
- инвеститорите;
- снабдувачите на технологија и други снабдувачи на Банката;
- регулаторите;
- вработените на Банката;
- општеството и локалната средина.

Клучни операции на Банката:

- кредитирање;
- депозитна активност;
- управување со односи со клиенти;
- сервиси за клиенти и советодавни услуги;
- управување со платежни сметки и кредитни продукти;
- платежни и картични операции;
- електронски и дигитални канали и услуги;
- менаџмент на проблематични пласмани;
- управување со ризиците;
- ИТ-операциите.

Клучни ресурси на Банката се:

- капиталот на Банката;

- депозитите;
- ИТ-инфраструктурата;
- вработените на Банката;
- брендот НЛБ.

Постојниот деловен модел на НЛБ Банка АД Скопје, како и постојната пазарна позиција, овозможуваат одржлив раст и развој на Банката, финансирање на растот и развојот од сопствени извори и истовремено обезбедуваат задоволителен поврат на капиталот на инвеститорите.

Активности на Банката во 2024 година

Во 2024 година, Банката работеше согласно со Деловната политика за 2024 година, Стратешките насоки за развојот и работењето на Банката за 2024 - 2028 година и насоките на НЛБ Групацијата за 2024 година, приспособувајќи ги своите тековни оперативни активности и ценовната политика на економските и пазарните услови, како и согласно со промените во законските одредби и промените во деловната политика на НЛБ Групацијата.

И покрај значајните предизвици и неизвесности на глобално ниво, кои се одразија и на домашната економија, Банката успеа да оствари одлични резултати во сите сегменти од работењето, а притоа остана посветена на подобрување на благосостојбата на своите вработени и придонесот во поддршката на заедницата и поединците преку финансиска помош и останати мерки и активности.

Во текот на целата година Банката работеше следејќи ги трендовите во банкарскиот сектор и генерално во финансискиот систем, приспособувајќи ги сите активности во правец на поголема достапност до клиентите, иновативни услуги и брзи процедури притоа водејќи грижа за влијанието врз животната средина и одржливиот развој на заедницата.

Награди и признанија на Банката во 2024 година

Потврда за успешното работење на НЛБ Банка АД Скопје во поглед на деловните резултати, позитивниот имиџ и препознатливост, како и високо развиената корпоративна општествена одговорност, се стекнатите меѓународни и национални награди и признанија:

- Признание за добри ESG-практики (од Македонската берза и Американската стопанска комора);
- „Лидери на донирањето“ (од организацијата Конект и УСАИД);
- „Оскар на хуманоста“ од Црвениот крст на Град Скопје;
- „Најдобри практики во корпоративна филантропија“ (од Американската стопанска комора, УСАИД и организацијата Конект);
- „Златен поддржувач“ на активностите на Црвениот крст (од Црвениот крст на Република Северна Македонија);
- Плакета за особен придонес и поддршка на Специјалната олимпијада на Северна Македонија (од Специјалната олимпијада).

Клучни показатели на работењето на Банката

	2024	2023
ROE пред даноци	21,6%	22,0%
ROE по даноци	18,7%	19,9%
ROA пред даноци	3,1%	3,1%
ROA по даноци	2,7%	2,8%
Cost / Income Ratio	40,0%	43,2%
Стапка на адекватност на капиталот	18,5%	18,9%
Стапка на редовен основен капитал	16,3%	16,5%
Пазарно учество по билансна сума	15,9%	15,6%
Заработка по акција - EPS (добивка/број на акции)	3.858	3.767
Пазарна капитализација (во мил. МКД)	47.966	25.228
Добивка пред оданочување (во мил. МКД)	3.809	3.555
годишна промена во %	7,1%	32,6%
Добивка по оданочување (во мил. МКД)	3.295	3.217
годишна промена во %	2,4%	32,2%
Нето приходи од работење (во мил. МКД)	6.946	6.015
годишна промена во %	15,5%	15,1%
Трошоци на работењето (во мил. МКД)	2.778	2.597
годишна промена во %	6,9%	14,4%
Исправка на вредност, посебна резерва и резервирања (во мил. МКД)	-339	155
годишна промена во %	-318,7%	-159,7%
Нето приходи од камата / просечна каматоносна актива	4,6%	4,1%
Билансна сума (во мил. МКД)	131.240	116.407
годишна промена во %	12,7%	3,3%
Кредити на небанкарски сектор (промена во %)	13,6%	4,3%
(пазарно учество во %)	17,9%	17,7%
Депозити на небанкарски сектор (промена во %)	15,6%	2,6%
(пазарно учество во %)	17,6%	17,1%
Учество на нето кредити на небанкарски сектор во депозити на небанкарски сектор	78,7%	80,1%
Кредити во категориите на ризик „А“ и „Б“/Вкупни кредити	97,2%	96,2%
Покриеност на портфолиото со резервации	4,4%	5,1%
Нефункционални кредити/Вкупни кредити	2,9%	3,6%
Број на експозитури	48	48
Број на активни вработени	954	928
Број на ефективно ангажирани вработени	939	917
Добивка по вработен (во илјади МКД)	3.454	3.466

* Показателите се пресметани согласно со регулативата на НБРСМ и ИФРС прифатени во РСМ.

II. Макроекономско окружување

Во услови на забавување на инфлацијата, поволен девизен пазар, при сè уште присутни ризици од надворешното окружување поврзани со високата геополитичка и економска неизвесност, домашното економско окружување, домашната економија во 2024 година забележа годишен раст од 2,8 %. Исто така, финансиската кондиција на компаниите забележа извесно подобрување, а расположливиот доход на домаќинствата забележа зголемување.

Благодарение на макроекономската стабилност и конзистентните макроекономски политики на земјата, меѓународните рејтинг-агенции „Standard & Poor’s“ и „Fitch“ го потврдија кредитниот рејтинг во „BB-“ со стабилен изглед и „BB+“ со стабилен изглед, соодветно. Притоа, очекувањата за економската состојба на државата се забрзување на економскиот раст, постепено намалување на буџетскиот дефицит, реализација на инвестициите (особено инфраструктурните), намалени инфлаторни притисоци и поттикнување на домашната продуктивност.

Клучни макроекономски показатели

	2024	2023
БДП, реална стапка на раст (%)	2,8	2,1
БДП (мил.ЕУР)	15.431	14.598
Просечна инфлација (%)	3,5	9,6
Каматна стапка на благајнички записи, крај на година (%)	5,55	6,30
Националната референтна каматна стапка (%)	2,63	2,27
Меѓубанкарска каматна стапка (%)	3,66	3,57
Индустриско производство, Ø 2021 (%)	-1,4	-5,8
Стапка на невработеност (%)	11,9	13,0
Буџетски дефицит (мил. ЕУР)	684	674
% од БДП	4,4	4,6
Државен долг (Централна Влада, Јавни Фондови и Општини) (мил.ЕУР)	8.298	7.256
% од БДП	53,8	49,7
Надворешен јавен долг (мил. ЕУР)	5.825	5.345
% од БДП	37,7	36,6
Трговски биланс (мил. ЕУР)	-3.278	-2.822
% од БДП	21,2	19,3
Девизни резерви (мил. ЕУР)	5.019	4.538
Вкупно директни инвестиции во Република С.Македонија (мил.ЕУР)	1.255	578
% од БДП	8,1	4,0

Извор: ДЗС, НБРСМ, Министерство за финансии

Реален сектор

Годишната стапка на реален раст на БДП на македонската економија забележа одредено забрзување во 2024 година и изнесува 2,8 % (2023: 2,1 %). Најповолни остварувања забележаа групата дејности „трговија, транспорт и угостителство“ и групата „јавна управа, образование и здравствена заштита“.

Индустриското производство во земјата на крајот на 2024 година забележа умерено намалување во однос на 2023 година од 1,4 % (2023: - 5,8 %). Падот кај индустриското производство е врз основа на намалените перформанси од работењето кај преработувачката индустрија и рударството, додека енергетскиот сектор забележа годишен раст од 19,8 %.

Секторот градежништво во 2024 година забележа зголемена градежна активност и реален раст од 2,4 % заклучно со третиот квартал од 2024 година. Исто така, индексот на цените на становите на крајот на 2024 година забележа раст од 10,6 % и го достигна нивото од 159,1 (2023: 143,9 со годишен раст од 6,9 %).

Надолниот тренд на **стапката на невработеност** продолжи и во 2024 година, така што на крајот на 2024 година стапката на невработеност изнесува 11,9 % (2023: 13,0 %) при зголемена стапка на вработеност од 46,2 % (2023: 45,4 %). Бројот на невработени лица (94.795) во однос на истиот период од претходната година е понизок за 7,9 %, додека бројот на вработени лица (700.526) се зголеми за 1,9 %. Просечната месечна исплатена нето-плата за декември 2024 година изнесуваше 43.587 МКД, со годишен раст од 9,0 %.

Негативното салдо во надворешнотрговската размена за периодот јануари – декември 2024 година изнесува 3.278 милиони ЕУР и во однос на истиот период од претходната година забележа пораст од 16,2 %. Во овој период извозот забележа пад од 6,5 %, додека увозот се намали за 0,7 %. Стапката на покриеност на увозот со извоз изнесува 70,4 % (2023: 74,7 %). Во периодот според вкупниот обем на надворешнотрговската размена, Република С. Македонија најмногу тргувала со Германија, Велика Британија, Грција, Кина и Србија.

Вкупните директни инвестиции во земјата за периодот јануари – декември 2024 година изнесуваат 1.255 милиони ЕУР што е за 117,2 % зголемување во однос на 2023 година кога директните инвестиции изнесуваа 578 милиони ЕУР.

Фискален сектор

Државниот буџет заклучно со декември 2024 година оствари вкупни приходи од 306 милијарди МКД (5,0 милијарди ЕУР) или 3,9 % помалку од планираниот буџет за 2024 година. Приходите врз основа на ДДВ изнесуваат 81 милијарда МКД (1,3 милијарди ЕУР) и се за 3,8 % повеќе од планираните приходи во буџетот. Вкупните расходи изнесуваат 348 милијарди МКД (5,6 милијарди ЕУР) или 4,2 % пониско од планираните. Буџетскиот дефицит со декември 2024 година изнесува 42 милијарди МКД (0,7 милијарди ЕУР) или 5,9 % пониско од планираниот дефицит за 2024 година. Во 2024 година буџетскиот дефицит беше финансиран преку задолжување на државата на домашниот пазар (државни записи) како и преку задолжување кон странство (странски заеми). Исто така, во 2024 година државата склучи договор за заем од 500 милиони ЕУР со Унгарија, кој е со пониски каматни стапки од оние на меѓународните пазари, со цел покривање на буџетските потреби и поддршка на стопанството.

Државниот долг (консолидиран) на 31.12.2024 година изнесува 510 милијарди МКД (8.298 милион ЕУР), што претставува 53,8 % од БДП (2023: 49,7 %). Од вкупниот државен долг, 55,6 % претставуваат надворешен долг (2023: 57,5 %), додека 44,4 % (2023: 42,5 %) од долгот се креирани од домашни извори.

Гарантираниот и негарантираниот долг на јавните претпријатија и акционерските друштва во државна сопственост со крајот на 2024 година изнесува 82 милијарди МКД (1.327 милиони ЕУР), 2023: 1.221 милион ЕУР.

Монетарен сектор

Во текот на 2024 година, Народната банка делуваше во насока на претпазливо нормализирање на монетарната политика во услови на пониско ниво на инфлација во однос на 2023 година, при што во три наврати ја намали каматната стапка на благајничките записи, при непроменет понуден износ на благајнички записи (10 милијарди МКД). Дополнително, Народната банка ја намали и

каматната стапка на депозитите преку ноќ, седумдневните депозити и кредитите преку ноќ. Приспособливиот карактер на монетарната политика на севкупните макроекономски и финансиски услови придонесе за натамошно забавување на инфлацијата и стабилен девизен пазар, што претставува значајна поддршка за кредитните текови во економијата.

Каматната стапка на благајничките записи во текот на годината беше намалувана во три наврати достигнувајќи ниво од 5,55 % на крајот од 2024 година, од 6,30 % на крајот од 2023 година (-0,75 пп).

Националната референтна каматна стапка (каматна стапка на денарски депозити без валутна клаузула) исто така забележа зголемување од 2,27 % (на крајот од 2023 година) на 2,63 % на крајот од 2024 година (0,36 пп).

Каматната стапка на депозитите и кредитите преку ноќ се намали од 4,20 % и 6,80 %, соодветно на крајот од 2023 година, на 3,95 % и 6,05 % соодветно на крајот од 2024 година.

Стапката на задолжителната резерва како монетарен инструмент на Народната банка кој ги обврзува банките да издвојуваат средства на сметките кај централната банка, на крајот од 2024 година, изнесуваше 8 %, 100 % и 21 % за домашна валута, домашна валута со валутна клаузула и странска валута, соодветно.

Каматната стапка на меѓубанкарскиот пазар на депозити за 2024 година во просек изнесуваше 3,66 %, при што се зголеми за 0,1 пп на годишно ниво.

Девизните резерви на крајот на 2024 година изнесуваа 5.019 милиони ЕУР и на годишно ниво се зголемија за 480 милиони ЕУР или 10,6 %. Најголем дел од девизните резерви се пласирани во хартии од вредност (70,1 %), по што следуваат валутите и депозитите (18,8 %) и монетарното злато (11 %).

Просечната стапка на инфлација мерена преку индексите на трошоците за живот (COICOP) во 2024 година изнесува 3,5 % (2023: 9,6 %), додека просечната стапка на индексот на цените на мало изнесува 4,3 % (2023: 7,0 %).

III. Клучни законски и регулаторни измени кои влијаеја на работењето на Банката

Во текот на 2024 година беа донесени повеќе законски и подзаконски акти, и измени и дополнувања кај постојните, кои влијаеја на одделни подрачја на работењето на Банката, и тоа:

- Закон за финансиски инструменти;
- Закон за проспекти и обврски за транспарентност за издавачите на хартии од вредност;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за платежни услуги и платни системи;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за Народната банка на Република Северна Македонија;
- Закон за употребата на македонскиот јазик;
- Закон за изменување на Законот за хартии од вредност;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам;
- Насоки за начинот на управување со ризиците поврзани со климатските промени;
- Насоки за поголема вклученост на лицата со попреченост како потрошувачи во банкарскиот сектор;
- Одлука за извршување платежни трансакции;
- Одлука за изменување на Одлуката за утврдување на барањата за засилена автентикација и општи, сигурни и отворени стандарди за комуникација;
- Одлука за изменување на Одлуката за Методологијата за утврдување на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот за изложености во Република Северна Македонија;
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик;
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;
- Одлука за задолжителна резерва;
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за содржината и начинот на функционирање на Кредитниот регистар;
- Упатство за изменување и дополнување на Упатството за спроведување на Одлуката за содржината и начинот на функционирање на Кредитниот регистар;
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за објавување извештаи и податоци од страна на банките;
- Одлука за висината на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот за изложености во Република Северна Македонија и за изложености кон други земји во второто тримесечје од 2025 година;
- Одлука за висината на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот за изложености во Република Северна Македонија и за изложености кон други земји во третото тримесечје од 2025 година;
- Одлука за висината на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот за изложености во Република Северна Македонија и за изложености кон други земји во четвртото тримесечје од 2025 година;
- Одлука за изменување на Одлуката за методологија за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи (со важност од 2025 г.);
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките и белешките кон тие извештаи (со важност од 2025 г.);
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за сметковниот (контниот) план за банките (со важност од 2025 г.);
- Одлука за методологијата за идентификување системски значајни банки;
- Упатство за изменување и дополнување на упатството за начинот на вршење на платниот промет со странство;
- Правилник за формата и содржината на актот за издавање на хартии од вредност по видови хартии од вредност;
- Правилник за начинот и постапката за запишување на хартии од вредност;
- Правилник за содржината на известувањето за завршување на јавната понуда на хартии од вредност и на известувањето за исходот од запишувањето;

- Правилник за Проспектот;
- Правилник за формата и содржината на барањето за одобрување на приватна понуда на хартии од вредност и документите што се поднесуваат кон барањето за исполнување на условите за приватна понуда, како и формата и содржината на известувањето за реализацијата на емисијата;
- Правилник за формата и содржината на извештајот за готовинска трансакција во износ од 15.000 ЕУР во денарска противвредност или повеќе;
- Правилник за формата на нумерираниот регистар што го водат давателите на услуги поврзани со виртуелни средства, нумерираниот регистар што го водат субјектите кои вршат менувачки работи, нумерираниот регистар што го водат брокерските куќи и банките со дозвола за работа со хартии од вредност, нумерираниот регистар што го водат лицата кои тргуваат или дејствуваат како посредници во трговија со уметнички дела и нумерираниот регистар што го водат лицата кои складираат, тргуваат или кои дејствуваат како посредници во трговија со уметнички дела кога активностите се одвива во слободни зони;
- Правилник за формата, видот и категориите податоци од извештајот за сомневањата за перење пари и/или финансирање на тероризам;
- Правилник за карактеристиките на софтверот за автоматска обработка на податоците;
- Правилник за безбедност на обработката на личните податоци;
- Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начинот на вршење на супервизија;
- Правилник за дополнување на Правилникот за начинот на известување за нарушување на безбедноста на личните податоци;
- Правилник за начинот на работа на инвестициското друштво;
- Правилник за добивање на одобрение за работа на инвестициско друштво и за статусни промени на инвестициското друштво;
- Правилник за утврдување на посебни организациски услови за инвестициско друштво при креирање или создавање на инвестициски производи и нивна дистрибуција;
- Правилник за формата и содржината на информациите кои им се доставуваат на клиентите и на потенцијалните клиенти;
- Правилник за проценка на соодветноста на клиент;
- Правилник за давање одобрение на член на орган на управување и член на орган на надзор на инвестициско друштво, пазарен оператор и овластен депозитар, како и условите и критериумите за проценка на соодветноста на членовите на органите и на носителите на клучни функции – немаме официјално толкување дали се однесува на банки;
- Правилник за начинот на заштита на имотот од клиентите на инвестициското друштво и начинот на користење на имотот (финансиските инструменти и паричните средства) на клиентите од страна на инвестициското друштво;
- Правилник за утврдување на критериумите за исполнување на условите за назначување на врзан застапник;
- Правилник за формата, содржината на барањето и потребната документација во постапката за добивање и за обновување на одобрение за работење на брокер и на инвестициски советник;
- Правилник за Фонд за обесштетување на инвеститори.

IV. Банкарски сектор

Во 2024 година, банкарскиот сектор (составен од 13 банки и 2 штедилници) остана стабилен и отпорен на ризиците при работењето, при задоволително ниво на ликвидност и високо ниво на адекватност на капиталот. Растот на кредитите беше подеднакво насочен кон корпоративниот сектор и кон секторот домаќинства, со повисоки остварувања кај корпоративниот сектор на крајот од годината.

Основни показатели

Основни показатели на банкарскиот сектор

во милиони МКД	31.12.2024	31.12.2023	Годишна промена	
			%	апс
Билансна сума	824.812	746.739	10,5%	78.073
Капитал и резерви	105.206	92.910	13,2%	12.296
Депозити од нефинансиски сектор	600.785	539.602	11,3%	61.183
Кредити на нефинансиски сектор (брuto)	489.924	440.560	11,2%	49.365
Резервации (билансни и вонбилансни)	19.969	20.078	-0,5%	-108
Бруто нефункционални кредити (фин. и нефин. сектор)	13.205	12.245	7,8%	961
Добивка пред оданочување	19.776	15.783	25,3%	3.993
Финансиски резултат	17.390	14.296	21,6%	3.095

Извор: НБСРМ – Супервизија, податоци и показатели за банкарскиот систем на РС Македонија.

Вкупните кредити во 2024 година² забележаа годишен раст од 49,7 милијарди МКД или 11,2 %, при што кај корпоративниот сектор кредитниот раст изнесува 29,6 милијарди МКД или 13,9 %, додека кај секторот домаќинства порастот изнесува 20,1 милијарда МКД или 8,8 %. Од валутен аспект, најголем придонес во годишниот раст на вкупните кредити на банките имаа денарските кредити, при нивно учество во вкупните кредити од 61,5 % (2023: 58 %). Во однос на рочната структура на кредитите, 15,1 % се краткорочни, додека 81,6 % се долгорочни кредити (2023: 15,4 % краткорочни, 81,4 % долгорочни).

Вкупните депозити, во 2024 година, забележаа годишен раст од 66,1 милијарда МКД или 12,4 %, при што кај секторот домаќинства депозитниот раст изнесува 48,1 милијарда МКД или 13,8 %, додека кај корпоративниот сектор има зголемување од 14,8 милијарди МКД или 9,2 %. Најголем придонес во годишниот раст на депозитите и кај двата сектори имаа депозитите во МКД, со учество во вкупните депозити од 59,4 % (2023: 56,9 %). Во однос на рочната структура, 38,2 % се по видување (2023: 37,5 %), 37,2 % се краткорочни (2023: 40,4 %), додека 24,6 % се долгорочни депозити (2023: 22,1 %).

Показателот бруто-кредити / депозити³ кај небанкарскиот сегмент на 31.12.2024 година изнесува 81,5 % (31.12.2023: 81,6 %).

Квалитет на кредитното портфолио

Учесството на нефункционалните кредити во вкупните бруто-кредити (кредити кон нефинансиски субјекти) на 31.12.2024 година изнесува 2,6 % (31.12.2023: 2,7 %), при што кај секторот домаќинства показателот забележа влошување во однос на претходната година и изнесуваше 2,5 % (31.12.2023: 1,9 %) како резултат на воведување нова дефиниција на нефункционалност, додека кај претпријатијата показателот се подобри на ниво од 2,7 % (31.12.2023: 3,5 %).

Финансиска стабилност

² Извор на параграфот: НБСРМ – Монетарна статистика.

³ Извор: НБСРМ – Финансиска стабилност.

Ликвидноста на банкарскиот сектор, во 2024 година, се одржа на високо ниво.

Високоликвидната актива кај банките на 30.09.2024 година зафакаше 18,5 % од вкупната актива (31.12.2023: 19,9 %), додека покриваше 32,2 % од краткорочните обврски (31.12.2023: 32,7 %).

Адекватноста на капиталот на ниво од банкарски сектор на 31.12.2024 година изнесува 18,9 % (31.12.2023: 18,1 %).

Профитабилност

Банкарскиот сектор со 31.12.2024 г. оствари нето-добивка од 17.390 милиони МКД, којашто во споредба со истиот период од претходната година е поголема за 3.095 милиони МКД или за 21,6 %.

Најголем придонес за растот на добивката во овој период имаше поголемиот нето-каматен приход (за 3.088 милиони МКД или за 12,3 %), а одредено влијание имаше и растот на другите редовни приходи (за 893 милиони МКД или за 41,6 %), како и растот на нето-приходите од провизии (за 525 милиони МКД или за 8,0 %), но и помалите трошоци за исправка на вредноста коишто забележаа пад за 817 милиони МКД или за 18,8 %, во однос на истиот период од 2023 година. Истовремено, оперативните трошоци се зголемија за 1.335 милиони МКД или за 9,5 %.

Показатели за профитабилноста на банкарскиот сектор

во %	31.12.2024	31.12.2023	Годишна промена процентни поени
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	2,2%	2,0%	0,2
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	17,6%	16,1%	1,4
Оперативни трошоци / Вкупни редовни приходи	42,0%	43,4%	-1,4
Трошоци за вработени / Вкупни редовни приходи	18,4%	18,9%	-0,5
Трошоци за вработени / Оперативни трошоци	43,8%	43,5%	0,2
Некаматни приходи / Вкупни редовни приходи	41,4%	41,5%	-0,1

Извор: НБРСМ – Супервизија, податоци и показатели за банкарскиот систем на РС Македонија.

V. Финансиски резултати на Банката⁴

Финансиските резултати на Банката за 2024 година се должат на континуираните продажни активности на кредитните продукти со посебен фокус на домаќинствата и претпријатијата, зголемениот број корисници на платните сервиси, како и на внимателното управување со ризикот, оперативната ефикасност и постојаната посветеност за унапредување на корисничкото искуство.

Биланс на успех на Банката

во мил. МКД	2024	2023	Годишна промена	
			апс.	%
Приходи од камата	5.245	4.450	795	17,9%
Расходи за камата	-604	-480	-125	26,0%
Нето-приходи од камата	4.640	3.970	670	16,9%
Приходи од провизии и надомести	2.484	2.427	56	2,3%
Расходи за провизии и надомести	-936	-1.102	166	-15,1%
Нето-приходи од провизии и надомести	1.548	1.325	223	16,8%
Нето-приходи од тргување	11	-15	26	-177,6%
Нето-приходи од курсни разлики	326	367	-41	-11,1%
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	-10	-8	-2	26,3%
Останати приходи од дејноста	431	375	55	14,8%
Вкупни нето-приходи	6.946	6.015	931	15,5%
Трошоци за вработените	-1.267	-1.186	-81	6,9%
Амортизација	-259	-258	0	0,0%
Останати расходи од дејноста	-1.252	-1.153	-99	8,6%
Добивка пред резервации	4.169	3.418	751	22,0%
Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето- основа	-332	3	-335	-11598,7%
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства	-6	152	-158	-104,1%
Удел во добивката/загубата на придружените друштва	-21	-18	-3	18,7%
Добивка пред оданочување	3.809	3.555	254	7,1%
Данок од добивка	-514	-338	-176	51,9%
Добивка за финансиската година	3.295	3.217	78	2,4%

Добивка

Во 2024 година, Банката оствари **добивка пред оданочување** во износ од 3.809 милиони МКД, што е за 7,1 % повисока од добивката остварена претходната година, резултат кој се должи на повисоките вкупни нето-приходи заедно со повисоките исправки на вредноста на финансиските средства.

Добивката по оданочување за 2024 година изнесува 3.295 милиони МКД и е повисока во однос на остварената во 2023 година за 2,4 % како резултат на повисоките приходи од камата и повисоките приходи од провизии.

⁴ Позициите од финансиските извештаи во Годишниот извештај се конзистентни со позициите од финансиските извештаи на Банката изработени по методологија на НБРСМ, освен онаму каде што е потребно да се прикаже нивна појасна презентација. Разликите се од презентациона природа, додека финалните позиции (добивка и вкупна актива/пасива) не бележат разлики.

Добивката пред исправки и резервации изнесува 4.169 милиони МКД или е повисока за 22,0 % од остварената во 2023 година.

Вкупните **исправки на вредност и резервации за финансиските средства, за оштетувања на нефинансиски средства и резервирања за потенцијални обврски врз основа на судски спорови** во текот на годината изнесуваат 332 милиони МКД и се повисоки во однос на 2023 година соодветно на квалитетот на портфолиото и на активностите.

Вкупните нето-приходи од работењето изнесуваат 6.946 милиони МКД и се за 15,5 % повисоки во однос на претходната година.

Нето-приходи од камата

Остварените вкупни нето-приходи од камати за 2024 година изнесуваат 4.640 милиони МКД и се повисоки за 670 милиони МКД или за 16,9 % во однос на 2023 година. Порастот се должи на зголемувањето на **приходите од камата** за 795 милиони МКД во споредба со остварените во 2023 година, додека **расходите за камата** се зголемени за 125 милиони МКД.

Доминантна категорија во остварените нето-приходи од камата (59,8 % од вкупно остварените нето-приходи од камата) се **нето-приходите од камати од население** кои изнесуваат 2.777 милиони МКД, што претставува пораст од 11,1 % споредено со 2023 година. Порастот на нето-приходите од камата се должи на зголемување на **приходите од камата** за 17,9 % во споредба со остварените во 2023 година, додека **расходите за камата** се зголемени за 26,0 %.

Нето-приходите од камати од правни лица изнесуваат 1.012 милиони МКД или за 6,2 % повеќе споредено со 2023 година, како резултат на зголемувањето на каматните приходи.

Нето-некаматни приходи

Вкупните нето-некаматни приходи изнесуваат 2.306 милиони МКД и во однос на 2023 година се повисоки за 12,8 %, поради повисоки приходи од провизии и надомести.

Нето-некаматните приходи во вкупните приходи учествуваат со 33,2 % (2023: 34,0 %). Најголемо учество во нето-некаматните приходи имаат нето-приходите од провизии со 67,1 % (2023: 64,8 %).

Нето-приходи од провизии

Вкупните нето-приходи од провизии изнесуваат 1.548 милиони МКД и се повисоки во однос на 2023 година за 16,8 %.

Вкупните приходи од провизии во однос на 2023 година се повисоки за 2,3 % поради повисоки приходи од банкоосигурување, брокерски услуги, зголемени приходи од реализирани трансакции со картички и трансакции на ПОС-терминали и картично порамнување и зголемени приходи од продажба на удели во фондови.

Вкупните расходи од провизии се пониски за 15,1 % во однос на реализираните во 2023 година поради пониски расходи од картично работење кон меѓународните картични системи.

Трошоци

Вкупните трошоци на работењето изнесуваат 2.778 милиони МКД. Во однос на 2023 година, вкупните трошоци на работењето се повисоки за 6,9 %, при што трошоците за вработените се повисоки за 6,9 %, останатите расходи од дејноста се повисоки за 8,6 %, додека амортизацијата е повисока за 0,04 %.

Показателот вкупни оперативни трошоци во однос на вкупни нето-приходи (Cost/Income Ratio) изнесува 40,0 % (2023: 43,2 %).

Биланс на состојба на Банката

Билансната сума на Банката во 2024 година изнесува 131.240 милиони МКД. Во однос на 2023 година, билансната сума е повисока за 14.833 милиони МКД или за 12,7 % како резултат на зголеменото кредитирање кон нефинансискиот сектор.

Во активата, кредитното портфолио (брuto) е повисоко на годишно ниво за 10.075 милиони МКД или 13,6 %, при што кредитите на нефинансиски правни лица пораснаа за 4.921 милион МКД или 18,8 %, додека кредитите на населението забележаа годишен раст од 5.031 милион МКД или 9,7 %.

Во пасивата, во однос на претходната година беше остварен значителен раст на вкупната депозитна база на небанкарскиот сектор од 14.392 милиони МКД или 15,6 % како резултат на пораст кај депозитите од население за 16,2 % и пораст на депозитите од нефинансиски правни лица за 15,7 %.

Од друга страна, **обврските по кредити** на Банката забележаа намалување за 17,7 % во однос на 2023 година.

Акционерскиот капитал и резервите на Банката се зголемени за 10,5 % и изнесуваат 18.527 милиони МКД.

Биланс на состојба на Банката

во мил. МКД	2024	2023	Структура	Годишна промена	
				апс.	%
АКТИВА	131.240	116.407	100,0%	14.833	12,7%
Парични средства и парични еквиваленти	23.425	22.443	17,8%	983	4,4%
Дериватни средства чувани за управување со ризик	6	2	0,0%	4	214,8%
Кредити на и побарувања од банки	0	1	0,0%	0	-64,9%
Кредити на и побарувања од други комитенти (нето)	84.149	74.073	64,1%	10.075	13,6%
Кредити на и побарувања од други комитенти (брuto)	88.606	78.731	67,5%	9.875	12,5%
нефинансиски правни лица	31.095	26.174	23,7%	4.921	18,8%
непрофитни институции	6	6	0,0%	-1	-11,3%
држава	1	1	0,0%	0	-34,9%
население	57.152	52.121	43,5%	5.031	9,7%
останати финансиски институции	353	429	0,3%	-77	-17,9%
Вложувања во хартии од вредност	20.652	15.849	15,7%	4.803	30,3%
Вложувања во придружени друштва	45	46	0,0%	0	-1,0%
Побарувања за данок на добивка	0	0	0,0%	0	0,0%
Останати побарувања	884	1.846	0,7%	-963	-52,1%
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	26	32	0,0%	-6	-18,3%
Нематеријални средства	171	226	0,1%	-55	-24,3%
Недвижности и опрема	1.881	1.888	1,4%	-7	-0,4%
ПАСИВА	131.240	116.407	100,0%	14.833	12,7%
Финансиски обврски определени по објективната вредност преку Билансот на успех	51	29	0,0%	22	77,4%
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	0	3	0,0%	-3	-100,0%
Депозити на банки	371	362	0,3%	9	2,5%
Депозити на други комитенти	106.913	92.521	81,5%	14.392	15,6%
нефинансиски правни лица	26.231	22.662	20,0%	3.569	15,7%
непрофитни институции	1.126	1.021	0,9%	105	10,3%
држава	335	235	0,3%	100	42,6%
население	77.601	66.793	59,1%	10.808	16,2%
останати финансиски институции	901	1.021	0,7%	-120	-11,8%
нерезиденти	719	789	0,5%	-70	-8,8%
Обврски по кредити	2.268	2.757	1,7%	-489	-17,7%
Субординирани обврски	1.534	2.089	1,2%	-554	-26,5%
Посебна резерва и резервирања	200	231	0,2%	-31	-13,3%
Обврски за данок на добивка (тековен)	203	100	0,2%	104	103,9%
Останати обврски	1.171	1.553	0,9%	-382	-24,6%
Добивка за периодот	3.295	3.217	2,5%	78	2,4%
Капитал и резерви	15.232	13.546	11,6%	1.686	12,4%

VI. Продажни канали и дигитална трансформација

Една од стратешките определби на Банката е засилена дигитализација и зголемување на дигиталната активност на клиентите, што треба да се постигне преку овозможување нови дигитални функционалности и дигитализација на основните производи и услуги на Банката. Мултиканалната стратегија на Банката предвидува трансформациски активности кај сите дистрибуциски канали (е/м-банкарство, интернет-страница, Контакт-центар, мрежа на банкомати и ПОС-терминали, NLB Pay, кредитни посредници и мрежа на експозитури) за достигнување на стратешките цели коишто предвидуваат трансформација на сите канали од сервисни (поддршка на клиентите) во продажни за различните банкарски производи.

Клучни активности поврзани со Мултиканалната стратегија, реализирани во 2024 година:

- **Имплементација на Garmin Pay** – дигитален паричник кој овозможува бесконтактно плаќање преку Garmin паметни часовници, со дигитализација на НЛБ платежните картички во апликацијата Garmin Connect на мобилните уреди со Android и iOS. Garmin Pay паричникот користи технологија Near Field Communication (NFC), овозможувајќи му на часовникот да „комуницира“ со компатибилни терминали на продажни места насекаде низ светот;
- **Имплементација на Smart POS** – софтвер во форма на мобилна апликација за уреди со оперативен систем Android, која овозможува прифаќање платежни трансакции иницирани со платежна картичка. Smart Pos претставува една од најнапредните технологии во областа на плаќањата со картички којашто им овозможува на трговците да прифаќаат плаќања со картичка без дополнителен хардвер, а прифаќа плаќања со платежни картички од програмата на MasterCard и Visa;
- **Имплементација на PayByLink сервис** – наменет за малите „e-commerce“ трговци кои не се во можност да развијат сопствена интернет-продавница и да ја интегрираат со банка. НЛБ Банка АД Скопје е прва и единствена банка на пазарот која вовеле „Плати преку линк“ опција за онлајн плаќање со VISA и MasterCard платежни картички, што му овозможува на клиентот да плаќа за добра и услуги преку линкот испратен до него од страна на трговецот. Продавачот може да креира линк за плаќање и да ја испрати до купувачот преку мејл, Вибер, Ватсап или СМС-пораки и преку социјалните мрежи.

Мобилно и електронско банкарство

Во текот на 2024 година, во делот на мобилното и електронското банкарство беа реализирани повеќе активности:

- овозможено плаќање со Garmin Pay;
- воведена NLB PayByLink, услуга која овозможува брзо и лесно плаќање преку линк доставен од трговецот;
- имплементација и надоградба на Smart POS мобилната апликација за прифаќање на платежни трансакции засновани на платежна картичка со користење на NFC-технологијата;
- овозможување пристап до НЛБ Фондови и НЛБ Лизинг преку апликацијата за мобилно банкарство за физички лица;
- унапредување на безбедносните механизми за заштита и спречување измами во картичното работење.

Кај мобилното банкарство, бројот на клиенти физички лица корисници на услугата изнесува 275.225 и бележи годишен пораст од 12,6 % (2023: 244.372). Од вкупниот број корисници на мобилно банкарство, на 31.12.2024 година активни се 77,7 % (2023: 73,7 %).

Кај електронското банкарство, бројот на клиенти физички лица корисници на услугата изнесува 476.679 и бележи годишен пораст од 5 % (2023: 453.671). Од вкупниот број корисници на мобилно банкарство, на 31.12.2024 година активни се 51.665 или 10,8 % повеќе од 2023 година.

Кај правните лица, бројот на корисници на електронско банкарство изнесува 27.068 и бележи годишен пораст од 4,3 % (2023: 25.948). Учеството на активни корисници во вкупниот број корисници заклучно со 31.12.2024 година изнесува 12.124 или 45,9 %.

Банката, преку мобилната апликација, покрај платежни и картични услуги, овозможува и продажба на потрошувачки кредити и производи на трети лица (осигурителни полиси, удели во инвестициски фондови и лизинг).

Продажбата на кредити за население, преку мобилната апликација, во 2024 година изнесува 5.467 кредити и е зголемена за 23,9 % во однос на 2023 година.

Контакт-центар

Контакт-центарот е на располагање на клиентите како „24/7“ комуникациски канал, со силно изразена функција на поддршка и информирање. Во фокусот на активностите на Контакт-центарот е одговор на прашања и информирање на клиентите за продуктите и услугите од портфолиото на Банката. Покрај тоа, Контакт-центарот истовремено реализира и автоматски наплатни СМС-кампањи, масовни информативни мејл и СМС-кампањи, како и продажни телефонски кампањи. Дополнително, преку Контакт-центарот се реализираат клиентски барања без физичко присуство со користење на електронскиот идентитет (Eid), за клиентите кои не се во можност да посетат експозитура. Покрај корисничка поддршка за сите продукти на Банката, Контакт-центарот обезбедува и техничка поддршка за електронско банкарство за физички и правни лица, како и помош за експозитурите, поддршка за мрежата на банкомати и ПОС-терминали, мониторинг на ризичните трансакции во доменот на картичното работење и следење на ризичните трансакции во платниот промет.

Разновидноста на канали за комуникација достапни за клиентите вклучува телефон, е-пошта, Вибер и дигитален асистент со што се овозможува Контакт-центарот да ги сублимира сите рекламации и писмената комуникација на ниво на Банката. НЛБ Банка АД Скопје за своите клиенти ги има на располагање следниве канали на комуникација:

- единствениот телефонски број за поддршка на корисници 02/15-600 достапен 24/7;
- електронските адреси: info@nlb.mk, helpdesk@nlb.mk, kontaktcentar@nlb.mk и kabinetuprava@nlb.mk;
- интернет-страницата на Банката www.nlb.mk;
- сандачиња за коментари поставени на достапно место во секоја експозитура на Банката;
- Вибер-платформа и првиот банкарски електронски асистент – НЕЛА достапен 24/7;
- физичка архива на Банката; и
- профили на Банката на социјалните мрежи.

Во поглед на обемот на активности, во текот на 2024 година забележан е значаен пораст на вкупната комуникација во однос на 2023 година. Со зголемување на бројот на вработени, развојот на иновативни дигитални алатки и проактивен пристап за поддршка, Контакт-центарот се развива како една од стратешки клучните точки во рамки на Банката.

Банкомати и ПОС-мрежа

Со цел следење на технолошките трендови, Банката делуваше на проширување и оптимизација на својата мрежа на банкомати со дополнителни локации, со што вкупниот број банкомати на територијата на РСМ на крајот на 2024 година изнесува 174 банкомати (2023: 168 банкомати), од кои 121 се со функционалност за уплата на готовина (Cash in банкомати). Во текот на 2024 година беше завршена целосно замената на постоечките банкомати со банкомати со опција за бесконтактно подигнување готовина како дополнителна функционалност.

Истовремено, продолжи трендот на проширување на ПОС-мрежата со терминали со бесконтактно плаќање. Заклучно со 31.12.2024 година, Банката располага со мрежа од 8.617 ПОС-ови (2023: 7.662).

Во текот на 2024 година, беше направена имплементација на EMV/Contactless функционалност на целата мрежа на ПОС-терминали за прифаќање на бесконтактни трансакции од картичната мрежа Dinners.

Износот на прометот преку банкоматите на Банката во 2024 година достигна 59 милијарди МКД и на годишно ниво е зголемен за 11 %. Прометот преку ПОС-мрежата на Банката достигна 51 милијарда МКД и на годишно ниво е зголемен за 2 %.

Во 2024 година, Банката оствари соработка со нови 91 е-сomerсе трговци, а бројот на активни е-сomerсе продажни места достигна 301. Исто така, во 2024 година Банката ја оствари и првата лојалити трансакција, односно трансакција на рати без камата во рамките на електронска трговија. Ова е прва трансакција од ваков вид во земјата.

Кредитни посредници

Продажбата преку кредитни посредници е значаен канал за продажба на кредитни продукти. Банката е една од најактивните во доменот на кредитирање преку кредитни посредници, при што во текот на 2024 година оствари продажба од над 13 илјади кредити преку кредитни посредници што претставува над 30 % од вкупниот број исплатени кредити на население преку Банката. Продажбата на овие кредити во 2024 година е зголемена за 16,8 % во однос на 2023 година.

Во текот на 2024 година, Банката ја прошири мрежата на деловни соработници за продажба на инстант кредити наменети за набавка на зелени и енергетски ефикасни технологии.

Воедно, Банката продолжи и со развој на дигиталната платформа за продажба на инстант кредити со повеќе кредитни посредници и деловни соработници, којашто ќе овозможи брз, лесен и целосно дигитализиран начин на аплицирање, одобрување и исплата на инстант кредити на клиентите без посета на експозитура, во продажните салони на кредитните посредници.

Мрежа на експозитури

Мрежата на експозитури, и во 2024 година, е примарен и доминантен канал за прифаќање нови клиенти, советување, продажба на кредити, прием на депозити, вршење платен промет во земјата и во странство, готовинско работење, менувачко работење, лично банкарство, продажба на небанкарски продукти (пензиско осигурување, животно и неживотно осигурување и удели во инвестициски фондови) како и активности на рана наплата на кредити и „прва линија на одбрана“ во процесот на спречување на перење пари и финансирање тероризам.

Бројот на експозитури во мрежата изнесува 48 експозитури и 1 шалтер, во 23 градови на територијата на РСМ.

Во рамки на програмата за трансформација на мрежата на експозитури, во 2024 година експозитурата Центар - Скопје беше целосно реновирана и трансформирана во модерен банкарски објект, нудејќи зголемена удобност и иновативни услуги. Станува збор за деловен концепт кој на клиентите им овозможува пристап до ново дигитално искуство, при што благајничкото работење е заменето со безготовинско. Исплатата и уплатата на готовина, плаќањето режиски трошоци и други банкарски трансакции целосно се сервисираат преку „24/7“ часовна зона во која се наоѓаат банкомати.

Продажбата на кредити на население преку мрежата на експозитури во 2024 година изнесува 26.300 кредити (станбени и потрошувачки) што претставува пораст од 1,4 % во однос на 2023 година.

Од вкупно исплатените кредити на население во 2024 година, преку мрежата на експозитури се исплатени 94 % од вкупно исплатените кредити по сите канали, по вредност.

Во 2024 година, Банката континуирано работеше на унапредување на кредитниот процес за скратување на времето на продажба и времето на исплата, како и воведување на други кредитни продукти (освен необезбедени потрошувачки) во процесот на автоматизирана продажба, што претставува значителна конкурентска предност за Банката.

VII. Работа со население

НЛБ Банка АД Скопје е втора најголема банка по пазарно учество во работа со населението, со постојан тренд на пораст кај сите пазарни под-сегменти.

Бројот на активни клиенти - физички лица во Банката на крајот на 2024 година изнесуваше 453.799.

Вкупното пазарно учество на Банката кај кредитите на население на крајот на 2024 година изнесува 22,8 % (2023: 22,7 %). По продукти, пазарното учество кај потрошувачките кредити на крајот од годината изнесуваше 23,1 %, кај станбените кредити 23,6 %, кај кредити со кредитни картички 22,9 % и дозволени пречекорувања на трансакциски сметки 19,2 %.

Пазарното учество на Банката кај депозитите од население на крајот на 2024 година изнесува 19,6 % (2023: 19,2 %).

Пазарното учество кај примателите на плата преку НЛБ Банка АД Скопје на крајот на 2024 година изнесува 24,6 %, додека пазарното учество кај примателите на пензија изнесува 24 %.

Кредитна активност и понуда

Бруто-кредитното портфолио на население во 2024 година изнесува 57.152 милиони МКД и на годишно ниво е зголемено за 9,7 %, односно за 5.031 милион МКД, при што најголем раст од 13,7 % е остварен кај станбените кредити и 9,4 % кај потрошувачките кредити.

Во текот на 2024 година се следеше движењето на каматните стапки на финансиските пазари и конкуренцијата и соодветно се менуваа каматните стапки и надоместите кај станбеното кредитирање и потрошувачките кредити, што овозможи конкурентност на понудата.

Банката овозможува кредити за купување станбен простор во МКД со девизна клаузула на различни рокови со комбинирана каматна стапка, потрошувачки кредити во МКД со различна рочност со фиксна каматна стапка, во рамки на кои: потрошувачки кредити без намена, потрошувачки кредити за купување автомобил, потрошувачки кредити со 100 % депозит и потрошувачки кредити обезбедени со хипотека со комбинирана каматна стапка, кредитен лимит на кредитна картичка и дозволено пречекорување на трансакциска сметка.

Во текот на 2024 година, Банката повторно во понуда вовеле потрошувачки кредити без обезбедување и обезбедени со хипотека со ESG-компонента, а во соработка со GEFF и ЕБОР.

Во текот на 2024 година, беа спроведени повеќе промотивни кампањи за кредити, а истовремено беа креирани и целни понуди за нови приматели на плата/пензија со поволности и поедноставена постапка.

Банката има издадено 478.544 картички од картичните брендови на Visa и MasterCard, како и кобрендинг картички со други домашни компании. Пазарното учество на Банката по бројот на издадени картички изнесува 26,05 % со 30.09.2024 година.

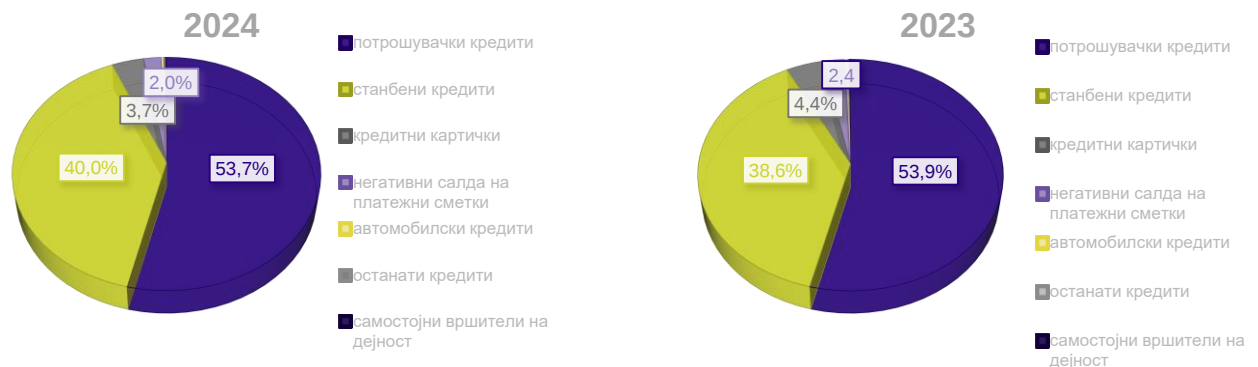
Со цел стимулирање на користењето на кредитните картички и зголемување на задоволството на клиентите, во текот на годината беа спроведени неколку маркетинг-кампањи:

- промотивна каматна стапка за сите трансакции реализирани со Visa кредитните картички за физички лица (Visa Classic, Visa Gold);
- двоен поврат на средства за MasterCard haPPy кредитните картички од страна на НЕП Лојалити за платежни трансакции направени во Нептун;
- двоен поврат на средства за сите ПОС-трансакции со НЛБ haPPy кредитната картичка;

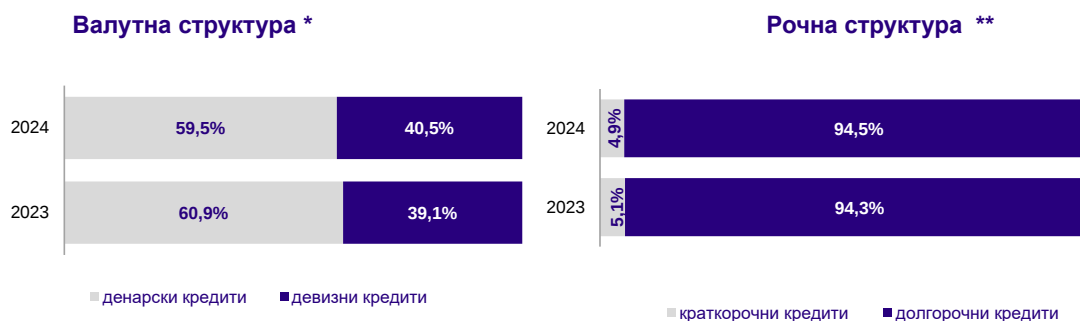
- двоен поврат на средства за сите ПОС-транзакции со НЛБ НаРРy кредитната картичка реализирани во продажните места на Нептун.

Учеството на бруто-кредитите на населението во вкупните бруто-кредити на Банката на 31.12.2024 г. изнесува 64,5 % (2023: 66,2 %). Нефункционалните кредити во вкупните кредити кај населението на Банката учествуваат со 2,2 % (2023: 1,3 %).

Учество на поединечни кредитни продукти во вкупното кредитно портфолио на население

Структура на кредити на население

*Кредитите со валутна клаузула се вклучени во девизните кредити.

** Разликата до 100 % во рочната структура на кредитите е за нефункционалните побарувања и пресметаната камата.

Депозитна активност и понуда

Депозитите на населението на годишно ниво се зголемија за 16,2 % или за 10.808 милиони МКД и изнесуваат 77.601 милион МКД.

Учеството на депозитите од населението во вкупните депозити кај Банката за 2024 година изнесува 72,6 % (2023: 72,2 %).

Депозитната база на населението кај Банката се состои од салда на трансакциски сметки и депозити во МКД и девизи орочени на различни рокови, со фиксна каматна стапка со надградба (top-up). НЛБ Банка АД Скопје сè уште е една од најатрактивните банки за депонентите, поткрепена со силината на брендот, пазарната позиција и позитивното работење. Во 2024 година, бројот на приматели на плата преку Банката изнесува 134.331, бројот на приматели на пензии изнесува 81.848 пензионери, а бројот на корисници на права од социјална заштита преку Банката изнесува околу 42.000.

Во текот на 2024 година, се следеше движењето на каматните стапки на финансиските пазари и конкуренцијата и соодветно се менуваа каматните стапки кај денарското и девизното штедење што овозможи конкурентност на понудата.

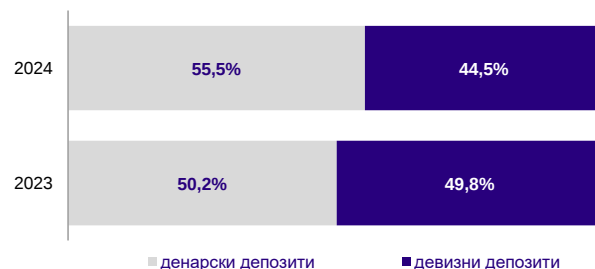
Во текот на годината, структурата на депозитната база на населението се промени во корист на орочените депозити, при што Банката постојано одржува балансирана рочна позиција на депозитите придонесувајќи за стабилни извори на финансирање на кредитната активност.

Во текот на 2024 година, беа спроведени повеќе промотивни кампањи со промотивни каматни стапки за депозитите со рочност на 13, 25 и 36 месеци.

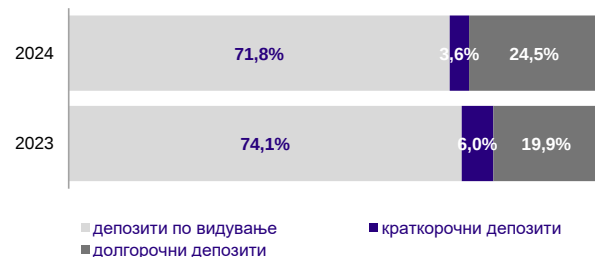
Односот **брuto-кредити / депозити** од население изнесува 73,3 % (2023: 77,5 %).

Структура на депозити на население

Валутна структура

Рочна структура

Останати услуги на Банката

Лично банкарство е посебна понуда на Банката што на клиентите им овозможува првокласен третман во извршување на банкарските услуги, флексибилност и поедноставна комуникација преку личен банкар. Во текот на 2024 година, услугата лично банкарство за физички лица се нудеше во 40 експозитури, а вкупниот број клиенти физички лица кои ја користеа услугата изнесува 5.699.

Значаен дел во широката понуда на Банката има **НЛБ Банкоосигурувањето** или продажбата на осигурителни полиси за животно и неживотно осигурување.

Во 2024 година, Банката продолжи активно да работи на продажба на осигурителни полиси во слободна и врзана продажба со банкарски продукти. Во делот на врзана продажба на ризико полиси за животно осигурување со кредит забележан е растечки тренд на продажба, кој е резултат на „Сигурност плус“ животното осигурување врзано со потрошувачките кредити. Од останатите осигурителни продукти, Банката продолжи со активна понуда и на полиси од неживотно осигурување, а значителни резултати се постигнаа во врзаната продажба на домаќинско осигурување, како задолжително осигурување за имот кој претставува обезбедување за пласираните станбени и хипотекарни кредити.

Во делот на врзана продажба на животно и неживотно осигурување во тек се активности за проширување на понудата со воведување на нови осигурителни продукти.

Значителни резултати во слободната продажба на осигурување беа остварени и кај инвестициско ризико осигурување на живот, продажба на удели во инвестициски фондови, како и во продажбата на приватното здравствено осигурување.

НЛБ Групацијата го препозна потенцијалот на македонскиот пазар за проширување на портфолиото на производи со услуги за управување со средства. Така, во 2024 година македонското друштво за управување со инвестициски фондови Генерали Инвестментс АД Скопје беше преземено од најголемата компанија за управување со фондови во Словенија, NLB Skladi, со ребрендирање во **НЛБ Фондови Скопје**.

Како резултат на интензивната соработка на НЛБ Банка АД Скопје со НЛБ Фондови во 2024 година беше воведен и нов продукт „Инвестициски пар“ со успешни резултати во продажбата.

Инвестициски пар е комбиниран продукт/пакет продажба на:

- Депонирање средства (орочен депозит) во Банката и
- Купување удели во инвестициски фондови на Друштвото НЛБ Фондови АД Скопје

при што може да се вложува во сите акциски фондови со кои управува Друштвото НЛБ Фондови АД Скопје: „НЛБ Брик“, „НЛБ Америка“ и комбинираниот „НЛБ Топ Брендови“, а депозитот може да се користи како залог.

VIII. Работа со правни лица

НЛБ Банка АД Скопје е постојано присутна во доменот на работа со правни лица преку понуда на кредитни и депозитни продукти за правните лица од под-сегментите големи, мали и средни и микро претпријатија, понуда на документарни инструменти, проектно финансирање, синдицирано кредитирање, услуги на платен промет во земјата и странство, купопродажба на девизи, пренос и чување на готовина, мрежа на ПОС-терминали, картичен бизнис, e-commerce, како и други услуги преку останатите членки на НЛБ Групацијата.

Особен фокус на Банката е поддршката на малите и средни компании, како двигатели на домашната економија.

Бројот на активни клиенти - правни лица (претпријатија и останати финансиски институции) во Банката на крајот на 2024 година изнесуваше 17.208.

Пазарното учество кај кредитите на нефинансиските правни лица заклучно со 31.12.2024 година изнесува 12,9 %, што претставува зголемување од 0,5 пп (2023: 12,4 %). Пазарното учество на депозитите на нефинансиските правни лица изнесува 14,9 % (2023: 14,0 %).

Кредитна активност и понуда

На 31.12.2024 година, **бруто-пласманите кај правните лица** изнесуваат 31.095 милиони МКД, што претставува годишно зголемување од 18,8 %, односно за 4.921 милион МКД.

Во 2024 година, учеството на нефункционалните во вкупните кредити кај правните лица се намали на 4,2 % (2023: 8,7 %), при учество на бруто-кредитите на правните лица во вкупните бруто-кредити на Банката од 35,1 % (2023: 33,2 %).

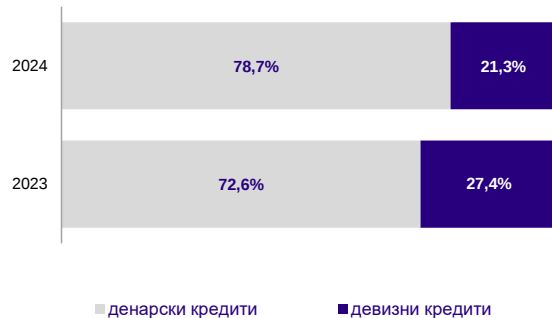
Во текот на 2024 година се следеше движењето на каматните стапки на финансиските пазари и конкуренцијата и соодветно се менуваа каматните стапки и надоместите кај краткорочните и долгорочните кредити во МКД и девизи, што овозможи конкурентност на понудата.

Банката овозможува кредити од сопствени извори и од наменски кредитни линии за обртен капитал, за инвестициски проекти за проширување на бизнисот, за модернизација и автоматизација на технолошките процеси, за обновливи извори на енергија, за зголемување на енергетската ефикасност, за извозно-увозни активности на компаниите и останати намени.

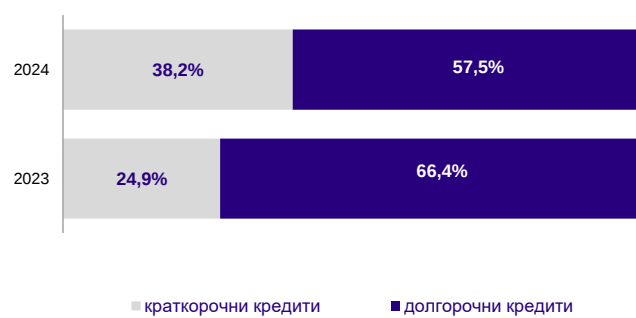
Во текот на 2024 година, продолжи исплатата на кредити од кредитната линија EIB VII од програмата за кредитирање мали и средни претпријатија и средно пазарно капитализирани претпријатија, од револвинг фондот од кредитната линија EIB VI, како и од кредитната линија „Конкурентност +“ - кредит од кредитната линија од Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) наменет за поддршка на конкурентноста на малите и средни претпријатија (Regional Small & Medium-sized Enterprises Competitiveness Support Programme).

Структура на кредити на правни лица

Валутна структура*

Рочна структура **

*Кредитите со валутна клаузула се вклучени во девизните кредити.

** Разликата до 100 % во рочната структура на кредитите е за нефункционалните побарувања и пресметаната камата.

Проектно финансирање

Во текот на 2024 година, активностите во доменот на проектно финансирање беа насочени кон одобрување кредити за нови проекти, како и на реализација на претходно одобрени кредити за проектно финансирање, со што вкупното салдо на кредити за проектно финансирање заклучно со 31.12.2024 изнесува 3.358 милиони МКД. Проектното финансирање претставува повеќегодишно фазно финансирање на капитални проекти кои се во растечки тренд на пазарот во РСМ и се од значаен интерес за Банката поради потенцијалот на вкрстена продажба.

Проекти за одржлив развој (ESG-проекти)

Во текот на 2024 година, како дел од својата политика за унапредување на животната средина, Банката продолжи со поддржување на инвестициските активности во областа на квалитетни ESG-проекти, со кои се овозможува зелена транзиција на клиентите.

НЛБ Банка АД Скопје во континуитет нуди поддршка на ESG-проекти, одобрувајќи кредити за зголемување на енергетската ефикасност на компаниите, за заштеда на енергија, намалување на загадувањето и слично.

Во ESG-сегментот во текот на 2024 година беа одобрени повеќе проекти на износ од 2.152 милиони МКД, што резултираше со вкупно салдо во износ од 2.460 милиони МКД заклучно со 31.12.2024 година.

Гаранции и акредитиви

За потребите на компаниите, Банката издава **платежни гаранции, услужни гаранции и акредитиви** со различна намена.

Во текот на 2024 година, вкупната вредност на издадените гаранции достигна 3.127 милиони МКД или за 3,8 % повеќе на годишно ниво.

Отворените акредитиви се во вредност од 3.122 милиони МКД, што претставува годишно зголемување за 13,1 %.

Документарно работење

	01.01.-31.12.2024	01.01.-31.12.2023	Промена 2024/2023	
			апс.	%
Гаранции				
Вредност на нови (во мил. МКД)	3.127	3.013	114	3,8%
Број на новоиздадени	1.679	1.985	-306	-15,4%
Акредитиви				
Вредност на нови (во мил. МКД)	3.122	2.760	362	13,1%
Број на новоиздадени	238	201	37	18,4%

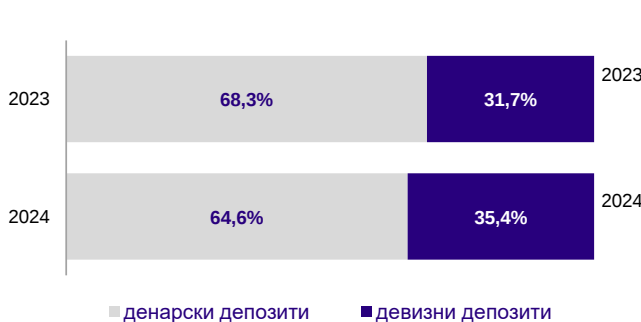
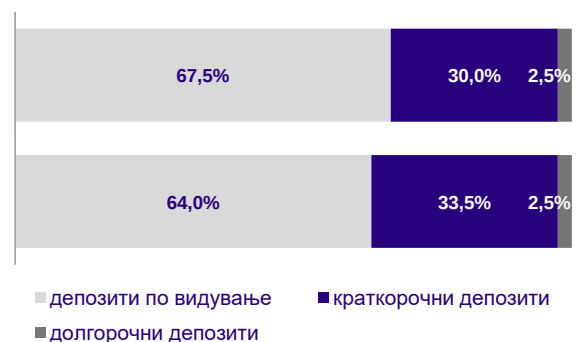
Депозитна активност и понуда

На 31.12.2024 година, депозитите на правни лица кај Банката изнесуваа 26.231 милион МКД и се повисоки во споредба со 2023 година за 3.569 милиони МКД или 15,7 %.

Учеството на депозитите од правни лица во вкупните депозити од клиенти на Банката во 2024 година изнесува 24,5 % (2023: 24,5 %).

Депозитната база на правните лица кај Банката се состои од салда на трансакциски сметки и депозити во МКД и девизи орочени на различни рокови со фиксна каматна стапка.

Односот **брuto-кредити / депозити** од правни лица изнесува 118,3 % (2023: 115,2 %).

Структура на депозити на правни лица**Валутна структура*****Рочна структура**

*Депозитите со валутна клаузула се вклучени во девизните депозити.

Услуги на Кеш-центар

Кеш-центарот на Банката, покрај услугите за обезбедување готовина за своите експозитури и мрежа на банкомати, врши услуги и за потребите на правните лица и банките од областа на собирање, транспорт и обезбедување готовина.

Услугите опфаќаат:

- превоз на готовина и вредносни пратки;
- обработка на домашна и странска валута;
- трансфер на странска ефективна во странски банки;
- депо-услуги;
- купопродажба на домашна и странска ефективна;
- конверзија на банкноти со поголема апоенска структура во помала за правни лица;
- опслужување банкомати за Банката и други деловни банки;
- снабдување со денарска готовина во замена за странска ефективна за менувачница;

- преземање дневен пазар од просториите на правните лица и превоз до Банката;
- обработка на банкнотите и монетите и уплата на платежните сметки на правното лице.

Во однос на работењето со домашна ефектива, Банката во 2024 година оствари 8 % годишен раст, додека во однос на работењето со странска ефектива е забележано благо намалување што се должи на прекинот на работењето со одредени странски валути.

IX. Платен промет во земјата и странство

Платен промет во земјата

Во 2024 година е остварен **домашен платен промет** во износ од 990 милијарди МКД. Вкупниот број на реализирани трансакции изнесува 14,7 милиони трансакции за физички и правни лица што претставува годишен раст од 3 % (2023: 14,3 милиони трансакции).

Врз основа на објавените податоци од НБРСМ, за периодот до 30.09.2024 година пазарното учество на НЛБ Банка АД Скопје во бројот на реализирани трансакции изнесува 19 %, а во вредност учеството изнесува 14 %.

Платен промет со странство

Во 2024 година е остварен **платен промет со странство** во износ од 3,4 милијарди ЕУР или за 5,1 % повеќе од 2023 година, како резултат на зголемен промет кај ностро и лоро дознаките од физички и правни лица, со забележителен поголем раст на активноста на физичките лица.

Дознаки

	31.12.2024	31.12.2023	Годишна промена	
			апс.	%
Ностро дознаки				
Промет (во мил.ЕУР)	1.620	1.536	84	5,4%
Физички лица	77	65	12	18,9%
Правни лица	1.543	1.472	72	4,9%
Број на ностро дознаки	71.885	69.766	2.119	3,0%
Физички лица	11.679	10.399	1.280	12,3%
Правни лица	60.206	59.367	839	1,4%
Лоро дознаки				
Промет (во мил.ЕУР)	1.813	1.729	84	4,9%
Физички лица	207	195	11	5,8%
Правни лица	1.606	1.533	73	4,8%
Број на лоро дознаки	165.383	160.096	5.287	3,3%
Физички лица	97.074	92.772	4.302	4,6%
Правни лица	68.309	67.324	985	1,5%

Врз основа на објавените податоци од НБРСМ, учеството на НЛБ Банка АД Скопје заклучно со септември 2024 година во вкупниот промет со странство изнесува 14 % (во вкупниот прилив од странство 14,3 % и во вкупниот одлив со странство 13,7 %).

Имајќи ја предвид важноста на квалитетот и достапноста на платните сервиси за клиентите кои сè повеќе се ориентираат кон глобалната е-трговија, во текот на изминатата година Банката активно работеше на премин на SWIFT-платформата на новиот ISO20022 стандард (од јануари 2025 година), со што НЛБ Банка АД Скопје ќе биде прва на пазарот во РСМ со стандардизација на овој сервис.

Истовремено, Банката активно работеше на усогласување со новите барања од Законот за платежни услуги и платни системи кој значително ќе го промени деловниот амбиент во РСМ во доменот на платежните услуги по периодот на целосна имплементација.

Како дел од целокупниот систем за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, во текот на 2024 година Банката мигрираше на новиот Safe Watch Screening модул (претходно Safe Watch Filtering), што треба дополнително да ја зајакне оваа активност.

Х. Финансиски пазари

Управување со ликвидноста

Во текот на 2024 година, Банката управуваше со денарската и девизната ликвидност согласно со законските и подзаконските акти коишто го регулираат управувањето со ликвидносен ризик и актите коишто важат на ниво на НЛБ Групаацијата, притоа почитувајќи ги дефинираните регулаторни и интерни лимити за изложеност кон ликвидносниот ризик.

Слободните средства се пласираа во хартии од вредност издадени од НБРСМ (благајнички записи), од Министерството за финансии на Република Северна Македонија (државни обврзници), хартии од вредност издадени од земјите на ЕУ и САД (странски државни записи и обврзници), и преку монетарните инструменти на НБРСМ (депозити преку ноќ и седумдневни депозити). Видот, начинот и инструментите кои се користени за пласирање на вишокот средства се утврдени во зависност од тековната и очекувана рочна структура на средствата и обврските на краток и на долг рок, ризикот на инструментите и движењата на каматните стапки на пазарите на пари и хартии од вредност.

Обврската за издвојување на задолжителната резерва на Банката во МКД и во девизи се исполнуваше на редовна основа. Показателите за структурната ликвидност, вклучувајќи ги и показателите согласно со Basel III - LCR (Liquidity Coverage Ratio) и NSFR (Net Stable Funding Ratio), во текот на 2024 година се одржуваа над пропишаните минимални нивоа, што укажува на континуирано стабилна и висока ликвидна позиција на Банката во текот на целата година.

Состојба на инвестициско портфолио:

- 11.029 мил. МКД номинална вредност во државни обврзници
- 1.600 мил. МКД балајнички записи
- 53,3 мил. ЕУР во македонски еврообврзници
- 94,5 мил. ЕУР во германски, австриски, холандски, белгиски и американски државни записи

Кредитни извори на финансирање

Во текот на 2024 година, Банката продолжи со континуирано следење и сервисирање на обврските по склучените кредитни аранжмани со домашните и странските кредитори, како и со повлекување нови средства за финансирање на инвестициски проекти и за обртни средства. Во текот на годината, по одделни кредитни линии повлечени се средства во вкупен износ од 1.850 илјади ЕУР, а отплатени се 9.813 илјади ЕУР.

Во рамки на управувањето со капиталот и капиталната адекватност, Банката во 2024 година склучи договор за заем со НЛБ д.д. Љубљана во висина од 10 милиони ЕУР, кој претставува дел од додатниот основен капитал на Банката, согласно со Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот на НБРСМ. Дополнително, извршена е предвремена отплата на субординирани заеми од НЛБ д.д. Љубљана во износ од 19 милиони ЕУР и аранжиран е нов субординиран заем со НЛБ д.д. Љубљана во висина од 10 милиони ЕУР, кој претставува дел од дополнителниот капитал на Банката.

Во 2024 година, Банката повлече средства од следните кредитни линии:

- Европска банка за обнова и развој (ЕБОР) – повлечени се средства во вкупен износ од 1.315 илјади ЕУР и тоа: 915 илјади ЕУР од кредитната линија на ЕБОР, SME Competitiveness Support Programme, наменети за понатамошно финансирање на инвестиции на правни лица во индустриски објекти, опрема, софтвер, унапредување на системите на претпријатието или општа надградба која е креирана за унапредување на една или повеќе директиви на ЕУ во областа на заштитата на животната средина, безбедноста на вработените и квалитетот и безбедноста на производите, како и инвестиции во технологии со високи перформанси, и 400 илјади ЕУР од новата кредитната линија Green Economy Financing Facility III - REpower Residential, наменети за зелени инвестиции во резиденцијалниот сектор. Исто така, во ноември 2024 година склучен е Договор за долгорочен кредит на износ до 4 милиони ЕУР со ЕБОР од кредитната линија Green Economy Financing Facility III - REpower Residential. Средствата се наменети за зелени инвестиции и ефикасност во резиденцијалниот сектор, производители, градежни компании и јавни претпријатија;
- Развојна банка на Република Северна Македонија (РБСМ) – повлечена е една транша од кредитната линија на ЕИБ 7 за зелени кредити во вкупен износ од 515 илјади ЕУР и средства од Земјоделскиот кредитен дисконтен фонд (ЗКДФ) – две транши од кредитната линија ИФАД 2 во вкупен износ од 20 илјади ЕУР;
- Француска агенција за развој со Развојна банка на Северна Македонија – потпишан е рамковен договор за учество во кредитната линија за поддршка на зелени и општествено одговорни инвестиции.

Комисионо работење

Во текот на 2024 година, Банката продолжи со спроведување на проектот „Самовработување со кредитирање“, како активна мерка за самовработување што се спроведува од Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија, по склучен договор со Развојната банка на Северна Македонија од мај 2008 година.

Во текот на целата година, Банката посредуваше во финансирањето со средства од Македонската развојна фондација за претпријатија и Земјоделскиот кредитен дисконтен фонд, за потребите на Штедилница „Можности“.

Во 2024 година, Банката за сметка и во корист на клиентите запиша 1.290 милиони МКД државни хартии од вредност, што претставува намалување од 85,5 % во однос на 2023 година кога е запишан износ од 8.879 милиони МКД. Намалувањето се должи на промена на инвестициската политика на еден клиент.

Од вкупниот износ, 73,7 % (950 милиони МКД) се остварени при аукцирање со државни обврзници, а 26,3 % (339 милиони МКД) при аукцирање со државни записи.

Девизен пазар

Во 2024 година Банката оствари вкупен промет на девизниот пазар во државата од 3,5 милијарди УСД (2023: 3,6 милијарди УСД) реализиран преку 78.824 трансакции (2023: 85.087), што претставува намален промет во однос на 2023 година за 2,9 %. Најголем дел од прометот на Банката на девизниот пазар се однесува на купопродажба на евро валута, со процентуално учество од 70,1 % кај купувањето и 91,3 % кај продажбата.

Пазарното учество на Банката на девизниот пазар заклучно со 31.12.2024 г. изнесува 20,6 %.

Во 2024 година реализиран е промет од овластени менувачници во износ од 696 милиони ЕУР (2023: 752 милиони ЕУР), што претставува 45,3 % од вкупно извршениот откуп на девизи од овластени менувачи од страна на банките во државата.

На меѓубанкарскиот девизен пазар беа истргувани 1,8 милијарди ЕУР (2023: 1,7 милијарди ЕУР) преку 7.159 трансакции на купопродажби (2023: 8.660).

Старателски и брокерски услуги

Старателски услуги

Во текот на годината, Банката вршеше старателски услуги за инвестициски и пензиски фондови, за нерезиденти кои тргуваат на Македонскиот пазар на хартии од вредност и за домашни клиенти кои инвестираат во странски хартии од вредност.

Како банка чувар на имот, Банката врши услуги како чувар на имот на два пензиски фонда управувани од едно друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови, а како депозитарна банка на единаесет инвестициски фондови, управувани од страна на три друштва за управување со отворени инвестициски фондови.

Вкупните приходи што Банката ги оствари од инвестициските фондови во 2024 година изнесуваат 8,2 милиони МКД, што претставува годишен пораст од 38,9 % (2023: 5,9 милиони МКД), додека пак вкупните приходи од пензиски фондови остварени во 2024 година изнесуваат 18,0 милиони МКД или за 5,8 % повеќе на годишна основа (2023: 17,0 милиони МКД).

Фондови низ бројки

Инвестициски фондови

6.493 мил. МКД вкупни средства

Пензиски фондови

72.840 мил. МКД вкупни средства

Средства и приходи од фондови (учество)

Нето средства на фондови

Приходи од фондови

Брокерски услуги

За клиентите кои сакаат да инвестираат на пазарите на капитал, Банката врши брокерски услуги за трансакции со хартии од вредност на Македонската берза на долгорочни хартии од вредност и посреднички услуги за тргување на странски пазари на капитал.

Трендовите на пазарот на капитал во РСМ во 2024 беа поволни, при што вкупниот промет во класичното тргување на Македонската берза во 2024 година достигна 7,2 милијарди МКД, што претставува зголемување од 151,5 % во споредба со претходната година, а притоа вкупниот број трансакции оствари годишен раст од 98,3 %. Растот на прометот на Берзата е резултат на зголемената ликвидност на домашниот пазар на капитал, а пред сè на високите дивидендни приноси и солидните финансиски резултати на компаниите кои најмногу се тргуваат на Македонската берза.

Цената на индексот МБИ-10 на Македонската берза оствари пораст од значајни 66,78 % во 2024 година, што е втор најголем пораст на берзански индекс во однос на останатите светски берзи во текот на 2024 година.

Пазарното учество на Банката во **класичниот промет** на Македонската берза во 2024 година изнесува 5,95 %, додека пазарното учество во остварени **блок-трансакции** изнесува 3,01 %.

Заклучно со 31.12.2024 година, вкупно остварениот промет на странските пазари на капитал за клиенти на Банката изнесува 611 милиони МКД.

Вкупната вредност на портфолиото во странски хартии од вредност, што Банката го чува за сметка на клиентите, со состојба 31.12.2024 изнесува 1.684 милиони МКД (2023: 1.223 милиони МКД) и бележи годишен раст од 48 %. Портфолиото на домашни хартии од вредност што Банката ги чува за клиентите нерезиденти изнесува 48 милиони МКД.

Македонска берза 31.12.2024

Вкупен промет на НЛБ Банка АД на МБ: (класично тргување): 1,2 милијарди МКД

Пазарно учество на Банката (класично тргување): 5,95%

Странски пазари 31.12.2024

Вкупен промет на НЛБ Банка АД на странски пазари: 611 мил. МКД

Вредност на портфолио на странски ХВ: 1.684 мил. МКД

XI. Управување со ризици

Банката води внимателна и претпазлива политика во своето работење при што во делот на управувањето со ризици:

- користи современ систем за следење и контрола на ризици, и
- применува интегриран пристап во управувањето со различни видови ризици.

Ваквиот начин на работа на Банката ѝ овозможува:

- успешна наплата на дадените кредити,
- одржување потребно ниво на капитал,
- подготвеност за неочекувани ситуации, и
- намалување на ризикот од неисполнување на планираните цели.

Во текот на 2024 година во делот на управување со ризиците се преземени следните активности:

- проверка и обновување на стратегијата за управување со ризици,
- ажурирање на политиките за справување со ризици, и
- усогласување со стандардите на Групацијата.

Со ваквиот начин на работа, Банката обезбедува сигурно и стабилно работење, истовремено штитејќи ги интересите на своите клиенти и акционери.

Управување со кредитен ризик и квалитет на кредитното портфолио

Управувањето со кредитниот ризик вклучува:

- Анализа на кредитното портфолио;
- Следење на секторска диверзификација;
- Оценка на финансиските перформанси на клиентите;
- Следење на редовноста во отплатата;
- Одржување соодветно ниво на резервации.

Вкупната изложеност на Банката (портфолио на кое се пресметуваат резервации), во 2024 година се зголеми за 9.767,4 милиони МКД и изнесува 104.627,0 милиони МКД (2023: 94.859,6 милиони МКД). Стапката на покриеност на пласманите со издвоени резервации е намалена за 0,7 пп и изнесува 4,4 % (2023: 5,1 %).

Учеството на А и Б пласманите во вкупното портфолио на кое се пресметуваат резервации на крајот на 2024 година изнесува 97,2 % (2023: 96,2 %).

Учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити во 2024 година е 2,9 % (2023: 3,7 %) и претставува подобрување во однос на 2023.

Зголемување во однос на 2023 на покриеноста на пласманите класификувани во В, Г и Д ризична категорија со вкупно издвоените резервации 2024: 157,7 %, 2023: 134,4 %.

Кредитно портфолио 31.12.2024

Портфолио на кое се пресметуваат резервации: 104.627,0 мил. МКД

Учество на А и Б пласмани: 97,2 %
Учество на нефункционални кредити: 2,9 %

Покриеност со резервации: 4,4 %
Покриеност на В, Г и Д пласмани: 157,7 %

Управување со некредитни ризици

Банката има воспоставено политики за следење на некредитните ризици. Во Банката се следат и управуваат ликвидносен, валутен, каматен, оперативен, правен, стратешки и репутациски ризик, а истовремено се следи и управува сигурноста на информативниот систем.

Банката активно управува со следните видови ризици:

1. Финансиски ризици:
 - Ликвидносен ризик (способност за исплата на обврските);
 - Валутен ризик (промени во девизните курсеви);
 - Каматен ризик (промени во каматните стапки).
2. Оперативни ризици:
 - Оперативен ризик (внатрешни процеси и системи);
 - Правен ризик (усогласеност со законските прописи);
 - Сигурност на информативниот систем (ИТ-безбедност).
3. Стратешки ризици:
 - Стратешки ризик (долгорочно планирање);
 - Репутациски ризик (углед на Банката).

За секој од овие ризици, Банката има:

- Посебни политики за следење;
- Јасни процедури за управување;
- Редовно следење и известување;
- Мерки за намалување на ризикот.

Ваквиот сеопфатен пристап овозможува подобра контрола и навремено реагирање на потенцијални проблеми во работењето на Банката.

Управување со ликвидносен ризик

Во 2024 година, изложеноста на ликвидносен ризик се следеше на редовна основа.

Оперативната и структурната ликвидност се движеа во рамките на утврдените лимити и нивоа на предупредување.

Во текот на 2024 година, на месечна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на ликвидносен ризик, кои укажуваат на висока и стабилна ликвидносна позиција на Банката. Согласно со резултатите од спроведеното стрес-тестирање на ликвидносниот ризик на 31.12.2024, Банката има доволно CBC (counterbalancing capacity) и приливи за да ги покрие одливите и да преживее период поголем од 3 месеци во услови на неповолно комбинирано стресно сценарио.

Ликвидносната позиција во текот на 2024 година овозможуваше навремено и непречено сервисирање на обврските на Банката.

Управување со валутен ризик

Управувањето со валутниот ризик се однесува на постојано следење на нето-изложеноста на Банката по одделни валути и агрегатно, притоа одржувајќи оптимално ниво на потребни средства со купување и продажба на девизи.

Изложеноста на Банката на валутен ризик се следи на дневна основа со следење на реализацијата во однос на поставените лимити по одделна валута и на агрегатна основа. Во

текот на 2024 година, Банката се придржуваше кон поставените лимити за валутен ризик (лимит: +/- 30 % од основниот капитал).

Вкупната отворена девизна позиција пресметана на нето-основа, на 31.12.2024 година, претставува долга позиција во износ од 754 милиони МКД, односно 4,64 % од основниот капитал на Банката.

Најголем дел од отворената девизна позиција потекнува од позицијата во ЕУР валута која е долга позиција и изнесува 718 милиони МКД односно 4,41 % од основниот капитал на Банката.

Во 2024 година, на годишна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на валутен ризик, при што со примена на најконзервативното сценарио, адекватноста на капиталот е на стабилно и на задоволително ниво.

Управување со каматен ризик

Активностите на Банката во однос на управувањето со каматниот ризик се однесуваат на оптимизација на економската вредност на капиталот и нето-каматните приходи во однос на промената на пазарните каматни стапки, кои се конзистентни со деловната стратегија на Банката.

Од аспект на сензитивноста на економската вредност на капиталот, Банката ја следи изложеноста на каматен ризик со примена на методологија за управување со каматен ризик, која вклучува: пресметка и распределба на „Core“ депозитите по видување во соодветни рочни блокови, во период од десет години; и дополнителни елементи во управувањето со каматен ризик (нефункционална изложеност, вонбилансна изложеност, стапка на предвремено враќање на кредити и автоматски опции). Банката ја следи изложеноста на каматен ризик врз основа на 6 регулаторно пропишани сценарија (паралелен шок нагоре +200 б.п./400 б.п. МКД; паралелен шок надолу -200 б.п. / 400 б.п. МКД; стрмен шок; надолен шок; шок на краткорочни стапки нагоре и шок на краткорочни стапки надолу). Вкупната изложеност на Банката на каматен ризик ја претставува најголемата негативна вредност на EVE (Economic Value of Equity) показателот од регулаторно пропишаните сценарија. Вкупната изложеност на Банката на каматен ризик, на 31.12.2024 година изнесува 274 милиони МКД, односно 1,68 % од основниот капитал на Банката, врз основа на вредноста на EVE-показателот во сценариото краткорочен намален шок.

Од аспект на сензитивноста на нето-каматните приходи, Банката го мери влијанието на промената на каматните стапки врз нето-каматниот приход за период од една година, под претпоставка за паралелно намалување на пазарните каматни стапки за 100 базични поени за други валути и 50 базични поени за валута ЕУР. Показателот за сензитивноста на нето-каматните приходи на Банката (NII-индикаторот), на 31.12.2024 година изнесува 437 милиони МКД, односно 2,69 % од основниот капитал на Банката.

Во рамките на управувањето со каматен ризик, Банката ја пресметува и следи изложеноста на „credit spread“ ризикот (CSRBB), кој претставува ризик од промена на вредноста на должничките хартии од вредност како резултат на промени на кредитната маргина на пазарот. Изложеноста на Банката на „credit spread“ ризикот (FV-OCI портфолио), на 31.12.2024 година изнесува 22 милиони МКД, односно 0,14 % од основниот капитал на Банката; изложеноста на Банката на „credit spread“ ризикот (FV-OCI и AC-портфолио), на 31.12.2024 година изнесува 336 милиони МКД, односно 2,06 % од основниот капитал на Банката.

Показателот вкупна пондерирана вредност/сопствени средства, во текот на целата 2024 година беше во рамките на пропишаниот лимит од 20 % од сопствените средства на Банката, во согласност со Одлуката на НБРСМ за управување со ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности. Показателот вкупна пондерирана вредност/сопствени средства, на 31.12.2024 година изнесува 16,29 % од сопствените средства на Банката.

Врз основа на месечно следење на исполнувањето на лимитите за изложеност на каматен ризик, утврдено е дека во текот на 2024 година, пресметаните BPV и CSRBB-показатели, NII-

индикаторот и сите останати показатели дефинирани во Политиката за управување со каматен ризик се во рамките на пропишаните лимити.

Во 2024 година, на месечна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на каматен ризик, во рамките на пропишаните сценарија согласно со Методологијата за управување со каматен ризик. Притоа, добиените резултати од спроведените стрес-тестирања укажуваат на релативно ниска до умерена чувствителност на Банката на промените на пазарните каматни стапки. Изложеноста на Банката на каматен ризик е на стабилно ниско до умерено ниво.

Управување со оперативен ризик

Управувањето со оперативните ризици подразбира систем за евидентирање, следење, контрола и справување со потенцијални и реализирани штетни настани кои потекнуваат од тековното работење на Банката или од надворешните фактори и имаат негативен ефект врз финансискиот резултат.

Во текот на 2024 година, Банката ја ревидираше Политиката за управување со оперативните ризици во која дефинираше и праг на толеранција за оперативниот ризик кој произлегува од оперативен и сигурносен инцидент поврзан со платежни услуги, што значи дека во текот на своето работење Банката ги дозволува или прифаќа сигурносните и оперативните ризици од платежни услуги чија реализација нема да има материјално влијание врз деловниот резултат и нема значително да ѝ наштети на репутацијата на Банката. Прагот на толеранција за оперативен и сигурносен инцидент од платежни услуги е дефиниран во Планот за опоравување и Ризичниот апетит на Банката. Активно се следеа и евидентираа штетните настани од областа на оперативните ризици и се изготвија извештаи кои беа презентирани до органите на Банката (Одбор за управување со ризик и Комисија за управување со оперативни ризици).

Нето-загубата од оперативни ризици во текот на 2024 година беше во рамките на утврдениот лимит за толеранција и апетитот за ризик на Банката.

1. Во текот на 2024 година, Банката спроведе оценка на чувствителноста на оперативни ризици со висок финансиски ефект и ниска фреквенција преку метод на сценарио-анализа. Анализата ги опфати следните оперативни ризици: внатрешен криминал (голема кражба од вработен), надворешен криминал, испад на core banking системот, елементарна непогода (поплава, пожар, земјотрес), напади преку дигиталниот простор и/или внатрешни напади со користење на ИТ-средства, ризик за сигурноста на ИТ, ризик од големи регулаторни казни, ризик од грабеж на возило кое врши транспорт на пари, ризик од регрутирање и задржување на човечки ресурси, ризик од епидемија, ризик поврзан со користење на услуги од надворешни набавувачи - outsourcing провајдери, перење на пари, застареност/недостаток на DWH-решение (за квалитет на податоци, известување), измами преку електронско банкарство, правен ризик и кражба во експозитура. Врз основа на спроведената анализа на чувствителноста на овие ризици, констатирано е дека не е потребна проверка на контролните механизми или воведување дополнителни мерки за намалување на оперативните ризици со висок ефект врз солвентноста и профитабилноста на Банката и ниска фреквенција.
2. Во тек на 2024 година Банката спроведе ажурирање на Методологијата за мониторинг на клучни индикатори за ризик (КИР). КИР-овите се алатка од системот за рано предупредување, кои ја предупредуваат Банката за опасноста за поголем ризик од идните загуби, што се рефлектира како статистички или други мерки, преку кои Банката добива информации за својот ризичен статус и ризик од процеси, предупредувајќи за потенцијални промени во профилот на оперативен ризик. Во тек на годината одржана е работилница на која се изврши ревидирање на дефинираните КИР-ови, нивните лимити за толеранција, методологии за пресметка и се дефинираа мерки за митигација кога КИР-от повеќе не е во

„зелената“ зона. Тие се следат на квартална основа и за нив се известуваат Комисијата за управување со ризици и Надзорниот одбор на Банката.

3. Во текот на 2024 година, Банката исто така спроведе и проценка на ризикот од користење на услуги од надворешни лица. Користење на услуги од надворешни лица значи аранжман во која било форма помеѓу Банката и давател на услуги со кои тој давател на услуги го извршува процесот, услугата или активноста што инаку би ја презела Банката. Проценката опфати вкупно 24 провајдери и 41 функција, од кои 24 функции се оценети како критични функции.

XII. Управување со капиталот и адекватноста

Согласно со Законот за банки, банките се должни да одржуваат:

- стапка на редовен основен капитал (CET1 ratio) мин. 4,5 %;
- стапка на основен капитал (T1 ratio) мин. 6 %;
- вкупна стапка на адекватност на капиталот (Total capital ratio) мин. 8 %.

Дополнително, гувернерот на НБРСМ може да пропише повисоки стапки од наведените во претходниот став, доколку е тоа потребно поради природата, видот и обемот на активностите што ги врши Банката и ризиците на кои е изложена како резултат на тие активности, вклучувајќи и ризици што произлегуваат од макроекономското окружување, базирано на спроведување на годишен супервизорски преглед и процес на евалуација (Supervisory Review and Evaluation Process – SREP - Столб 2).

Супервизорската оценка за минималното потребно ниво на капитал се темели на оценката на севкупниот профил на ризик на Банката, кој опфаќа оценка на деловниот модел на Банката, корпоративното управување во Банката, ликвидносната состојба во Банката и ризиците врз капиталната позиција на Банката (најмалку кредитниот ризик, оперативниот ризик, валутниот ризик и ризикот од промена на каматните стапки на портфолиото на банкарски активности). Најмалку еднаш годишно, НБРСМ врши преоценка на минималното потребно ниво на капитал за Банката, коешто се однесува за наредната година. Врз основа на супервизорска оцена на профилот на ризик на Банката, НБРСМ утврди додаток од 3,25 процентни поени над минималното законски утврдено ниво на адекватност на капиталот, така што Банката е должна да ја одржува адекватноста на капиталот на ниво повисоко од 11,25 % во текот на 2024 година.

Во текот на 2024 година, Банката беше должна да ги одржува заштитните слоеви на капиталот и тоа:

- **заштитен слој за зачувување на капиталот**, со стапка од 2,5 % од активата пондерирана според ризиците;
- **заштитен слој за системски значајна банка**, со стапка од 2,0 % од активата пондерирана според ризиците. Заштитниот слој за системски значајна банка се одредува еднаш годишно од страна на НБРСМ најдоцна до 30 април и тој може да се движи од 1 % до 3,5 % од активата пондерирана според ризиците;
- **противцикличен заштитен слој** на капиталот за изложеностите во Република Северна Македонија во висина од 0,75 % започнувајќи од 1 јануари 2024 година, 1 % започнувајќи од 1 јули 2024 година, 1,25 % започнувајќи од 1 ноември 2024 година и противцикличниот заштитен слој на капиталот за изложеностите кон други земји во висина на стапките што се утврдени од надлежните органи на другите земји;
- **системски заштитен слој** дефиниран како процент од ризично пондерираната актива проценета од страна на НБРСМ за сите банки, или пак, за секоја поединечно и може да се движи од 1 % до 3 % од ризично пондерираната актива. Системскиот заштитен слој во моментот не е применлив за Банката (0 %).

Вкупната стапка на адекватност на капиталот што Банката требаше да ја одржува за 2024 година изнесуваше 16,50 % - 17,00 % (2023: 16,25 %). Банката треба да постигне и одржува стапка на адекватност од 17,25 % почнувајќи од 01.01.2025 и стапка на адекватност од 17,50 % почнувајќи од 01.08.2025 година.

НЛБ Банка АД Скопје - минимални капитални барања (Столб 1, Столб 2 и вкупен износ на заштитни слоеви на капиталот), на крајот од годината

		2024	2023
Столб 1	Редовен основен капитал	4,50%	4,50%
	Основен капитал	6,00%	6,00%
	Вкупен капитал	8,00%	8,00%
Столб 2	Вкупен капитал	3,25%	3,25%
SREP капитални барања	Редовен основен капитал	7,75%	7,75%
	Основен капитал	9,25%	9,25%
	Вкупен капитал	11,25%	11,25%
Заштитни слоеви на капиталот			
Заштитен слој за зачувување на капиталот	Редовен основен капитал	2,50%	2,50%
Заштитен слој за системски значајни банки	Редовен основен капитал	2,00%	2,00%
Противцикличен заштитен слој	Редовен основен капитал	1,25%	0,50%
Системски заштитен слој	Редовен основен капитал	0,00%	0,00%
Вкупна стапка на адекватност на капиталот	Редовен основен капитал	13,50%	12,75%
	Основен капитал	15,00%	14,25%
	Вкупен капитал	17,00%	16,25%
	Вкупен капитал + ризичен апетит	17,50%	16,75%

На 31.12.2024 година стапката на адекватност на капиталот на Банката изнесува 18,54 % (2023: 18,89 %). Банката ги исполни регулаторните барања за минималните законски пропишани стапки на адекватност на капиталот, вклучително и барањата за одржување на заштитните слоеви на капиталот, како и капиталниот додаток согласно со супервизорската оценка од НБРСМ за минималното потребно ниво на капитал.

Сопствените средства на Банката во 2024 година забележаа годишен раст од 1.243 милиони МКД во најголем дел како резултат на вклучениот дел од добивката остварена во 2024 година во износ од 1.055 милиони МКД во пресметката на редовниот основен капитал, по претходна добиена согласност од страна на НБРСМ.

Вкупната ризично-пондерирана актива на Банката на 31.12.2024 година изнесуваше 95.977 милиони МКД (2023: 87.631 милион МКД) и е повисока за 8.347 милиони МКД или 9,5 % во однос на претходната година како резултат на зголемување на активата пондерирана според кредитен ризик за 7.343 милиони МКД, зголемување на активата пондерирана според оперативен ризик за 1.124 милиони МКД, додека активата пондерирана според валутен ризик забележа намалување од 100 милиони МКД и намалена актива пондерирана според други ризици за 20 милиони МКД.

Утврдување на интерен капитал ICAAP

Согласно со Методологијата за утврдување на профилот на ризичност на НЛБ Банка АД Скопје, во 2024 година беше спроведена анализа на профилот на ризичност на Банката.

Врз основа на макроекономските очекувања, движењата во банкарскиот сектор, стратегијата за преземање и управување со ризици, спроведената идентификација на ризици согласно со обемот, нестабилноста и историските податоци во однос на загубите, клучните индикатори на ризикот, поставените лимити, спроведените стрес-тестови и професионалното мислење на членовите на т.н. експертска група во Банката, материјално значајни ризици врз профилот на ризичност на Банката се кредитниот ризик (вклучувајќи го и ризикот од концентрација, ризикот на

индустрија и ризикот од кредитирање во странска валута), валутниот ризик, пазарниот ризик што произлегува од вложувањата во сопственички хартии од вредност, „credit spread“ ризикот, каматниот ризик и оперативниот ризик.

Согласно со Методологијата за утврдување на интерниот капитал на НЛБ Банка АД Скопје, во првиот квартал од 2024 е година направена пресметка на потребниот капитал за покривање на ризиците кои се идентификувани како материјално значајни ризици за 2024 година. Според пресметката во економскиот пристап, вкупното капитално барање за покривање на ризиците со 31.12.2024 г. изнесува 8.580 милиони МКД, а показателот за интерен капитал изнесува 204 % и е за 88 пп над интерното ниво.

XIII. Управување со човечки ресурси

Во текот на 2024 година, НЛБ Банка АД Скопје остана посветена на грижата за луѓето преку постојано воведување на иновативни практики во управувањето со човечките ресурси кои придонесоа кон поголема ефикасност и вредност за организацијата и вработените. Реализираните активности беа насочени кон поддршка на стратешките иницијативи и одговор на модерните предизвици со цел да се обезбеди динамична и поддржувачка средина која ги инспирира и мотивира вработените и им помага да ги остварат своите потенцијали.

- Имајќи го предвид значењето на проектот за **градење на организациска култура**, опфатот на активностите беше значително проширен и сегментиран со цел да ја следи иницијалната намера за континуирано унапредување на културата во повеќе насоки:

- **Развој на лидерски компетенции „Leadership Journey“.** Кон крајот на годината се одржаа разговори со 120 менаџери на сите нивоа како вовед во дефинирање на индивидуалните развојни планови (IDP) кои беа комплетирани во 2024 година. Врз основа на развојните планови се пристапи кон дефинирање на структурирана програма за развој на лидерите, се испорачаа индивидуални тренинзи и беа овозможени Udemy лиценци за следење на соодветни обуки.

- **Промоција и втемелување на НЛБ-вредностите.** Банката организираше низа активности кои претставуваа комбинација од класични обуки, електронско учење и менторство што заедно резултираше во спроведување на 280 тренинзи, вкупно околу 54.940 часа обука, односно во просек 56,6 часа обука по вработен. Притоа, од 16.547 учества, 1.183 се во доменот на AI и Data Management, додека 363 се во ESG-сегментот.

- **Breaking the silos.** И во 2024 акцент беше ставен на подобрување на комуникацијата и градење на позитивен тимски дух преку организација на 14 тимбилдинг активности со вкупни 1.229 учества. Притоа дел од активностите се спроведоа во рамки на тимови (60 вработени), каде што фокусот беше на вработените од продажната мрежа, но дел и помеѓу вработените вклучени во разновидни интерсекторски процеси. Годишната ја одбележа и НЛБ Пикникот, каде на заемно задоволство учествуваа повеќе од 630 вработени.

- **Работна средина ориентирана кон иднината.** Во 2024 се премина од неформален кон формално воспоставен модел на работа на далечина кој ги следи современите практики и ги предвидува потребите на вработените. Новиот пристап овозможи избор на вработените помеѓу целосно работење од далечина, флексибилен комбиниран модел и постојано присуство на работното место, притоа придонесувајќи кон полесна евалуација, следење и потенцијална оптимизација на самиот процес, со повисоки поволности за вработените.

- Тесно поврзани со организациската култура се и активностите за **градење бренд на посакуван работодавач** (employer branding) што остана клучен фокус и во 2024 година. Покрај продолжување на практиката за спроведување на мерење на брендот на работодавач, дел од активностите реализирани во оваа област беа во делот на соработка со образовните институции (4 домашни факултети, 2 препознатливи компании за неформално образование, 2 интернационални образовни институции). Исто така беше земено учество на локални и регионални саеми за работа, гостувања на вработените на НЛБ Банка АД Скопје како предавачи и панелисти на серија настани организирани од локалните факултети и други организации (над 10 настани само во областа на човечките ресурси и развојот). Традиционално се одржа и летната програма за практиканство НЕЛА, во која беа вклучени над 30 деца на вработените во Банката. Дополнително, се продолжи со проектот на платена практика кој вклучи речиси 100 млади луѓе.

- Согласно со практиката, на крајот на 2024 година беше спроведено мерење на **ангажираноста на вработените** преку „Анкета за процена на ангажираноста“ по воспоставената методологија на Gallup. Одзивноста на анкетата беше на највисоко ниво досега со учество на повеќе од 88 % од вработените. Таа имаше за цел увид во влијанието од спроведените мерки во текот на годината и покажа раст на вкупната ангажираност со пораст кај сите поединечни категории и кај најголем дел од секторите. Процентот на активно ангажирани вработени како двигател кон напредок изнесува значителни 41 %. По детална анализа ќе се пристапи кон ревидирање на планот на активности со цел континуитет на растот и во следната година.

Препознавајќи ја поврзаноста помеѓу културата, брендот на работодавач и ангажираноста на вработените и отпочнатиот генерален план кој ги адресира овие три области, во 2024 година се реализираа низа дополнителни активности поделени во 4 различни столбови, меѓу кои:

- **Зближување на нашите луѓе:** комуникациска кампања за социјални медиуми „Наша луѓе, наши приказни“; новогодишна забава за децата на вработените и новогодишна забава за вработените.
 - **Тимски дух и енергија:** серија на мини активности за одбележување на годишните времиња; одбележување на месецот на женско и машко здравје со лекари гости на панел-дискусии, светски ден на шахот, организирање „NLB Picnic“ под отворено небо, новогодишна прослава под мотото „нека светка“.
 - **Благодарност и благосостојба:** приватно здравствено осигурување, работа од далечина, флексибилно работно време и можност за порано заминување во петок; поголема неформалност во кодексот на облекување; користење на ден за роденден; персонализирана електронска честитка за роденден; подарок за новороденче; желби за добро здравје за вработени на подолго болничко отсуство; избор на „најколега“; втор Фестивал на одржливоста, бројни спортски активности.
 - **Вработување и воведување во компанијата:** аквизиција на нови кадри преку соработка со компании за неформална едукација, соработка со надворешни компании за регрутирање на специфични кадри, проширување на тимот за 1 регрутер, обезбедени LinkedIn recruiter лиценци, сертификација и користење Hogan алатка за процена; кафе за добредојде на новите вработени со членовите на УО, дефиниран пакет за добредојде.
- Со цел соодветно да се одговори на модерните предизвици во управувањето со човечките ресурси и да се постигнат посакуваните цели, Службата за управување со човечките ресурси посвети внимание и на својот **структурен аспект** во однос на соодветна екипираност и дигитализација. Имено, во текот на 2024 година интензивно се работеше на имплементација на **нов современ HR информатички систем – Cornerstone**, кој ќе овозможи развој и подобрување на имплементацијата на идните практики за човечки ресурси во согласност со светските трендови. Дополнително, тој ќе овозможи стандардизирани и унифицирани податоци, со што се обезбедува стратешки и аналитички преглед на функцијата на човечки ресурси и вработените и на ниво на НЛБ Групацијата.

Ценејќи ја клучната улога на луѓето во развојот и растот на Банката, останува поддршката на долгорочната стратегија на организацијата преку воведување на современи практики за развој и грижа за вработените, со тоа поттикнувајќи ги самите нив да бидат активни креатори на сопствениот раст и развој, во насока на достигнување на сопствените потенцијали и водејќи кон одржлив успех и раст на компанијата.

Структура на вработени

	31.12.2024		31.12.2023		Промена	
	Број	Структура	Број	Структура	апс	%
Вработени по структури						
според степен на образование	954	100,0%	928	100,0%	26	2,8%
Доктори на науки	4	0,4%	3	0,3%	1	33,3%
Специјалисти и магистри	162	17,0%	165	17,4%	-3	-1,8%
Високо образование	673	70,5%	660	71,6%	13	2,0%
Вишо образование	7	0,7%	8	0,8%	-1	-12,5%
Средно образование	108	11,3%	92	9,9%	16	17,4%
според возраст	954	100,0%	928	100,0%	26	2,8%
до 25 години	26	2,7%	15	1,9%	11	73,3%
од 25 до 35 години	296	31,0%	290	32,5%	6	2,1%
од 35 до 45 години	356	37,3%	381	40,1%	-25	-6,6%
над 45 години	276	28,9%	242	25,5%	34	14,0%
според стаж во Банката	954	100,0%	928	100,0%	26	2,8%
до 1 година	96	10,1%	46	6,9%	50	108,7%
од 1 до 2 години	60	6,3%	126	13,7%	-66	-52,4%
од 2 до 5 години	128	13,4%	99	10,4%	29	29,3%
над 5 години	670	70,2%	657	69,0%	13	2,0%
според пол	954	100,0%	928	100,0%	26	2,8%
машки	334	35,0%	322	34,4%	12	3,7%
женски	620	65,0%	606	65,6%	14	2,3%

XIV. Внатрешна ревизија

Во текот на 2024 година, ревизорските активности на Банката беа насочени кон остварување на клучните цели: спроведување ревизии со главен фокус на стратегијата, деловните цели и клучните ризици во работењето на Банката, давање SMART ревизорски препораки, ефикасно спроведување на ревизорските прегледи и стручен и професионален развој на внатрешните ревизори.

Во рамките на ревизорските прегледи извршени во текот на 2024 година, беа издадени вкупно 199 препораки од кои: 36 од А приоритет, 105 од Б приоритет и 58 од Ц приоритет.

По одделни процеси, дадените препораки главно се однесуваат на унапредување на управувањето со ризици и интерните контроли на следните подрачја:

- проектно финансирање и синдицирани заеми;
- нови модели на профитабилност;
- корпоративно управување;
- ESG (Еколошка и социјална рамка);
- внатрешно управување со собирање на податоци за ризици и известување за ризици - BCBS 239;
- гаранции и документарно работење;
- депозити – физички и правни лица;
- сметководство и даноци;
- ризично пондерирана актива;
- управување со ИТ-безбедност;
- кредитни картички;
- фаза 2 клиенти;
- надворешни услуги;
- компјутерска мрежа;
- заштита на лични податоци;
- трезорско работење;
- порамнување и плаќање во платниот промет („N“ порака);
- кредити на корпоративни – големи клиенти;
- брокерско работење – население;
- кредитни посредници;
- наградување;
- ревизии во експозитури на Банката;
- ревизии спроведени по препорака на гувернерот на НБРСМ.

За отворените препораки со состојба на 31.12.2024 година, се преземаат соодветни активности за нивна реализација во рамки на определените рокови.

XV. Маркетинг-активности

Во 2024 година, НЛБ Банка АД Скопје успешно спроведе бројни маркетинг-кампањи и промотивни активности насочени кон зајакнување на односите со клиентите и видливоста на брендот. Истовремено, Банката реализираше бројни проекти од областа на корпоративната општествена одговорност, со посебен фокус на важни иницијативи во заедницата и значајни спонзорства.

Календар на позначајни настани и активности на Банката во 2024 година:

Јануари	Февруари	Март	Април	Мај	Јуни
IV сезона „НЛБ Рамка за помош“	НЛБ членка на WOVA	NLB Smart POS	Крводарителска акција	признание од EBRD за придонес во успехот на Green Economy Financing Facility	„Оскар на хуманоста“ од Црвен крст на Град Скопје
Јули	Август	Септември	Октомври	Ноември	Декември
Skopje calling & Ohrid Calling, Галичка свадба, Охридско лето	II сезона „Растеме во шампиони“	„НЛБ Месец на штедење“	помош за БиХ – донација од 100.000 евра за справување со поплавите	Garmin Pay & Договор со ЕБРД, 4 милиони евра за „зелено“ финансирање	NLB Pay By link

Во согласност со маркетинг-планот беа реализирани следните промотивни кампањи на Банката кон двата сегменти на клиенти:

За правни лица

- Промотивна кампања за воведување на NLB Smart POS;
- Промотивна кампања за воведување на NLB Pay By Link;
- Промотивна кампања за НЛБ Проклик електронско банкарство и за НЛБ мПроклик мобилно банкарство за правни лица.

За физички лица

- НЛБ Кредити (потрошувачки, зелен потрошувачки, станбени, хипотекарни) во текот на целата година;
- Кредит преку мКлик апликација до 1.500.000 МКД на 95 месеци;
- НЛБ мКлик промотивно бесплатно мобилно банкарство;
- Караван за финансиско советување за небанкарски продукти;
- Двоен кешбек со НЛБ Нарру кредитните картички - „Еднаш плати двојно ќе се врати“;
- Промотивен НЛБ Супер депозит;
- НЛБ Банка АД Скопје овозможува плаќање со Garmin Pay;
- НЛБ Visa кредитни картички „Можеш ли да ја видиш каматата?“;
- НЛБ Месец на штедење;
- НЛБ Месец на осигурување;
- НЛБ Совети за сајбер безбедност.

XVI. Информатичка технологија

Во 2024 година, Банката работеше на исполнување на стратешките цели насочени кон развој и надградба на информационите системи за поддршка на банкарското работење, дигитализација на банкарските услуги, управување со податоците, автоматизација и оптимизација на банкарските процеси и хармонизација во рамките на НЛБ Групацјата. Сето ова беше поддржано преку континуирано подобрување на ИТ-инфраструктурата (мрежна, системска и серверска) и обезбедување на сигурност и безбедност на системите. Најзначајни подрачја на работа во 2024 година беа:

- 1. Дигитализација на банкарските процеси и продукти.** Процесот на издавање кредити на физички лица, имплементиран на новата Digital-first ИТ-архитектура, е значајно унапреден.
- 2. Управување со податоци („Data Driven Bank“)**
 - Воспоставување на DWH (Data Warehouse) како централен систем за известување, како и податочна база за имплементација на современи решенија за поддршка на банкарските процеси;
 - Self-service BI – воспоставување аналитички слој на податоци и поголемо искористување на BI-алатките;
 - Напредни аналитички решенија - развивање на предикативни модели;
 - DWH-оптимизација - Нов оптимизиран ETL-процес развиен со интерни ресурси, без зависност од набавувачи;
 - Континуирано подобрување на квалитетот на податоците, преку соодветни валидации и контролни механизми.
- 3. Развој на дигиталните канали и Контакт-центар**
 - Имплементација на Open banking платформа;
 - Имплементација на новата групациска платформа за Контакт-центар – интеграција со Вибер-каналот;
 - Зголемен лимит за издавање на кредити за физички лица преку мКлик;
 - Имплементиран годишен извештај за физички лица, со детален преглед на провизиите и трошоците поврзани со сервисите за плаќање;
 - Имплементација на „Моја банка“ за брз и лесен пристап на клиентите до информациите за сервисите за плаќање.
- 4. ИТ-безбедност**

Во текот на 2024 година, Центарот за ИТ-инфраструктура и безбедност се фокусираше на овозможување на безбедна и стабилна ИТ-инфраструктура, лесно надградлива, со доволен капацитет за задоволување на деловните потреби и идниот раст, како и технолошко унапредување и исполнување на групациската ИТ-стратегија. Посебен акцент се стави на зголемувањето на нивото на ИТ-безбедност, со цел подигнување на степенот на заштита на ИТ-системите и податоците, како и на непрекинатото функционирање на системите преку имплементација на различни системи и мерки:

- Зголемување на степенот на серверска виртуелизација, поголема ефикасност во ИТ-инфраструктурата;
- Деловен континуитет во случај на катастрофа;
- Безбедна и отпорна ИТ-инфраструктура;
- Сајбер безбедност усогласена со Народната банка и НЛБ Групацјата.

XVII. Управување со проекти

Во рамки на реализација на долгорочната Стратегија на Банката и НЛБ Групацијата, во текот на 2024 година продолжија проектните активности во повеќе сегменти од работењето.

Групациски проекти:

- воведување нови кредитни продукти во автоматизирана продажба (LOPA - Loan Origination Process Advancing across NLB Group), развој на статистички модели за оценување на кредитен ризик кај физички лица, микро и мали и средни претпријатија и развој на модели за оценување (scoring models), нов стандардизиран интернет-портал на НЛБ Банка АД Скопје, имплементација на нова платформа Cornerstone од доменот на работа со човечки ресурси, имплементација на критериуми/стандарди за поставување на процесот и постапката за IFRSS22 компоненти со EIB's Technical Assistance, воведување нова SWIFT-платформа т.н. Financial Gateway (FGW) - за плаќања во согласност со ISO20022 стандардите.

Локални проекти:

- проект за трансформирање на мрежата на експозитури: имплементација на CDSs (Cash deposit services) уреди, овозможување на потпишување документација на електронски уреди и нејзино прифаќање на мејл (eSign & eArchive Phase II), реновирање на експозитурите и нивно приспособување согласно со Стратегијата за дигитализација, дополнителен развој на мобилна апликација мКлик со цел воведување функционалност, аплицирање и зголемување на лимит на кредитни картички преку мКлик, проект „Digital Origination“ развој на дигитална платформа за инстант-кредити од кредитни посредници, овозможувајќи E2E (end to end) одобрување на инстант-кредити преку кредитните посредници, Web developments – Web Update of PI Data (OneID) - овозможување ажурирање на податоци на правните лица преку веб-страницата, со OneID, Loyalty Network проект, Reshape of Collateral process for PI&LE – проект за подобрување на процесот за управување со колатерали, KYC Automatization – проект за одредување критериуми за ажурирање податоци за клиенти - физички лица без присуство во Банка, централизирање на сефовите на Банката – проект за реорганизирање и подобрување на стандардите за банкарските сефови, проект за целосна имплементација на барањата од Законот за платежни услуги и платни системи, проекти од областа на управувањето со податоци и измени во законското известување (платежна статистика, кредитен регистар, ИСИДОРА).

Во текот на 2024 година, Банката продолжи и со активности за оптимизација и унапредување на работењето, согласно со имплементацијата на RPA (robotic process automatization) процесот. Оваа активност продолжува и во текот на наредната година со активно детектирање на процесите кандидати за RPA и нивна имплементација.

XVIII. Интрагрупациски услуги

НЛБ Банка АД Скопје во рамки на Стандардите за интрагрупациски услуги на НЛБ Групациската согласно со групацискиот MSFA (Master Service Framework Agreement) и индивидуалниот договор што произлегува од MSFA, извршува групациски услуги на независна валидација и управување со податоците.

Функцијата за валидација обезбедува независна проверка и проценка на рамката за управување со податоци на ниво на НЛБ Групациската и на ниво на поединечна банка во Групациската, осигурувајќи дека релевантни контроли се вградени во рамката за управување со податоци и дека поставената рамка е целосно испочитувана и имплементирана.

Во 2024 година, групациската функција за независна валидација спроведе валидации за контрола на податоците и публикуваше извештаи за континуирана, тематска и целосна теренска валидација на процесите за агрегирање на податоци и известување во доменот на управување со ризиците. Дополнително, функцијата учествуваше и вршеше активности во областа на идентификување можности за подобрување на квалитетот на процесите за следење на податоците, споделување на добри практики во НЛБ Групациската (во рамки на спроведување на Акцискиот план за усогласеност со BCBS 239 принципите) и консултирање за имплементација на иновативни технологии.

Функцијата за управување со податоците овозможува разбирање и промовирање на значењето на Управувањето со податоците и квалитетот на податоците во НЛБ Групациската, преку воспоставување политики, стандарди, насоки и процедури за управувањето со податоците, како и мониторирање на развојот и имплементацијата на поврзаните активности на ниво на Групациска. Клучните активности во Групациската за 2024 година беа фокусирани на имплементацијата на усогласеност на работењето со Базелските принципи за агрегирање на податоци и извештајни практики во доменот на управување со ризиците (BCBS 239 принципите).

НЛБ Банка АД Скопје во рамки на Стандардите за интрагрупациски услуги на НЛБ Групациската согласно со групацискиот MSFA извршува услуги во улога на NLB Group Card Competence Center и обезбедува поддршка во областа на картичното работење за сите банки од НЛБ Групациската. Центарот обезбедува поддршка на групациските проекти во back office и со изготвување due dilligence анализи, анализи за трошочни заштеди, олеснување на процесите на банките членки за сертификација, поддршка, анализа и унапредување на процесите поврзани со сомнителни трансакции и регулаторни мандати за картичните платежни шеми.

XIX. Извештај за корпоративно управување

Корпоративното управување на Банката, како збир од заемни односи помеѓу Управниот одбор, Надзорниот одбор, останатите лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во Банката, акционерите на Банката и останатите заинтересирани субјекти во Банката се заснова врз принципите на одговорност, транспарентност и контрола во одлучувањето и во секојдневното работење и известувањето за состојбите во Банката. Корпоративното управување на Банката е олицетворено преку органите на Банката кои имаат клучна улога во ефикасното работење на Банката.

Во текот на 2024 година Банката беше управувана преку статутарно утврдени органи со права и обврски кои се предвидени во Законот за банките, Законот за трговските друштва и Статутот на Банката.

Собрание на акционери

Во текот на 2024 година се одржаа четири седници на Собранието на акционери, од кои едно редовно Годишно собрание и три вонредни седници на Собранието на акционери.

На вонредната седница на Собранието на акционери што се одржа на 21.02.2024 година беа усвоени следните одлуки:

1. Избор на претседавач на Собранието;
2. Избор на записничар и бројач на гласови на Собранието;
3. Предлог-одлука за именување на независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје.

На Годишното собрание на акционери што се одржа на 29.05.2024 година беа усвоени следните одлуки:

1. Избор на претседавач на Собранието;
2. Избор на записничар и бројач на гласови на Собранието;
3. Годишен извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2023 година, со:
 - Мислење на Надзорниот одбор по Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2023 година;
 - Предлог-одлука за усвојување на Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2023 година;
4. Извештај на Ревизорската куќа Друштво за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со локалната регулатива за 2023 година со:
 - Извештај за контрола и Мислење на Надзорниот одбор по Извештајот на Ревизорската куќа Друштво за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со локалната регулатива за 2023 година;
 - Предлог-одлука за усвојување на Извештајот на Ревизорската куќа Друштво за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со локалната регулатива за 2023 година;
5. Извештај на Ревизорската куќа Друштво за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување за 2023 година со:
 - Извештај за контрола и Мислење на Надзорниот одбор по Извештајот на Ревизорската куќа Друштво за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување за 2023 година;

- Предлог-одлука за разгледување и прифаќање на Извештајот на Ревизорската кука Друштво за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување за 2023 година;
6. Годишен извештај за работењето на Надзорниот одбор во 2023 година со вклучени резултати од поединечна и колективна Оцена на работата на членовите на Надзорниот одбор за 2023 година;
- Предлог-одлука за одобрување на Извештајот за работа на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје за 2023 година;
7. Предлог-одлуки за одобрување на работата на членовите на Надзорниот одбор;
8. Годишен извештај за работењето на Управниот одбор во 2023 година со:
- Предлог-одлука за одобрување на Извештајот за работа на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје за 2023 година;
9. Предлог-одлуки за одобрување на работата на членовите на Управниот одбор;
10. Предлог-одлука за усвојување на Годишната сметка на НЛБ Банка АД Скопје за 2023 година;
11. Предлог-одлука за употреба и распоредување на остварената добивка по Годишната сметка и финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје за 2023 година;
12. Предлог-одлука за определување на износот на дивиденда и утврдување на дивиденден календар на НЛБ Банка АД Скопје;
13. Предлог-одлука за назначување на друштво за вршење ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје за 2024 година;
14. Предлог-одлука за измена и дополнување на Статутот на НЛБ Банка АД Скопје.

Вонредна седница на Собранието на акционери се одржа на 05.09.2024 година и на неа беа усвоени следните одлуки:

1. Избор на претседавач на Собранието;
2. Избор на записничар и бројач на гласови на Собранието;
3. Предлог-одлука за назначување на друштво за вршење ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје за 2024 година;
4. Предлог-одлука за измена и дополнување на Статутот на НЛБ Банка АД Скопје.

Вонредна седница на Собранието на акционери се одржа и на 29.11.2024 и на неа беа усвоени следните одлуки:

1. Избор на претседавач на Собранието;
2. Избор на записничар и бројач на гласови на Собранието;
3. Предлог-одлука за именување на член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје;
4. Информација за поднесена оставка од член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје;
5. Предлог-одлука за утврдување на надомест за членовите на надзорните органи на НЛБ Банка АД Скопје.

Органи за надзор, ревизија и помошни тела

Надзорен одбор

Надзорниот одбор на Банката врши надзор над работењето на Управниот одбор, ги одобрува политиките за вршење финансиски активности и го надгледува нивното спроведување. Надзорниот одбор е одговорен да обезбеди добро работење, управување и стабилност на Банката, како и навремено и точно финансиско известување кон Народната банка на Република Северна Македонија.

Во 2024 година, Надзорниот одбор одржа 18 (осумнаесет) седници од кои четири редовни, осум вонредни и шест седници се одржаа на кореспондентски начин. Надзорниот одбор на сите свои седници одлучуваше согласно со Статутот и Деловникот за работа и одлуките ги донесуваше со

мнозинство гласови. Во работењето на Надзорниот одбор континуирано учествуваа сите членови и придонесоа за успешно извршување на работата на Надзорниот одбор.

Надзорниот одбор на Банката согласно со Законот за банките и Статутот на Банката ги врши следните работи:

- ја усвојува Деловната политика на Банката и Развојниот план на Банката;
- именува и разрешува членови на Управниот одбор на Банката;
- именува и разрешува членови на Одборот за управување со ризици;
- именува и разрешува членови на Одборот за ревизија;
- именува и разрешува членови на Кредитниот одбор;
- усвојува финансиски план на Банката;
- го организира Секторот за внатрешна ревизија;
- одобрува годишен план на Секторот за внатрешна ревизија;
- усвојува политика за сигурност на информативниот систем;
- усвојува политики за управување со ризици на Банката;
- усвојува политика за судир на интереси со која се идентификуваат можните судири на интереси и мерките и активностите за нивно спречување;
- усвојува политика за наградување, во согласност со деловната политика, развојниот план, финансискиот план и политиката за избегнување судир на интереси на Банката;
- донесува и спроведува политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор;
- ги разгледува извештаите за работењето на Управниот одбор на Банката;
- ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици;
- ги разгледува извештаите на Одборот за ревизија;
- ги разгледува извештаите на Секторот за внатрешна ревизија;
- ги разгледува извештаите на Центарот за усогласување со прописите и интегритет;
- ја одобрува Годишната сметка и финансиските извештаи на Банката;
- одобрува изложеност спрема поединечно лице од над 20 % од сопствените средства на Банката, со исклучок на изложеност врз основа на купување хартии од вредност издадени од Народната банка и Република Северна Македонија;
- одобрува трансакции со поврзани лица со Банката во износ од над 6.000.000 МКД;
- го одобрува стекнувањето капитални делови и купување хартии од вредност, поголеми од 5 % од сопствените средства на Банката, освен купување хартии од вредност издадени од Народната Банка и Република Северна Македонија;
- го одобрува предлогот на Одборот за ревизија за назначување на друштво за ревизија, или предлогот за раскинување на договорот со друштвото за ревизија и е одговорен за обезбедување на соодветна ревизија;
- ја усвојува политиката за вршење на внатрешна ревизија;
- ги разгледува извештаите на супервизијата, како и други извештаи доставени од Народната банка, Управата за јавни приходи и други надлежни институции и предлага, односно презема мерки и активности за надминување на утврдените неусогласености и слабости во работењето на Банката;
- го одобрува Годишниот извештај за работењето на Банката и доставува писмено мислење за него до Собранието на Банката;
- го разгледува извештајот на друштвото за ревизија и доставува писмено мислење за него до Собранието на акционери;
- го усвојува Кодексот за корпоративно управување со кој се уредуваат правилата за управување и за надзор на Банката;
- го усвојува етичкиот кодекс на Банката;
- ги склучува менаџерските договори со Управниот одбор на Банката;
- одлучува за дефинитивен отпис на побарувањата, врз основа на изготвените извештаи од стручните служби на Банката;
- одлучува за формирање и укинување на деловно-организациските единици на Банката во странство;
- усвојува Деловник за својата работа;
- формира одбори, работни и советодавни тела и комисии за извршување на задачи од својот делокруг и ја одредува нивната надлежност;
- одлучува за учество на Банката во формирањето на Банкарски конзорциум;

- одобрува кредити и други облици на изложеност на Банката спрема подружница на банка, спрема акционер со квалификувано учество во Банката и со него поврзани лица и спрема лице со посебни права и одговорности и со него поврзани лица на износ над 6.000.000 МКД, и
- врши и други работи што не се во надлежност на Собранието.

Во 2024 година, Надзорниот одбор на Банката работеше во состав од шест члена.

Поради истек на мандатот на независниот член на Надзорниот одбор, г. Зоран Јовановски, на ден 11.03.2024 година, од страна на Народната банка на Република Северна Македонија беше издадено Решение за претходна согласност за повторно именување на г. Зоран Јовановски за независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје. Согласноста за именување беше издадена за период од 4 (четири) години, сметано од 31.03.2024 година.

Со Решение од НБРСМ беше именувана г-ѓа Матеја Тревен за независен член на Надзорниот одбор на Банката со мандат заклучно до 28.05.2024 година.

Согласно со Законот за банките и Статутот на НЛБ Банка АД Скопје, најмалку една четвртина од членовите на Надзорниот одбор мора да бидат независни членови. Со цел исполнување на законската обврска, се предложи именување на г-ѓа Наташа Пукл за нов независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје.

Собранието на акционери на својата седница одржана на 21.02.2024 година, усвои Одлука за именување на г-ѓа Наташа Пукл за независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, што стапува на сила по издавање согласност од гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија за именување на независен член на Надзорниот одбор.

На ден 28.05.2024 година, од страна на Народната банка на Република Северна Македонија, беше издадено Решение за претходна согласност за именување на г-ѓа Наташа Пукл за независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје.

Согласноста за именување беше издадена за период од 4 (четири) години, сметано од 29.05.2024 година.

На ден 10.10.2024 година, претседателот на Надзорниот одбор г. Блаж Бродњак до Собранието на акционери на НЛБ Банка АД Скопје поднесе оставка од функцијата претседател на Надзорниот одбор на Банката.

Согласно со член 364 од Законот за трговските друштва, по поднесена оставка не се одлучува за нејзиното прифаќање. Се смета дека на членот на Надзорниот одбор му престанал мандатот со денот на поднесувањето на известувањето за оставката, во писмена форма, освен ако во известувањето не е наведен некој друг датум.

Во поднесената оставка г. Блаж Бродњак изјавува дека ќе продолжи да ја извршува функцијата претседател на Надзорниот одбор сè до добивање согласност од гувернерот на Народната Банка на Република Северна Македонија за членот на Надзорниот одбор кој ќе биде именуван како негова замена.

За дополнување на составот на членови на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, од акционерот НЛБ д.д. Љубљана даден е предлог за именување на г-ѓа Хедвика Усеник за нов член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје за период за остатокот од мандатот на г. Блаж Бродњак, односно до 30.08.2025 година, поради што Надзорниот одбор на седницата одржана на 24.10.2024 година донесе Одлука со која му предлага на Собранието на акционери на НЛБ Банка АД Скопје, за член на Надзорниот одбор да се именува г-ѓа Хедвика Усеник.

Собранието на акционери на својата седница одржана на 29.11.2024 година, усвои Одлука за именување на г-ѓа Хедвика Усеник за член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, а постапката за нејзиното именување е во тек.

Одлуката за повторно именување на г-ѓа Хедвика Усеник за член на Надзорниот одбор ќе стапи на сила по добивање согласност од Народната банка на Република Северна Македонија за именување на г-ѓа Хедвика Усеник за член на Надзорниот одбор.

- Мандат

Членовите на Надзорниот одбор на Банката ги избира Собранието, со мнозинство гласови од акциите со право на глас од кворумот определен за работа на Собранието.

Мандатот на членовите на Надзорниот одбор трае четири години, со тоа што секоја година Годишното собрание одлучува за одобрување на работата на секој од членовите одделно, по што се избираат нови членови на местото на оние чија работа не е одобрена.

- Независност

Најмалку една четвртина од членовите на Надзорниот одбор задолжително мора да бидат независни членови. Во таа насока, двајца од членовите на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје се независни членови. Независноста на двајцата членови на Надзорниот одбор на Банката е утврдена согласно со критериумите за независност определени во Законот за банките. Банката го следи континуирано во текот на годината исполнувањето и почитувањето на овие критериуми.

- Надомест и наградување

Согласно со Политиката за управување и надзор на НЛБ Групацијата, на членовите на Надзорниот одбор кои се вработени во НЛБ Групацијата не им припаѓа надомест за учество во работата на Надзорниот одбор, ниту пак, учество во награда од добивката на Банката.

Од 01.5.2021 година, согласно со Одлуката за утврдување надомест на членовите на надзорните органи на Банката, донесена на Годишното собрание на акционери на 29.04.2021 година, на членовите на Надзорниот одбор кои не се вработени во НЛБ Групацијата им се исплаќа месечен надомест во нето-износ од 500 ЕУР во денарска противвредност.

Согласно со наведените одлуки кои важеа во текот на годината, на независните членови на Надзорниот одбор, врз основа на месечен надоместок и учество на седници во 2024 година, исплатен е бруто-износ од 492.250 МКД за независниот член Зоран Јовановски, бруто-износ од 171.043 МКД за независниот член Матеја Тревен и 239.163 МКД за независниот член Наташа Пукл, соодветно на нивниот мандат.

На седницата на Собранието на акционери, одржана на ден 29.11.2024 година, усвоена е Одлука за утврдување на надомест за членовите на надзорните органи на НЛБ Банка АД Скопје со што се врши промена на износот на месечниот надоместок кој досега се исплаќал на членовите на надзорниот орган на НЛБ Банка АД Скопје.

Со предметната Одлука се утврдува надомест за извршување на функцијата член во надзорен орган на НЛБ Банка АД Скопје само на надворешните членови на органите на НЛБ Банка АД Скопје (членови кои не се вработени во НЛБ д.д. или во членките на НЛБ Групацијата) во висина од 15.000 евра нето годишно, додека исплатата се врши во пропорционални месечни исплати во висина од 1.250 евра нето. Одлуката стапува на сила на денот на донесувањето, а ќе се применува од 01.01.2025 година.

Согласно со Законот за трговските друштва, Банката е должна во Годишниот извештај да ги објави и примањата коишто членовите на органите на надзор и управување ги остваруваат од членство во органи на управување во други друштва или доколку имаат засновано работен однос кај други работодавачи.

Поради доверливост на податоците за четири членови - нерезиденти на Надзорниот одбор (Блаж Бродњак – претседател, Кристина Ковачич Бјелајац, Андреа Стражишар и Боштјан Ковач), сите вработени кај работодавачот НЛБ д.д. Љубљана, примањата за 2024 година се искажани во збирен бруто-износ: висина на бруто-плата од 1.432.439,33 ЕУР и варијабилен дел на плата во бруто-износ од 17.002,56 ЕУР. Останатите членови се независни членови, кои во текот на 2024 година ги остварија следните примања:

- Зоран Јовановски – резидент, висина на бруто-плата во износ од 3.434.133,00 МКД, надоместоци од плата во бруто-износ од 28.089,00 МКД и други права: 29.811 МКД;

- Матеја Тревен – нерезидент, висина на бруто-плата 44.547,61 ЕУР, надомести 7.666,68 ЕУР и други права 10.162,43 ЕУР;

- Наташа Пукл – нерезидент, висина на бруто-плата во износ од 0 МКД, варијабилен дел во износ од 0 МКД, други права во износ од 0 МКД.

Членови на Надзорниот одбор и нивно членство во други одбори

Име	Професионален ангажман	Образование	Членства во органи на Банката				Членства во други органи на надзор или управување		
			Надзорен одбор	Одбор за ревизија	Одбор за наградување	Одбор за именување	Надзорен орган или орган на управување	Назив и седиште на правното лице	Период
Блаж Бродњак	Претседател на Управата на НЛБ д.д.	МВА	Претседател, од 28.07.2016 - тековно	-	Претседател	Член	Претседател на Управен одбор	Нова Љубљанска Банка д.д	тековно
							Претседател на Одбор на директори	НЛБ АД Приштина	30.08.2021- до 29.07.2024
							Член на Надзорен одбор, Претседател на Надзорен одбор	Самит Лизинг д.о.о Љубљана, Словенија	Член од 19.09.2024, Претседател од 08.11.2024- тековно
							Претседател на Одбор на гувернери	Американска стопанска комора во Словенија	15.09.2020- до 09.09.2024
							Претседател на Надзорен одбор	Здружение на банки на Словенија	01.11.2017-тековно
							Член на Одбор на директори	Комерцијална банка а.д.Белград	30.12.2020- до 29.04.2024
							Член на Одбор на директори	Ракоментa ѕвезда Slovenije	25.10.2018- до 04.06.2024
Матеја Тревен	Основач, Генерален директор на Блокхеп доо Љубљана и Раководител за одржливост во Slovenske železnice (Словенски железници)	Магистер на науки по инвестициски менаџмент	Член, од 20.10.2020 - до 28.05.2024	-	-	-	Надворешен член на одбор за ревизија	Порт оф Лука Копер д.д. Копер, Словенија	01.02.2023- тековно
							Член на Управен Одбор	CFA Society Slovenia	Јули 2020- до Јули 2024
							Член на Одбор на директори	НЛБ АД Приштина	26.05.2021-тековно
Наташа Пукл	-	Дипломиран економист	Член од 29.05.2024-тековно	-	-	-	-	-	-
Кристина Ковачич Бјелајац	Заменик- генерален директор, Глобален ризик во НЛБ д.д.	Магистер на науки за бизнис администрација (MScBA), банкарство и финансии	Член, од 30.07.2019 - тековно	Член, 30.07.2019-тековно, Претседател на Одбор за ревизија, 29.01.2022- тековно	Член	Член	-	-	-
Боштан Ковач	Генерален менаџер на Одделот за Корпоративно управување во НЛБ д.д. И прокурист	Дипломиран економист	Член, од 18.04.2012 - тековно, Заменик Претседател 21.04.2022-тековно	Член, 18.04.2022-тековно	Член, 21.04.2022 - тековно	Претседател, 21.04.2022 - тековно	Член на Надзорен одбор	НЛБ Леасе&Г.о.о.Белград	18.04.2022- тековно
							Член на Надзорен одбор	NLB DigiIT d.o.o., Beograd	18.4.2022 – тековно
Андреја Стражишар	Раководител на Контролинг,НЛБ д.д	Дипломиран економист	Член, од 30.08.2021 - тековно	Член, од 30.08.2021 - тековно	-	-	-	-	-
Зоран Јовановски	Потпретседател и советник во кабинетот на претседателот на Стопанската комора на Северна Македонија за макроекономски прашања и јавни финансии	Магистер по економија	Член, 30.03.2020 - тековно, Втор заменик претседател, 27.10.2022-тековно	Член, 30.03.2020 - тековно	Член, 30.03.2020 - тековно	Член, 30.03.2020 - тековно	Член на Управен Одбор	Винарска визба „Тиквеш“ АД	04.10.2022-до 12.02.2024
Стојан Јорданов	Основач на Друштво за ревизија РСМ Македонија	Дипломиран економист и овластен ревизор	-	Член, тековно	-	-	Интерен ревизор	CEV, Европска Одбојкарска Федерација	16.10.2020-тековно

План за сукцесија на Надзорниот одбор

Планот за сукцесија е изготвен во согласност со законските одредби во РС Македонија, Статутот на НЛБ Банка АД Скопје и други интерни акти.

Надзорниот одбор на Банката го сочинуваат 6 членови, кои ги именува Собранието на Банката од редот на лицата предложени од акционерите на Банката, по согласност од гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија.

Банката одржува континуитет во составот на Надзорниот одбор преку одржлив план за сукцесија во услови на намалување на составот од членови на Одборот, во зависност од околноста дали настанува намалување на составот под бројот на членови утврден во Статутот или под бројот утврден во Законот за банките.

Составот на Надзорниот одбор гарантира дека членовите на Одборот го поседуваат потребното знаење и искуство потребни за независна супервизија на работењето на Банката, со посебен акцент на целокупното знаење и разбирање на активностите што ги врши Банката и материјалните ризици на кои таа е изложена, преку успешно професионално искуство стекнато низ повеќе активни години од членовите на Одборот.

Различното професионално искуство, знаење, лични карактеристики и различноста во однос на возраста и полот на членовите обезбедуваат сеопфатно и ефективно познавање на процесите, прашањата и ризиците од секојдневното функционирање на Банката, како и целта на Банката. Составот на Одборот им овозможува на членовите меѓусебно да се надополнуваат во ефикасна и соодветна супервизија на Банката и Управниот одбор согласно со Законот за банките и Статутот на Банката.

▪ Предвременно престанување на мандат на член на Надзорниот одбор

На членовите на Надзорниот одбор може предвременно да им престане мандатот во следните случаи:

- со разрешување од должноста поради работење кое е во спротивност со законот, Статутот на Банката, добрите деловни обичаи;
- на барање на акционерот кого го застапува или врз основа на лично писмено барање;
- доколку Собранието на акционери не го одобри Извештајот за работењето на Надзорниот одбор или ако не ја одобри работата на поединечен член на Надзорниот одбор;
- ако биде осуден со правосилна пресуда со казна затвор согласно со законските прописи.

Во случај на предвременно престанување на функцијата член на Надзорниот одбор, на првата наредна седница на Собранието на Банката се врши избор за испразнетото место за остатокот на мандатот.

▪ Оставка на член

Член на Надзорниот одбор може да поднесе оставка во кое било време со поднесување писмено известување до Собранието. Потписот на членот на известувањето за оставката се заверува кај нотар.

По поднесената оставка не се одлучува за нејзиното прифаќање. Ако интересите на Банката го наложуваат тоа, Надзорниот одбор може да го обврзе членот кој ја дал оставката да продолжи да ја врши функцијата сè до изборот на нов член, но не подолго од 60 дена.

■ **План и одржување континуитет на составот**

Ако бројот на членовите на Надзорниот одбор се намали под бројот определен со Статутот, преостанатите членови на Надзорниот одбор продолжуваат да работат до завршување на постапката и именување на нов член на Одборот.

Постапката за именување членови на Надзорниот одбор за одржување на континуитетот на составот на Одборот е прикажана во прилог од овој извештај.

Одбор за наградување

Формиран е врз основа на Одлуката на НБРСМ за правилата за добро корпоративно управување во банка и функционира како советодавен орган на Надзорниот одбор. Во текот на 2024 година, Одборот функционираше со четири члена.

Со одлуката на Надзорниот одбор усвоена на ден 26.10.2023 година, г. Зоран Јовановски се преименува за член на Одборот за именување и Одборот за наградување на НЛБ Банка АД Скопје, што стапува на сила по добивање согласност од Народната банка на Република Северна Македонија за повторно именување на г. Зоран Јовановски за независен член на Надзорниот одбор.

На ден 11.03.2024 година, од страна на Народната банка на Република Северна Македонија, беше издадено Решение за претходна согласност за повторно именување на г. Зоран Јовановски за независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје.

Членовите на Одборот се состануваат на седници секогаш кога има потреба од состанување на Одборот за наградување.

Во текот на 2024 година во присуство на сите 4 члена се одржаа пет видеоконференциски седници на Одборот за наградување.

Одборот за наградување во текот на 2024 година како помошно тело на Надзорниот одбор носеше предлог-одлуки поврзани со одобрување на менаџерски договори со членовите на Управниот одбор, одобрување на вкупен надоместок и варијабилно наградување на членовите на Управниот одбор и раководниот кадар надлежен за контролните функции на НЛБ Банка АД Скопје за 2024 година, за оценување на успешноста на членовите на Управниот одбор и раководниот кадар надлежен за контролните функции на НЛБ Банка АД Скопје, утврдување на KPI (Key Performance Indicators) на членовите на Управниот одбор и раководниот кадар надлежен за контролните функции, измена и дополнување на Политиката за наградување на вработените на НЛБ Банка АД Скопје и друго.

■ **Мандат**

Мандатот на членовите на Одборот за наградување трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

■ **Надомест и наградување**

Од 01.5.2021 година, согласно со Одлуката за утврдување надомест за членовите на надзорните органи на Банката, донесена на Годишното собрание на акционери на 29.4.2021 година, на членовите во Одборот за наградување кои не се вработени во Групацијата им се исплаќа надомест од 50 ЕУР во денарска противвредност.

На седницата на Собранието на акционери, одржана на ден 29.11.2024 година, усвоена е Одлука за утврдување на надомест за членовите на надзорните органи на НЛБ Банка АД Скопје со која се врши промена на износот на месечниот надоместок што досега се исплаќал на членовите на надзорните органи на НЛБ Банка АД Скопје. Со предметната Одлука се утврдува надомест за членовите во Одборот за наградување кои не се вработени во Групацијата во висина од 125 ЕУР. Одлуката стапува на сила на денот на донесувањето, а ќе се применува од 01.01.2025 година.

Одбор за именување

Формиран е врз основа на Одлуката на НБРСМ за правилата за добро корпоративно управување во банка и функционира како советодавен орган на Надзорниот одбор. Во текот на 2024 година функционираше со четири члена.

Со одлуката на Надзорниот одбор усвоена на ден 26.10.2023 година, г. Зоран Јовановски се преименува за член на Одборот за именување и Одборот за наградување на НЛБ Банка АД Скопје, што стапува на сила по добивање согласност од Народната банка на Република Северна Македонија за повторно именување на г. Зоран Јовановски за независен член на Надзорниот одбор.

На ден 11.03.2024 година, од страна на Народната банка на Република Северна Македонија, беше издадено Решение за претходна согласност за повторно именување на г. Зоран Јовановски за независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје.

Членовите на Одборот се состануваат на седници секогаш кога има потреба од одржување седници на Одборот за именување.

Во известувачкиот период во присуство на сите 4 члена се одржаа шест седници на Одборот за именување, од кои пет беа видеоконференциски, а една се одржа на кореспондентски начин.

Одборот за именување во текот на 2024 година како помошно тело на Надзорниот одбор носеше предлог-одлуки поврзани со позитивна оцена на соодветноста на г-ѓа Наташа Пукл за именување за независен член на Надзорниот одбор, позитивна оцена на соодветноста на г-ѓа Хедвика Усеник за именување за член на Надзорниот одбор, позитивна оцена на соодветноста на г. Зоран Јовановски за преименување за независен член на Надзорниот одбор, позитивна оцена на соодветноста на г. Тони Стојановски за именување за претседател на Управниот одбор, за позитивна годишна оцена на соодветноста на членовите на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје за 2024 година и за позитивна колективна оцена на соодветноста на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје согласно со распределбата на нови надлежности помеѓу членовите на Управниот одбор.

- **Мандат**

Мандатот на членовите на Одборот за именување трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

- **Надомест и наградување**

Од 01.5.2021 година, согласно со Одлуката за утврдување надомест на членовите на надзорните органи на Банката, донесена на Годишното собрание на акционери на 29.4.2021 година, на членовите во Одборот за именување им се исплаќа надомест од 50 ЕУР во денарска противвредност.

На седницата на Собранието на акционери, одржана на ден 29.11.2024 година, усвоена е Одлука за утврдување надомест за членовите на надзорните органи на НЛБ Банка АД Скопје со која се врши промена на износот на месечниот надоместок што досега се исплаќал на членовите на надзорните органи на НЛБ Банка АД Скопје. Со предметната Одлука се утврдува надомест за членовите во Одборот за наградување кои не се вработени во Групацијата во висина од 125 ЕУР. Одлуката стапува на сила на денот на донесувањето, а ќе се применува од 01.01.2025 година.

Одбор за ревизија

Во текот на 2024 година, Одборот за ревизија одржа осум седници. Четири беа видеоконференциски седници, три вонредни и една од седниците беше одржана на кореспондентски начин.

Одборот за ревизија на Банката ги врши следниве работи:

- ги разгледува финансиските извештаи на Банката и се грижи за точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката во согласност со прописите за сметководствени стандарди;
- ги разгледува и оценува системите за внатрешна контрола;
- ја следи работата и ја оценува ефикасноста на службата за внатрешна ревизија;
- го следи процесот на ревизија на Банката и ја оценува работата на друштвото за ревизија;
- ги донесува сметководствените политики на Банката;
- ја следи усогласеноста на работењето на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиски извештаи;
- одржува состаноци со Управниот одбор, Секторот за внатрешна ревизија и друштвото за ревизија во врска со утврдени неусогласености со прописите и слабостите во работењето на Банката;
- ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици, и
- предлага назначување на друштво за ревизија и раскинување на склучен договор со друштво за ревизија.

Во 2024 година, Одборот за ревизија работеше во состав од пет члена.

Со одлуката на Надзорниот одбор усвоена на ден 26.10.2023 година, г. Зоран Јовановски се преименува за член на Одборот за именување и Одборот за наградување на НЛБ Банка АД Скопје, што стапува на сила по добивање согласност од Народната банка на Република Северна Македонија за повторно именување на г. Зоран Јовановски за независен член на Надзорниот одбор.

На ден 11.03.2024 година, од страна на Народната банка на Република Северна Македонија, беше издадено Решение за претходна согласност за повторно именување на г. Зоран Јовановски за независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје.

Во 2024 година Одборот за ревизија изготви и усвои План за работа со независниот надворешен ревизор Друштвото за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА - ДОО Скопје во кој е предвидено колку често и на кој начин надворешниот ревизор ќе го известува Одборот за ревизија за спроведените активности.

▪ Мандат

Мандатот на членовите на Одборот за ревизија трае четири години.

■ Независност

Согласно со Законот за банките, мнозинството членови на Одборот за ревизија на Банката се избираат од редот на членовите на Надзорниот одбор, а останатите членови се независни членови. Најмалку еден член на Одборот за ревизија треба да биде овластен ревизор. Во таа насока, четири члена на Одборот за ревизија се членови на Надзорниот одбор, а еден член е овластен ревизор (Стојан Јорданов).

■ Надомест и наградување

Согласно со Политиката за управување и надзор на НЛБ Групацијата, на членовите на Одборот за ревизија кои се вработени во НЛБ Групацијата не им припаѓа надомест за учество во работата на Одборот за ревизија, ниту пак, учество во награда од добивката на Банката. Од 01.05.2021 година, согласно со Одлуката за утврдување надомест на членовите на надзорните органи на Банката, донесена на Годишното собрание на акционери на 29.04.2021 година, на членовите на Одборот за ревизија кои не се вработени во НЛБ Групацијата им се исплаќа месечен надомест од 250 ЕУР во денарска противвредност.

На седницата на Собранието на акционери, одржана на ден 29.11.2024 година, усвоена е Одлука за утврдување на надомест за членовите на надзорните органи на НЛБ Банка АД Скопје со што се врши промена на износот на месечниот надоместок кој досега се исплаќал на членовите на надзорните органи на НЛБ Банка АД Скопје. Со предметната Одлука се утврдува надомест на членовите во Одборот за ревизија кои не се вработени во Групацијата во висина од 625 ЕУР. Одлуката стапува на сила на денот на донесувањето, а ќе се применува од 01.01.2025 година.

Извршни органи и помошни тела

Управен одбор на Банката

Членови на Управниот одбор и нивно членство во други одбори

Име	Позиција	Образование	Членства во органи на Банката							Членства во други органи на надзор или управување		
			Одбор за управување со ризици	Одбор за управување со средства и обврски	Одбор за развој	Надзорен одбор врз ИТ*	Кредитен одбор	Комисија за оперативни ризици	Комисија за управување со проекти	Надзорен орган или орган на управување	Назив и седиште на правното лице	Период
Тони Стојановски	Претседател на Управен одбор од 03.09.2024	Магистер по економски науки-монетрна економија	Претседател од 03.09.2024	Член, Претседател од 12.09.2024	Претседател од 03.09.2024	-	Втор Заменик-претседател од 03.09.2024	-	Член	Претседател на Одборот на директори, Неизвршен член	Македонска бераа АД Скопје	03.09.2024 - тековно
Бранко Грегановиќ	Претседател на Управен одбор до 02.09.2024	МБА	Претседател до 02.09.2024	Член, Претседател од 22.12.2022-до 02.09.2024	Претседател до 02.09.2024	Претседател до 22.04.2024	Заменик-претседател до 02.09.2024	Член до 18.01.2024	Член до 02.09.2024	Член во Одбор на директори (член и заменик претседател на Надзорен одбор) до 02.09.2024	НЛБ Силади, Љубљана, Словенија	Јануари 2017-тековно
										Член на Управен одбор до 02.09.2024	Друштво за словенски и македонски стопанственици, Стопанска интересна заедница Скопје	Април 2022-тековно
Петар Зелен	Член на Управен одбор	Дипломиран економист и машински инженер	Член	Член	Член	Член до 22.04.2024	Претседател	Претседател	-	Член во Одбор на директори	НЛБ Банка Приштина	12.07.2021-тековно
Игор Давчевски	Член на Управен одбор	МБА	Член	Член	Член	Член до 22.04.2024	-	Член	Член	-	-	-

*Надзорниот одбор врз ИТ на Банката функционираше до 22.04.2024 г.

Управниот одбор на Банката ја претставува и застапува Банката и раководи со нејзината работа согласно со Законот за банките, Статутот на НЛБ Банка АД Скопје и Кодексот за корпоративно управување на Банката. Членовите на Управниот одбор на Банката ги именува и разрешува Надзорниот одбор на Банката со мнозинство гласови, по претходна согласност на гувернерот на НБРСМ.

Во 2024 година Управниот одбор на Банката работеше во состав од три члена.

На ден 07.06.2024 до Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје е поднесена оставка од г. Бранко Грегановиќ, претседателот на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, при што г.

Бранко Грегановиќ изјавува дека ќе продолжи да ја извршува својата функција до денот на добивање согласност од гувернерот на НБРСМ за именување нов претседател на Управниот одбор.

На седницата на Надзорниот одбор одржана на 10.06.2024 година, донесена е Одлука за именување на г. Тони Стојановски за претседател на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје што стапува на сила со денот на добивање согласност од Народната банка на Република Северна Македонија за именување на претседател на Управниот одбор.

На ден 03.09.2024 година, од страна на Народната банка на Република Северна Македонија, беше издадено Решение за претходна согласност за именување на г. Тони Стојановски за член на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје.

На седницата на Надзорниот одбор одржана на 02.09.2024 година, донесена е Одлука за именување на г-ѓа Катерина Јанковиќ за член на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје. Со донесената Одлука, составот на Управниот одбор се зголемува од три на четири члена. Постапката за именување на г-ѓа Катерина Јанковиќ за член на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје се одвиваше во текот на 2024 г., додека одлуката за нејзиното именување стапи на сила по добивањето согласност од Народната банка на Република Северна Македонија за именување на г-ѓа Катерина Јанковиќ за член на Управниот одбор.

Управниот одбор во известувачкиот период работеше на седници, кои по правило се одржуваа еднаш неделно. Покрај редовните седници, Управниот одбор одлучуваше и секојдневно, надвор од седница, со писмена согласност од сите членови на Управниот одбор.

Во 2024 година, Управниот одбор одржа околу 74 седници од кои дел беа кореспондентски.

Во раководењето со работењето на Банката, Управниот одбор ги врши следните работи:

- управува со Банката;
- ја застапува Банката;
- го организира подготвувањето на предлозите на општите акти, одлуките и другите акти за кои одлучува Собранието на Банката;
- ги извршува одлуките на Собранието и на Надзорниот одбор на Банката, односно се грижи за нивно спроведување;
- започнува иницијативи и дава предлози за унапредување на работењето на Банката;
- ги именува и разрешува лицата на Банката со посебни права и одговорности, во согласност со Статутот на Банката и одредбите од Законот за банки, ја определува нивната плата и склучува договори со нив, како и со други вработени во Банката на експертски и раководни позиции за кои се склучува менаџерски договор;
- изготвува деловна политика и развоен план на Банката;
- изготвува финансиски план на Банката;
- изготвува политика за сигурност на информативниот систем на Банката;
- изготвува Годишен извештај за работењето на Банката и го доставува до Надзорниот одбор;
- изготвува етички кодекс на Банката;
- одлучува во случај на поднесено вето/забрана од страна на членот на Управниот одбор надлежен за ризици при одлучување на Кредитниот одбор на Банката за кредитни изложености спрема лице до 10 % од сопствените средства на Банката и за секоја донесена одлука го известува Надзорниот одбор на Банката на следната редовна седница;

- го одобрува стекнувањето капитални делови и купување на хартии од вредност, помали од 5 % од сопствените средства на Банката, како и купување на хартии од вредност издадени од Народната банка и Република Северна Македонија;
- одлучува за засновање на работен однос, за распоредување и наградување на работниците согласно со законските прописи и општите акти на Банката;
- одлучува за давање и земање кредити за ликвидност, гаранции, авали и акредитиви во рамките на лимитите утврдени со законот, актот за деловната политика на Банката и одлуката за кредитната политика донесена од Надзорниот одбор;
- утврдува предлози на одлуки и други акти за кои одлучува Надзорниот одбор на Банката;
- се грижи за информирањето на акционерите на Банката;
- ја насочува и организира работата на деловите на Банката особено во поглед на навременото и стручно вршење на работите;
- донесува акт за организација и систематизација на работните места во Банката;
- одлучува за формирање на организациски единици;
- одлучува за прашања од областа на заштита на правата на работниците;
- донесува Деловник за работа на Управниот одбор, а за неговите измени и дополнување на редовна основа го информира Надзорниот одбор на Банката;
- донесува поединечни акти на Банката;
- формира пописни комисии за средства и изворите на средства, комисија за расходување и отуѓување на основни средства и ситен инвентар, а по потреба формира и други комисии и работни тела и ги именува нивните членови;
- разгледува и усвојува извештај за годишните пописи;
- врши и други работи утврдени со законот, Статутот и други општи акти на Банката.

Управниот одбор на Банката е одговорен за:

- обезбедување услови за работењето на Банката во согласност со прописите;
- управување и следење на ризиците на кои е изложена Банката во работењето;
- постигнување и одржување адекватно ниво на сопствени средства;
- функционирање на системот на внатрешна контрола во сите области на работење на Банката;
- непречено работење на Секторот за внатрешна ревизија на Банката, односно осигурува дека Секторот за внатрешна ревизија има пристап до документацијата и до вработените во Банката со цел непречено спроведување на неговите активности;
- непречено работење на Центарот за усогласување со прописите и интегритет, односно да осигури дека Центарот има пристап до документацијата и до вработените во Банката со цел непречено спроведување на овластувањата;
- донесување и спроведување на политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на лица со посебни права и одговорности, освен за членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор;
- водење на трговските и други книги и деловната документација на Банката, изработка на финансиски и други извештаи во согласност со прописите за сметководство и сметководствени стандарди;
- навремено и точно финансиско известување;
- редовност и точност на извештаите што се доставуваат до Народната банка во согласност со законот и прописите донесени врз основа на закон;
- спроведување на мерките изречени од страна на гувернерот спрема Банката и законитоста на работењето на Банката.

Во функција на редовно информирање за работењето на Банката, за секоја седница на Управниот одбор се подготвува дневен ред, записник од претходната седница, како и материјали од организациските единици на Банката.

Покрај наведеното, членовите на Управниот одбор на Банката присуствуваат и на седниците на Надзорниот одбор и Одборот за ревизија.

На редовните седници, во рамките на своите надлежности Управниот одбор презема активности и усвојува правилници, упатства, процедури, планови и одлуки. Покрај ова, Управниот одбор на месечна основа ги разгледува извештаите на Центарот за усогласување со прописите и интегритет и тоа од: сегмент за обезбедување законитост во работењето, сегмент за спречување на перење пари и финансирање тероризам и сегмент за информативна сигурност.

Управниот одбор најмалку еднаш квартално го известуваше Надзорниот одбор за своето работење преку информација за тековните активности.

▪ **Мандат**

Мандатот на членовите на Управниот одбор трае четири години, освен доколку НБРСМ не одлучи поинаку со Решението за издавање претходна согласност за именување член на Управниот одбор.

▪ **Надомест и наградување**

На членовите на Одборот не им следува надомест за учество на седница.

Членовите на Управниот одбор, во текот на 2024 година ги остварија следните примања:

1. Тони Стојановски, претседател на Управниот одбор од 03.09.2024 г., врз основа на: бруто-плата во износ од 3,7 милиони МКД, осигурување во износ од 0 МКД, варијабилен дел од плата во бруто-износ од 0 МКД и други права во износ од 23 илјади МКД;
2. Бранко Грегановиќ, претседател на Управниот одбор до 02.09.2024 г., врз основа на: бруто-плата во износ од 7,6 милиони МКД, осигурување во износ од 5 илјади МКД, варијабилен дел од плата во бруто-износ од 1,2 милиони МКД и други права во износ од 1,9 милиони МКД;
3. Петер Зелен, член на Управниот одбор, врз основа на: бруто-плата во износ од 9,1 милион МКД, осигурување во износ од 0 МКД, варијабилен дел од плата во бруто-износ од 1,2 милиони МКД и други права во износ од 4,6 милиони МКД;
4. Игор Давчевски, член на Управниот одбор, врз основа на: бруто-плата во износ од 9,1 милион МКД, осигурување во износ од 0 МКД, варијабилен дел од плата во бруто-износ од 2,2 милиони МКД и други права во износ од 800 илјади МКД.

Одбор за управување со ризици

Во текот на 2024 година, Одборот за управување со ризици работеше во состав од девет членови.

Членовите на Одборот за управување со ризици се избираат од редот на лицата со посебни права и одговорности кои се вработени во Банката. Еден од членовите на Управниот одбор на Банката задолжително е и член на Одборот за управување со ризици. Во таа насока, претседател на Одборот за управување со ризици е претседателот на Управниот одбор, Бранко Грегановиќ, заклучно со 31.08.2024 година, за нов претседател на Одборот за управување со

ризици е претседателот на Управниот одбор, Тони Стојановски, а членот на Управниот одбор Петер Зелен е член на Одборот за управување со ризици.

Во известувачкиот период, Одборот за управување со ризици одржа 53 седници.

Одборот за управување со ризици се состануваше редовно, еднаш неделно за исполнување на следните надлежности:

- перманентно следење и оценување на степенот на ризичност на Банката и утврдување прифатливо ниво на изложеност на ризици со цел минимизирање на загубите од изложеност на Банката на ризик;
- воспоставување политики за управување со ризици и следење на нивната примена;
- следење на прописите на Народната банка кои се однесуваат на управување со ризици и усогласеноста на Банката со нив;
- оценување на системите на управување со ризиците во Банката;
- утврдување краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена Банката;
- анализирање на извештаите за изложеноста на Банката на ризици изработени од службите во Банката кои вршат оценка на ризиците и предлагање на стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
- следење на ефикасноста на функционирањето на системите за внатрешна контрола во управувањето со ризици;
- анализирање на ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката;
- анализирање на ефектите од предложените стратегии за управување со ризици, како и предложените стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
- оценување на усогласеноста на цените на производите и услугите што ги нуди Банката со нивото на преземен ризик, во согласност со деловната политика и развојниот план на Банката;
- квартално известување на Надзорниот одбор и Одборот за ревизија за промените во ризичните позиции на Банката, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и преземените мерки и инструментите за заштита од ризиците и ефекти од нив;
- одобрување изложености спрема лице од над 10 % до 20 % од сопствените средства на Банката;
- следење на политиката за сигурност на информативниот систем и ги идентификува случаите кога е потребно нејзино ревидирање;
- оценување на воспоставениот процес на управување со сигурноста на информативниот систем;
- анализирање на извештајот за извршена проценка на ризици и следење на активностите што се преземаат во врска со управување со сигурноста на информативниот систем;
- одредување и редовно ревидирање на дефинираните нивоа на прифатливост на ризиците.

Одборот за управување со ризици најмалку еднаш квартално ги известуваше Надзорниот одбор и Одборот за ревизија за промените во ризичните позиции на Банката, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од нив.

▪ Мандат

Мандатот на членовите на Одборот за управување со ризиците трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

- Надомест и наградување

На членовите на Одборот за управување со ризици не им следува надомест за учество на седница.

Кредитен одбор

Кредитниот одбор се состои од 6 членови и нивни заменици. Со Одлука за именување за претседател на Кредитниот одбор се именува членот на Управниот одбор надлежен за следење на ризиците, во негово отсуство како прв заменик-претседател на Кредитниот одбор се именува раководното лице на Секторот за кредитни ризици, а како втор заменик-претседател на Кредитниот одбор се именува претседателот на Управниот одбор на Банката. Кредитниот одбор одлучува на редовни седници кои се одржуваат најмалку еднаш неделно. Во известувачкиот период, Кредитниот одбор одржа вкупно 135 седници (104 редовни и 31 кореспондентска).

Кредитниот одбор ги врши следниве активности:

- одобрува кредитни изложености по кредитни барања над лимити утврдени во овластувањата издадени на лицата со посебни права и одговорности и други работници во Банката;
- одлучува за определување на кредитен рејтинг, класификација и рекласификација над лимити утврдени во овластувањата издадени на лицата со посебни права и одговорности и други работници во Банката;
- одлучува за трансакции со поврзани лица со Банката во износ под 6.000.000 МКД;
- одлучува за купување и продавање хартии од вредност, освен хартии од вредност издадени од НБРСМ и државни хартии од вредност, во рамки на лимитите утврдени со актите на Банката;
- одобрува кредитни изложености по кредитни барања кои се со отстапки (каматни стапки, провизии, обезбедување, износ и рок и друго) надвор од предвидените критериуми со интерните акти и прописи на Банката;
- одобрува одлуки од работењето на Секторот за реструктурирање и управување со проблематични пласмани за кои Секторот нема посебни овластувања;
- одлучува за поставување на фирмите на WATCH-листа и на ICL-листа (Intensive Care List) и по материјали поврзани со комитентите поставени на ICL-листа;
- одобрува кредитни изложености по кредитни барања на клиенти и нивни капитално поврзани лица на WATCH-листа и на ICL-листа;
- одобрува можност за предвремено раскинување на депозит, пред истек на договорениот рок со исплата на договорна камата;
- одлучува по отстапки од Политиката на каматни стапки и Тарифникот на Банката;
- други работи утврдени со прописите и интерните акти на Банката.

- Мандат

Мандатот на членовите на Кредитниот одбор и на нивните заменици трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

- Надомест и наградување

На членовите на Кредитниот одбор не им следува надомест за учество на седница.

Менаџерски тим на Банката и членство во одбори

Име	Позиција	Образование	Членства во органи на Банката									
			Одбор за управување со ризици	Одбор за управување со средства и обврски	Одбор за развој	Надзорен одбор врз ИТ*	Кредитен одбор	Комисија за оперативни ризици	Комисија за управување со проекти	Комисија за правен ризик	Комисија за идентификација на вработени кои вршат посебна природа на работата	
Катерина Јанковиќ	Помошник на УО	MBA	Член	Член од 12.09.2024 г.	-	-	-	-	Член	-	-	-
Гоце Вангеловски	Помошник на Управен одбор до 31.08.2024	Дипломиран економист	Член до 31.08.2024 г.	Член до 31.08.2024 г.	-	-	Член до 31.08.2024 г.	Член до 18.01.2024 г.	Член до 31.08.2024 г.	-	-	-
Љупка Ѓорѓиевска	Помошник на Управен одбор до 31.03.2024	Дипломиран економист	-	Член до 31.03.2024 г.	-	-	-	Член до 18.01.2024 г.	-	-	-	-
Зоран Грнчаровски	Помошник на Управен одбор до 30.04.2024	Дипломиран економист	Член до 30.04.2024 г.	-	-	-	Член до 30.04.2024 г.	Член до 18.01.2024 г.	-	-	-	-
Луција Муриец Јеж	Советник на Управен одбор по област - ризици	Дипломиран економист	Член од 16.05.2024 г.	-	-	-	Член од 16.05.2024 г.	-	-	-	-	-
Богоја Китанчев	Советник на Управен одбор - Одговорно лице за еколошки и социјални стандарди во работењето (ESMS Office) и ESG Координатор	MBA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Емилија Ристевска	Советник на Управен одбор по област - Овластено лице за управување со податоци	MBA	-	-	-	-	-	Член	-	-	-	-
Марија Зафировска	Советник на Управен одбор по област - Овластено лице за управување со податоци до 10.05.2024	MBA	-	-	-	-	-	Член до 18.01.2024 г.	-	-	-	-
Виолета Јанева	Директор на Сектор за правни работи и секретаријат	Магистер по финансии и финансско право	Член	-	-	Член до 22.04.2024	-	Член до 18.01.2024 г.	-	Претседател	-	-
Петар Трпески	Директор на Сектор за работа на корпоративни клиенти	MBA	-	Член	-	Член до 22.04.2024	Член	-	-	-	-	-
Билјана Степанулеска Почевска	Директор на Сектор за поддршка на продажба на корпоративни клиенти	Магистер по економски науки	-	Член	-	-	-	Член до 18.01.2024 г.	-	-	-	-
Донка Марковска	Директор на Сектор за финансиско управување	MBA	-	Член	Член	Член до 22.04.2024	-	Член до 18.01.2024 г.	-	Член	Член	-
Весна Китанова	Директор на Сектор за платни системи	Дипломиран економист	-	-	-	Член до 22.04.2024	-	-	-	-	-	-
Игор Кацарски	Директор на Сектор за логистика на Банката	MBA	-	-	-	-	-	Член до 18.01.2024 г.	-	-	-	-
Матеја Палез	Директор на Центар за усогласување со прописите и интегритет	Дипломиран економист и внатрешен ревизор	-	-	-	Член до 22.04.2024	-	Член	-	-	-	-
Љубица Јанчевска Димитровска	Директор на Деловен сектор за финансиски пазари и средства	Дипломиран економист	Член	Член	-	Член до 22.04.2024	-	Член до 18.01.2024 г.	-	-	-	-
Анита Бошкова	Директор на Сектор за внатрешна ревизија	Дипломиран економист и овластен ревизор	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Драги Јосифовски	Директор на Сектор за работа со готовина и депо	Дипломиран економист	-	-	-	Член до 22.04.2024	-	-	-	-	-	-
Сања Чурилов	Директор на Сектор за ризици, евалуација и контрола	Дипломиран економист	Член	-	-	Член до 22.04.2024	-	Член	-	Член	Член	-
Ана Нарашанова	Директор на Сектор за кредитни ризици	Дипломиран економист	-	-	-	-	Заменик претседател	Член до 18.01.2024 г.	-	-	-	-
Марјан Кочовски	Директор на Деловен сектор за управување со продажна мрежа	Дипломиран економист	Член	Член	-	Член до 22.04.2024	Член	-	-	-	-	-
Дејан Маџоски	Директор на Центар за управување со човечки ресурси	Магистер по менаџмент на човечки ресурси	-	-	-	-	-	Член	-	-	Член	-
Иван Крстиќ	Директор на Сектор за човечки ресурси и организација до 16.09.2024	MBA	-	-	-	-	-	Член до 16.09.2024 г.	Член до 16.09.2024 г.	-	-	-
Фросина Атанасовска	Директор на Сектор за логистика на продажбата	Дипломиран економист	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Верица Заринска	Помошник директор на Сектор за информатичка технологија	Дипломиран електроникенер	Член	-	-	Член до 22.04.2024	-	-	Член	-	-	-
Дејан Атанасов	Директор на Центар за ИТ инфраструктура и безбедност	Дипломиран електроникенер	-	-	-	-	-	-	Член	-	-	-

*Надзорниот одбор врз ИТ на Банката функционираше до 22.04.2024 г.

Надзорен одбор врз информативниот систем

Формиран беше врз основа на регулативата на НБРСМ, Базелските принципи и меѓународните стандарди за сигурност на информативниот систем. Во првото полугодие од 2024 г. Одборот престана да функционира, при што последниот состанок на Одборот се одржа на 22 април 2024 г.

Надзорниот одбор врз информативниот систем имаше одговорности делегирани од страна на Надзорниот одбор на Банката во доменот на информативниот систем и неговата сигурност. За својата работа одговараше пред Надзорниот одбор на Банката и помагаше во носењето одлуки за одобрување на стратегиите, политиките и значајните инвестирања од областа на информатичката технологија и обезбедуваше услови за ефективно планирање на информатичката технологија и следење на капацитетот на ИТ-системот и неговите перформанси, како и за сите прашања поврзани со информативната сигурност.

Надзорниот одбор врз информативниот систем работеше и донесуваше полноважни одлуки на седници кои се свикуваат најмалку еднаш во три месеци.

Членовите и претседателот на Надзорниот одбор врз информативниот систем беа именувани од Надзорниот одбор на Банката.

- Мандат

Мандатот на членовите на Надзорниот одбор врз информативниот систем траеше од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

- Надомест и наградување
На членовите на Одборот не им следуваše надомест за учество на седница.

Комисија за управување со проекти

Комисијата е формирана во 2023 г. со Одлука на УО на 27.04.2023. Комисијата за управување со проекти е помошно тело, кое во процесот на управување со проекти, има улога на одредена контролна точка каде се врши:

- одобрување/одбивање на конкретни барања за промена на проекти;
- одредување на приоритети и распоредување;
- редовно следење на сите барања за промена;
- проценка на предложените ресурси и буџет кои се потребни за реализација на конкретното барање – проект;
- одобрување за отпочнување со работа за одреден проект (комплетна документација за отворање на проект) наменети за седница на Управниот одбор;
- известување за проектното портфолио, следење на статус, зависност на проекти и останати атрибути согласно со проектна методологија.

Во текот на 2024 Комисијата одржала 12 седници.

- Мандат
Мандатот на членовите на Комисијата за управување со проекти е од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.
- Надомест и наградување
На членовите на Комисијата не им следува надомест за учество на седница.

Кодекс за корпоративно управување

Кодексот за корпоративно управување во НЛБ Банка АД Скопје, усвоен од Надзорниот одбор на Банката, подетално ги определува стандардите на управување и раководење на органите на НЛБ Банка АД Скопје. Водејќи се од овие стандарди, Банката има воспоставено јасна организациска структура и транспарентен и разбирлив систем на управување, кој го зголемува нивото на доверба како на домашните, така и на странските инвеститори, вработените и пошироката јавност.

Изјава за примена на Кодексот за корпоративно управување

Банката ги применува најдобрите практики и принципи пропишани со Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котирали на Македонската берза. Изјавата за примена на Кодексот за корпоративно управување потпишана од членовите на Управниот одбор на Банката е дадена во прилог на овој извештај.

Кодексот за корпоративно управување на НЛБ Банка АД Скопје е јавно достапен на веб-страницата на Банката.

Политика за управување со капиталните инвестиции во други друштва

Во согласност со Стратегијата за работење со финансиски инструменти на НЛБ Банка АД Скопје и Правилникот за работење со сопственички хартии од вредност на НЛБ Банка АД Скопје, Банката може да инвестира во сопственички хартии од вредност во домашни и странски правни лица во вид на:

- акции;
- удели;
- вложувања во придружени друштва;
- вложувања во подружници, и
- заедничко дејствување.

Банката има сопственички хартии од вредност:

- кај финансиски друштва кои даваат услуги поврзани со банкарските производи врз основа на членство (VISA Inc USA и SWIFT SCRL Belgium) до 10 % од капиталот на друштвото;
- кај финансиски друштва кои се основани со закон поврзани со финансискиот систем во државата (Централен депозитар за хартии од вредност (ЦДХВ), Клириншка куќа Клириншки интербанкарски системи АД Скопје (КИБС) и Македонска берза за хартии од вредност (MCE)) до 10 % од капиталот на друштвото;
- во друго правно лице (финансиско друштво) NLB Lease&Go, во кое поседува 49 % од вкупниот основачки капитал, додека 51 % припаѓаат на NLB Lease&Go, лизинг д.о.о. Љубљана.

Во 2024 година, Банката го зголеми влогот во лизинг-компанијата за 20.601 илјада МКД и вкупно изнесува 86.103 илјади МКД.

Политика за наградување

Политиката за наградување е во согласност со целите и деловната стратегија на НЛБ Банка АД Скопје и НЛБ Групацијата, организациската култура и вредности, долгорочните интереси, еколошките, социјалните и факторите на управување (ESG), мерките за спречување на судир на интереси, профилот на ризик и апетитот за ризик.

Во Политиката е даден акцент на стимулирање на вработените во непреземање несразмерно големи ризици во работењето, односно ризици кои ги надминуваат можностите на Банката, земајќи ги предвид сите ризици, вклучувајќи ризици за репутација и ризици кои произлегуваат од погрешно или неетичко продавање производи или пак, друго неетичко или несоодветно однесување.

Критериумите за определување на идентификуваните вработени во Банката со посебна природа на работа во Банката во целост ги земаат предвид ризиците на кои Банката или НЛБ Групацијата се или може да бидат изложени со оглед на профилот на ризик и апетитот за ризик, како и организацијата и природата, обемот и сложеноста на активностите во рамки на Банката што еден вработен ги има и има значително влијание врз профилот на ризик на Банката.

Имајќи го ова предвид, идентификуваните вработени се поделени во неколку категории: членови на Управниот одбор, членови на високото раководство во комерцијалниот дел на Банката (front office) и помошници на Управниот одбор на Банката, членови на високото раководство од останатите функции (back office), контролни функции, како и останати вработени за кои се смета дека имаат важно влијание врз профилот на ризик на Банката во согласност со Делегираната регулатива на Комисијата (ЕУ) бр. 2021/923.

Идентификуваните вработени имаат право на годишен варијабилен дел од плата врз основа на нивното исполнување на финансиските и нефинансиските критериуми за успешност според правилата и условите уредени во Политиката.

Во декември 2024 година Надзорниот одбор на Банката усвои измени и дополнувања на Политиката за наградување на вработените во НЛБ Банка АД Скопје. Со изменетата Политика е остварено усогласување со Политиката за вработените во НЛБ д.д. и НЛБ Групацијата и се однесува на коефициентите кои се користат за оценка на успешноста, како и правата при исплата на варијабилен дел од плата.

Под вкупен надоместок се подразбираат сите форми на фиксни или варијабилни парични и непарични надоместоци коишто се исплаќаат на вработен и на член на органите на Банката. Вкупниот надоместок се утврдува според следниве критериуми:

- Фиксниот дел од надоместокот зависи од описот на работното место, претходно утврдени критериуми и не зависи од успешноста на работењето. Во фиксни надоместоци се вклучени следниве исплати: бруто-плати, надоместоци и додатоци на плата, сите задолжителни надомести на трошоци за живот согласно со Законот за работни односи, колективни договори и индивидуални договори помеѓу Банката и вработениот, како и надоместоци што ги добива поединечното лице чиешто услови за исплата и за определување на нивната висина зависат од претходно утврдени критериуми (надоместок за одвоен живот, надоместок за работа во странство, регрес за годишен одмор, јубилејна награда, отпремнина, новогодишен надоместок, надоместок за учество на седница на членовите во Надзорниот одбор и Одборот за ревизија).
- Во варијабилни надоместоци се вклучени сите исплати кои не се сметаат за фиксен дел од надоместокот (исплатен варијабилен дел од плата, одложен варијабилен дел од плата, осигурување на менаџери, исплата кон трет доброволен пензиски фонд, исплата на одредени трошоци согласно со менаџерски договор и останати надоместоци).

Остварени примања согласно со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка

Структура на лица (групи)	Број на лица на кои им е исплатен надоместок во текот на 2024 година	Структура на надоместок (во илјади МКД)		
		Фиксен дел	Варијабилен дел	Вкупен бруто надоместок
Надзорен одбор	3	902	-	902
Одбор за ревизија	1	205	-	205
Управен одбор	4	33.740	7.864	41.605
Останати лица со посебни права и одговорности	48	138.234	36.558	174.791
Вработени лица	938	957.846	95.190	1.053.036
Останати лица, претходно вработени во Банката	128	43.872	12.914	56.786
Вкупно	1.122	1.174.799	152.526	1.327.325

Висина на бруто надоместок исплатен од Банката во 2024 година (по лица, според ранг од - до)	Број на лица	Вкупен бруто надоместок (во илјади МКД)
до 500.000 МКД	170	40.969
од 500.000 до 750.000 МКД	95	58.617
од 750.000 до 1.000.000 МКД	251	223.947
од 1.000.000 до 2.000.000 МКД	520	687.969
над 2.000.000 МКД	86	315.822
Вкупно	1.122	1.327.325

Политика за обезбедување на диверзитет во органите на управување и високото раководство на НЛБ Банка АД Скопје

Политиката за обезбедување на диверзитет во органите на управување и високото раководство во НЛБ Банка АД Скопје претставува рамковен документ којшто ги утврдува заложбите на Банката во однос на органите на управување, како и во високото раководство кои одговараат на Управниот одбор на Банката, што се одобри во првиот квартал на 2023 година.

Цели на Политиката за диверзитет и начини на нејзина имплементација

Со оглед на големината на Банката, нејзината припадност на банкарска групација и нивното регионално присуство и бизнис-стратегија, за да се обезбеди диверзитет, важни се следните аспекти:

- родова/полова структура;
- старосна структура;
- професионални компетенции, вештини и искуство;
- континуитет на составот на органот за управување и на високото раководство;
- меѓународно интернационално искуство;
- личен интегритет;
- географско потекло.

Овие критериуми се избрани со цел да обезбедат доволно различни мислења и експертиза неопходни за добро разбирање на тековните состојби и долгорочните ризици и можности поврзани со работењето на Банката, земајќи ја предвид големината на Банката и бизнис-стратегијата, како и големината на Управниот одбор и Надзорниот одбор и системското значење на Банката.

Начин на спроведување на Политиката на диверзитет

Надзорниот одбор на Банката и Одборот за именување на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје се залагаат да ја усогласат Политиката на диверзитет на Управниот одбор на Банката. Управниот одбор се стреми да ја усогласи Политиката за диверзитет на повисокото раководство.

Родова / старосна структура

Целта во однос на старосната структура во Надзорниот одбор и Управниот одбор се проценува дека е постигната во врска со поставениот план за 2024 година, при што сите старосни структури од 40 до 60+ години се застапени во старосната структура. Исто така, кај родовата застапеност, остварени се активности за проширување на родовата застапеност на жените во рамки на Управниот одбор. Во таа насока именувана е една жена, при што членството на Управниот одбор во 2025 година ќе стартува со 25 % жени. Што се однесува на членството во Надзорниот одбор на Банката, во континуитет се бележи еднаква родова застапеност. Дополнително, во составот на високото раководство кое одговара директно на Управниот одбор 62 % се жени.

Исполнување на другите критериуми дадени во Политиката за диверзитет

Во однос на целите поврзани со професионалните компетенции, вештини и искуство, барањата за релевантно меѓународно искуство, личен интегритет, континуитет во составот на одборот и географската провиниенција во органите на управување и високото раководство, се проценува дека:

- органите на управување покриваат адекватно широк опсег на знаења, вештини и професионално искуство на своите членови и се составени според следните критериуми:

искуство, углед, управување со потенцијални конфликти на интереси, независност, расположливо време и колективна соодветност;

- органите на управување и високото раководство имаат соодветен сооднос меѓу постојните и новите членови, односно односот помеѓу постојните и новите членови не е под 70 %;

- Банката има соодветен удел во органите на управување и повисокото раководство со меѓународно искуство во различни области;

- органите на управување и членовите на високото раководство имаат високо ниво на личен интегритет;

- членовите на органите на управување и високото раководство имаат соодветно географско искуство како што е утврдено во планот.

Се проценува дека се постигнати целите поставени во Политиката за диверзитет за 2024 година.

Политика за користење услуги од надворешни лица

Користењето услуги од надворешни лица од страна на Банката е уредено со Политиката за користење услуги од надворешни лица во НЛБ Банка АД Скопје, која детално ја уредува постапката и начинот на користење на овој тип услуги, согласно со одредбите на „EBA Guidelines on outsourcing arrangements“ и Одлуката за управување со ризици на НБРСМ. Со Политиката строго се уредени правилата во поглед на користење услуги од надворешните лица и тоа преку:

- основните принципи и насоки за управување со ризиците кои произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица;
- начинот на спроведување анализа за избор на потенцијален надворешен набавувач;
- начинот на проверка на квалитетот на услугите што ги нудат надворешните лица и условите за ефикасно следење на нивното работење;
- начинот на обезбедување непрекинатоство во работењето за услугите што се користат од надворешни лица;
- дефинирање стратегиски мерки во случај на очекувано или неочекувано прекинување на договорниот однос со надворешното лице од кое Банката користи услуги.

Во рамките на наведената политика, Банката користи услуги од надворешни лица, од кои како најзначајни за целокупното работење на Банката се издвојуваат услугите во следните подрачја:

- развој, одржување и управување со информатичката инфраструктура;
- архивско и документарно работење;
- работа во доменот на самоуслужни продукти, картички, банкомати, дигитални канали на комуникација;
- транспорт на вредносни пратки;
- наплата на побарувања.

Банката делува во насока на оптимизација на односите помеѓу цената и квалитетот на набавените производи и услуги, како и за ефикасна употреба на ресурсите во Банката и за избор на најсоодветен надворешен набавувач.

Политика за управување со судир на интереси и спречување корупција во НЛБ Банка АД Скопје

Во насока на силна посветеност на усогласеноста и интегритетот, како и постоење на нулта толеранција за која било форма на мито и корупција, како и со цел воспоставување на подетални правила за управување со судирот на интереси и попрецизно уредување на

правилата во Банката е донесена и се применува Политика за управување со судир на интереси и спречување корупција во НЛБ Банка АД Скопје, донесена од страна на Надзорниот одбор.

Со Политиката за управување со судир на интереси и спречување корупција во НЛБ Банка АД Скопје се регулира системот за управување, спречување и контролирање на судирот на интереси, како и системот на правила и внатрешни контроли за спречување на корупција и/или мито и ефикасно совладување на овие ризици.

Правилата, процедурите и насоките за однесување уредени со Политиката се обврзувачки за сите вработени во Банката, членовите на органите на управување во Банката и деловните соработници и клиенти на Банката.

Согласно со Политиката и Законот за банките, лицата со посебни права и одговорности редовно, на секои шест месеци доставуваат писмена изјава до Управниот и Надзорниот одбор на Банката, за постоење или непостоење судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката.

Политика за оценување на соодветноста на носителите на клучните функции во НЛБ Банка АД Скопје

Политиката за оценување на соодветноста на носителите на клучни функции во НЛБ Банка АД Скопје ја утврдува постапката за подготовка на оцената на соодветност на носителите, односно кандидатите за носители на клучни функции и критериумите за изготвување на оцената на соодветност на носителите, односно кандидатите за носители на клучните функции во Банката. Политиката е изготвена согласно со одредбите од Законот за банките и Одлуката на НБРСМ за правилата за добро корпоративно управување во банка, каде што се определени критериумите коишто е потребно да ги поседуваат лицата со посебни права и одговорности определени со Статутот на НЛБ Банка АД Скопје. Дополнително, во оваа политика се инкорпорирани и насоките на ESMA (European Securities and Market Authority) и EBA (European Banking Authority) за оценување на соодветноста на членовите на органите за раководење или надзор и носителите на клучни функции во банки.

Во текот на 2024 година беа извршени измени и дополнувања на оваа политика со коишто беше извршено попрецизно усогласување со локалната и европската регулатива во однос на постапката за оцена на соодветноста на членовите на органот на управување и носителите на клучни функции, се поставија попрецизни правила за оценување на критериумот за независност во согласност со европското законодавство, како појасни и попрецизни правила во однос на постапката за оцена на соодветноста на носителите на клучни функции.

Политика за спречување на перење пари и финансирање тероризам

Во своето работење со клиенти, Банката е изложена на различни видови ризици, меѓу кои и ризикот од перење пари и финансирање тероризам кој е еден од најзначајните ризици во финансиската индустрија. Со цел превенција од овој вид ризик, Банката има усвоено и доследно применува Политика за спречување на перење пари и финансирање тероризам како и останати интерни акти коишто ја регулираат оваа област, а воедно соработува и со надлежните институции како и коресподентски банки. Банката во целост ги има имплементирано сите инструменти што произлегуваат од позитивните прописи и политиките на НЛБ Групацијата во насока на ефикасно откривање и спречување на перење пари и финансирање тероризам.

Политика за сигурност на информативниот систем

Информативната сигурност на НЛБ Банка АД Скопје е имплементирана во согласност со Одлуката за методологијата за сигурност на информативниот систем на Банката и меѓународните стандарди ISO 27001 и 27002. Согласно со наведеното, во рамките на Банката е воспоставен систем на информативна сигурност, кој опфаќа:

- проценка на ризикот – преку воспоставен континуиран процес на идентификација на слабостите и заканите на информативните системи, вклучувајќи го и ризикот од напади во дигиталниот простор;
- следење и надградба – преку воспоставен процес на континуирано собирање и анализа на информации од аспект на појава на нови закани и слабости на информативниот систем, вклучувајќи и закани во дигиталниот простор;
- имплементација на сигурносни контроли – преку следење на инциденти и оперативни контроли (административни, физички и технички контроли) со кои се врши заштита на сигурноста на информациите и системите на повеќе нивоа;
- тестирање на сигурноста и тестирање на отпорноста на системите од напади во дигиталниот простор;
- поделба на надлежностите на органите на Банката од аспект на управувањето со ризици поврзани со сигурноста на информативниот систем.

Кодекс на однесување во НЛБ Групацијата

Кодексот на однесување на НЛБ Групацијата ги претставува правилата коишто секој вработен во НЛБ Групацијата мора да ги разбира и да ги почитува. Со негова примена и почитување се живеат / споделуваат заедничките вредности и работа / постапување во рамки на НЛБ Групацијата согласно со етичките стандарди.

Во Кодексот се резимирани вредностите и се дефинирани основните начела на однесувањето, врз коишто се темели работењето на НЛБ Банка АД Скопје и работењето на НЛБ Групацијата. Со тоа Кодексот ги насочува вработените при секојдневното однесување, да разберат, што во НЛБ Групацијата се очекува од секој вработен и останатите учесници. На тој начин тој определува и што е клучно за исполнување на долгорочната стратегија за развој на НЛБ Групацијата и нејзино одговорно однесување, при коешто мора да се зачува довербата на клиентите, вработените, акционерите и поширокиот општествен простор, во којшто работи НЛБ Групацијата.

Кодексот јасно ги определува очекувањата од секој вработен во НЛБ Групацијата и истовремено ги изразува стандардите коишто се очекуваат од вработените во нивниот однос кон останатите во работењето, затоа дава и упатства и насоки за секое однесување и работењето на НЛБ Групацијата.

Кодексот на однесувањето на НЛБ Групацијата:

- ги претставува вредностите и основните начела на однесување;
- ги определува правилата коишто секој вработен во НЛБ Групацијата мора да ги разбира и да ги почитува;
- ги определува очекувањата од секој вработен во НЛБ Групацијата и истовремено ги изразува стандардите.

Организациска структура на Банката

Во текот на 2024 извршени се неколку измени во организациската структура на НЛБ Банка АД Скопје.

Во првиот квартал од годината започнаа да се применуваат неколку значајни организациски измени, усвоени во 2023 година. Имено, во подрачјето на работа со корпоративни клиенти (B2B area), извршени се дополнителни промени во организациската поставеност, со цел подобрување на веќе поставените процеси во рамки на B2B-подрачјето за работа со корпоративни клиенти, и тоа: измена, дополнување и трансфер на компетенциите помеѓу организациските единици Сектор за поддршка за продажба на корпоративни клиенти и Деловен сектор за работа со корпоративни клиенти.

Дополнително, се направи укинување на сегментот за портфолио-менаџмент во Служба за услуги со хартии од вредност, Деловен сектор за финансиски пазари и средства, поради измената на Решението на Народната банка (ПТ бр.15-35271/2) и Решението на Комисијата за хартии од вредност со кои се исклучува услугата „инвестициско советување“ и услугата „управување со портфолио на хартии од вредност по налог и за сметка на индивидуален клиент“. Истовремено, поради формално уредување на областите на управување на Управниот одбор се усвои поделба на организациските единици под соодветни области: главни извршни функции, финансиски функции на управување, маркетиншки функции на управување, функции на управување со ризици и функции на управување со операции.

Во вториот квартал е направена промена на надлежностите во Секторот за развој на понуда и маркетинг, пренос од Службата за развој на продукти, услуги и канали на продажба во Службата за стратешки маркетинг, односи со клиенти и комуникации. Трансферот на надлежности е со цел комплетирање на делот на известување во рамки на Службата за стратешки маркетинг, односи со клиенти и комуникации.

Исто така, во вториот квартал е направена реорганизација на Секторот за информатичка технологија, односно издвојување на Службата за одржување и управување со информатичката инфраструктура и Службата за безбедност на информатичката технологија од Сектор за информатичка технологија во Центар за ИТ-инфраструктура и безбедност, поради потребата од доверлив и стабилен информациски систем што ќе биде поддршка на работењето на менаџментот и вработените.

Пред крајот на 2024 година се изврши промена на бројот на членови во Управниот одбор од три на четири членови и прераспределба на надлежностите, поделба на СМО-областа на 2 области: СМО-област/корпоративно банкарство и СМО-област/банкарство на мало, трансформација на Секторот за човечки ресурси и организација, односно издвојување на Службата за организација и управување со деловни процеси во Центар за организација, бизнис-процеси и проектна канцеларија.

Организациската структура на Банката која беше важечка на крајот од 2024 година е прикажана во прилог на овој извештај.

Акционерски капитал и сопственичка структура

Акционерски капитал

Акционерскиот капитал на Банката на 31.12.2024 година се состои од 854.061 обична акција со номинална вредност од 1.000 МКД по акција или вкупно 854.061 илјада МКД. Акциите се регистрирани и се водат кај Централниот депозитар на хартии од вредност на РСМ. Имателите на обични акции имаат право на дивиденда и право на глас на седница на Собранието на акционери. Една обична акција носи право на еден глас.

Во согласност со акционерската книга на Банката, на 31.12.2024 година кај 796 обични акции, односно 0,0932 % од вкупниот акционерски капитал на Банката има ограничување на акциите со право на глас на правата засновани на закон и/или одлука на надлежен орган.

Во текот на 2024 година, Банката нема издадено нови емисии на акции, ниту пак, има извршено откуп на сопствени акции.

Број на акционери и структура

На 31.12.2024 година, бројот на акционери во Банката изнесува 1.315 (2023: 1.122). Од нив, 1.189 се физички лица (2023: 987), а 126 се правни лица (2023:134).

Акционерска структура

Акционерска структура	2024		2023	
	Број на акции	% на акции	Број на акции	% на акции
НЛБ д.д.	742.804	86,97%	742.804	86,97%
Останати акционери	111.257	13,03%	111.257	13,03%
Физички лица	84.426	75,88%	80.198	72,08%
Правни лица	26.831	24,12%	31.059	27,92%

Единствен акционер со учество над 5 % во вкупниот број издадени акции на НЛБ Банка АД Скопје е Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана, со 86,97 % учество (742.804 акции) во вкупниот број акции на Банката. НЛБ д.д. како акционер со најголемо учество управува со Банката преку своите претставници во Надзорниот одбор. НЛБ Групацијата е најголемата банкарска и финансиска групација во Република Словенија, со стратешки фокус на избраните пазари на земјите од Југоисточна Европа и претставува препознатлив меѓународен бренд. Од ноември 2018 година акциите на НЛБ д.д. Љубљана се класифицираа на берзанскиот пазар, а истовремено беа вклучени во тргувањето на главниот пазар на Лондонската берза за хартии од вредност. Во текот на 2019 година, се финализираше процесот на приватизација на НЛБ д.д. Љубљана, со што Република Словенија остана доминантен сопственик со 25 % од акциите плус една обична акција.

Берзанска котација

Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонската берза на хартии од вредност, во сегментот задолжителна котација – обични акции, регистрирани под ISIN: MKTNBA101019. Со акциите на Банката се тргува на секундарниот пазар на берзата, преку овластени брокерски куќи.

Акциите на Банката се дел од Македонскиот берзански индекс МБИ10.

Согласно со Правилата за котација, Банката редовно ја известува берзата за своето работење, за членовите на органите на управување, управувањето и правните односи со трети лица и за настани и информации кои се од значење за работењето на Банката по претходно утврден календар на настани кој се објавува на информацискиот сервис на Берзата најдоцна до крајот на јануари во тековната година.

Политика на дивиденда

Согласно со одлуките за издавање на емисиите на акции на Банката, акциите носат право на дивиденда, која може да се определи со одлука на Собранието на акционери на Банката. Одлуката за распределба на добивката за дивиденди зависи од голем број фактори, вклучително и капиталната структура на Банката, апетитот за ризик, добивката, финансиската

состојба, регулаторните барања, општите економски и деловни услови и идни перспективи. Политиката на дивиденда на Банката предвидува годишна распределба на дивиденда од околу 70 % од остварената добивка од претходната година и е зависна од регулаторните барања за капитал.

XX. Извештај за управување со животната средина и социјалните аспекти (ESG)

НЛБ Банка АД Скопје ги препознава предизвиците на новото време со коишто се соочуваат стопанските субјекти и поединците во земјата. Тоа се предизвици кои ги вклучуваат негативните еколошки и социјални влијанија на климатските промени поради емисиите на стакленички гасови, предизвиците при воспоставувањето механизми за обезбедување на еднакво и праведно општество, етика и интегритет во корпоративното управување.

Напорите за одржливост се засноваат на долгата традиција на одговорно деловно работење и работење насочено кон засегнатите страни, кое е дел од идентитетот на Банката од нејзиното основање.

Во визијата на Банката цврсто е вградена одржливоста што подразбира „да се грижиме за финансиските потреби на нашите клиенти, а во исто време да го подобриме квалитетот на животот во регионот каде што работиме“. Покрај тоа, одржливоста е витален елемент на основните вредности на Банката: се развиваме, поттикнуваме претприемништво, го подобруваме животот.

Во текот на 2024 година Комисијата за одржливост (составена од членовите и помошниците на Управниот одбор, секторски директори и специјалисти од областа на ESG), која ја надгледува интеграцијата на ESG-факторите во деловниот модел на Банката, одржа 4 седници. Комисијата развива и одобрува (во согласност со внатрешните процедури) стратегии за одржливост, политики, иницијативи, методологии, мерливи индикатори, и други релевантни процедури, влијае врз стратешките цели поврзани со одржливоста и го следи нејзиниот развој и реализација.

Во текот на 2024 година Банката зеде активно учество на повеќе конференции поврзани со ESG сè со цел зголемување на свесноста за значајноста на ESG не само за банкарскиот сектор, туку и пошироко.

Корпоративна општествена одговорност

Грижата за општото добро претставува еден од највисоките приоритети во системот на вредности на Банката и е интегрален дел од стратегијата, поради што Банката посветува посебно внимание на општествената одговорност и заштитата на интересите на сите заинтересирани страни. Со поддршка на проекти од областа на културата, спортот, науката, образованието и заштитата на човековата околина, децата и младите, Банката настојува да придонесе за унапредување и подобрување на целокупниот квалитет на животот на поединците, семејствата, институциите и организациите во поширокото окружување во кое работи.

Корпоративната општествена одговорност на Банката не е мерлива и видлива само преку спонзорствата и донациите. Речиси сите аспекти од деловното работење се гледаат низ призмата на одржливост и управување со еколошките и социјалните аспекти.

На пример, дигиталните решенија што ги нуди Банката покрај едноставноста и пристапноста, важно е да бидат со предзнакот одржливи. Во тој контекст е примерот за работењето без хартија и во однос на вработените и во однос на клиентите. Банката има јасна стратегија за управување со животната средина и одржлив развој и постојано работи на подобрување на своите процеси во насока на разумно користење на природните ресурси и минимизирање на влијанието што економските актери го имаат врз животната средина.

НЛБ Банка АД Скопје е силно фокусирана на имплементација на активности усогласени со целите на Обединетите нации за одржливост, на кои се темели Стратегијата за одржливост, усвоена на ниво на НЛБ Групацијата. Целта на Стратегијата е интеграција на одржливоста во банкарското работење, односно одржливи финансиски перформанси на Банката, земајќи ги предвид социјалните и еколошките аспекти и можноста со своето деловно работење активно да придонесе кон порамномерен и поинклузивен економски и социјален систем. Во таа насока, во 2024 година, Банката реализираше низа проекти, додели спонзорства и донации во вкупен износ од 386 илјади ЕУР, при што најголем дел од проектите (повеќе од 74 %) ги поддржуваат целите на ОН за одржливост, што е за 34 % повеќе од целите на Банката.

Грижата за вработените и нивното задоволство е еден од најзначајните приоритети на Банката. Во оваа насока, помеѓу придобивките за своите вработени НЛБ Банка Скопје овозможува приватно здравствено осигурување за сите свои вработени, како и дополнително пензиско осигурување преку вклучување на вработените во професионална пензиска шема согласно со стажот.

Согласно со воспоставената практика, во 2024 година беа исплатени јубилејни парични награди за 65 вработени кои во тековната година одбележаа значаен јубилеј од 10, 20, односно 30 години во Банката.

Во текот на 2024 година беа организирани 15 обуки од домашни и странски консултанти, што ги посетија 363 вработени на Банката со слушани вкупно 1.117 часа едукација, сè со цел континуирано следење на промените поврзани со одржливите финансии, зеленото финансирање, ризиците од климатски промени и други теми поврзани со одржливоста и ESG-практиките.

Во рамки на општествената одговорност, посебно внимание се посветува на социјалната димензија и прашањата за родовата еднаквост. Жените заземаат половина од раководните позиции во НЛБ Банка АД Скопје (50 % од лицата со посебни права и одговорности во Банката). Сепак, бројките не се она што е најважно. Она што е важно е посветеноста на заедничките цели, кои се дел од јадрото на нашата деловна стратегија.

Животна средина

Согласно со стандардите за управување со еколошките и социјалните аспекти наведени во Политиката за еколошки и социјални аспекти, како и во Политиката за мерење и известување на јаглеродниот отпечаток на НЛБ Банка АД Скопје, Банката и во 2024 година продолжи со инвестирање во проекти за заштеда на енергија и за заштита на околината од емисијата на штетни гасови.

Во текот на 2024 година учеството на електричната енергија произведена од обновливи извори на енергија (во вкупно потрошената електрична енергија) се зголеми за 45 % и заклучно со 31.12.2024 година изнесува 100 %.

Во текот на 2024 година Банката активно ги поддржуваше проектите кои се поврзани со финансирање на производството на електрична енергија од обновливи извори и подобрување на енергетската ефикасност на нашите клиенти.

Со крајот на годината вкупниот износ на финансирани проекти насочени кон производство на електрична енергија од обновливи извори го достигна нивото од 32 милиони ЕУР, со што Банката (самостојно или заедно со останати домашни и странски финансиски институции) учествуваше во финансирање на проекти за производство на електрична енергија од обновливи извори (ветерници, фотоволтаици, хидроцентрали, биогазни централи) со инсталиран капацитет од 101 MWh.

Дополнително, во текот на 2024 годината беше поддржана изградба на неколку градежни објекти (станбен и деловен простор) со А или Б сертификати за енергетска ефикасност, со потпишани договори за финансирање во вкупна вредност од 24 милиони ЕУР. На тој начин Банката продолжи со имплементирање на своите заложби за долгорочно инвестирање во подобрувањето на животната средина.

Во текот на 2024 година, Банката продолжи со одобрување на „Зелени“ кредитни продукти наменети за физички лица од сопствени извори, и тоа:

- зелени потрошувачки кредити;
- зелени станбени кредити;
- зелени автомобилски кредити.

За овие намени пласирани се вкупно 3 милиони ЕУР средства од сопствени извори на Банката.

Зелениот потрошувачки кредит претставува поддршка на енергетската ефикасност во резиденцијалниот сектор и можност клиентите - физички лица, при изведба или реновирање на постоечки објекти, да инвестираат во енергетски ефикасни технологии со цел да ги намалат трошоците за електрична енергија, греење и ладење во домот.

Со **Зелениот станбен кредит**, Банката им овозможува на клиентите купување на станови од градежни компании или постоечки станови во сопственост на физички лица, за објекти кои поседуваат А и Б сертификат за енергетска ефикасност. Овие кредитни продукти се со поповолни каматни услови од каматните стапки на стандардните кредитни продукти.

Во текот на 2024 година, во рамки на проектните активности за трајно намалување на употребата на хартија за печатење во сите деловни процеси, остварена е стратешка цел на Банката за 50 % намалување на вкупната потрошувачка на хартија за печатење во 2025 споредено со 2019 година. НЛБ Банка АД Скопје оствари вкупно 52 % намалување на хартијата за печатење во периодот 2019 – 2024, односно зачувани се речиси 500 дрва.

XXI. Стратегија и идни изгледи

Во текот на 2024 година, Банката го усвои буџетот за 2025 година и финансиските проекции за периодот 2025 – 2030 година. Стратешкиот фокус се базира на креирање подобро искуство за клиентите преку препознавање на нивните барања и понуда на вистинските решенија врз база на технолошки иновации, унапредување на работните процеси преку автоматизација и дигитализација, како и континуирана едукација на вработените. Сето ова ќе оди во насока на поддршка на квалитетот на животот, не само за вработените и клиентите туку и за целото општество.

Банката, и понатаму, ќе биде целосно посветена на своите примарни активности - кредитирање на населението и претпријатијата, како и поддршка на клиентите во проектите за раст на бизнисите и реализација на инвестициските активности. Притоа, кај кредитирањето на стопанството предност ќе им се даде на проектите во областите на производство на електрична енергија од обновливи извори, намалување на загадувањето и унапредување на животната средина.

Развојот на дигитални решенија, управувањето со податоците и нивна соодветна примена во правец на подобрување на процесите и постапките и понатаму ќе бидат главен фокус на Банката. Од друга страна, задоволството на клиентите и позитивното корисничко искуство останува да биде врвен приоритет, преку достапност на квалитетни услуги до крајните корисници во секое време. Во оваа насока, паралелно со обезбедувањето квалитетна услуга на клиентите преку традиционалните канали, интензивно ќе се работи на проширување на продуктното портфолио со иновативни дигитални продукти и услуги во согласност со светските трендови. Како лидер и предводник на ова поле, во услови на здрава и силна конкуренција на пазарот, Банката ќе влијае на понатамошниот развој, унапредувањето на квалитетот, достапноста и брзината на банкарските услуги во земјата и во регионот. Новите продукти и надградбата на постојните апликации ќе се развива во насока на овозможување поголема достапност на банкарските услуги и олеснета интеракција, со цел онлајн интеракциите и трансакциите за клиентите да бидат многу поедноставни, побрзи и пред сè побезбедни.

Во поддршка на иницијативите за зголемување на свесноста за одржлив развој на глобално ниво, Банката продолжува со своите активности во согласност со Стратегијата за корпоративна одржливост на НЛБ Групацијата преку поинтензивна интеграција на одржливоста во своето работење, односно спроведување на банкарските операции земајќи го предвид влијанието врз животната средина и општеството воопшто.

Банката преку своето делување и во иднина ќе продолжи да биде сериозен партнер и континуирано да дава свој придонес кон пошироката заедница, во сите сегменти од општественото живеење, интегрирајќи ги еколошките и социјалните аспекти и одржливоста во сите сегменти од работењето.

Скопје, март 2025

Петер Зелен
Член на Управен одбор

Тони Стојановски
Претседател на Управен одбор

Прилози

Прилог 1. Постапка за одржување континуитет на составот на Надзорниот одбор

Постапка за именување на членови на Надзорниот одбор за одржување на континуитетот на составот на одборот

Предвременно престанување на мандат на член на Надзорен одбор

- со разрешување од должноста поради работење кое е во спротивност со законот, Статутот на Банката, добрите деловни обичаи,
- на барање на акционерот кого го застапува или
- врз основа на лично писмено барање
- доколку Собранието на акционери не го одобри Извештајот за работењето на Надзорниот одбор
- ако биде осуден со правосилна пресуда со казна затвор согласно законските прописи.

I) Основ за започнување на постапка	1 чекор	2 чекор	3 чекор	4 чекор	5 чекор	6 чекор	7 чекор	8 чекор	Последен чекор
Намалување на бројот на членови на НО под бројот наведен во Статутот ¹ (Надзорниот одбор продолжува да функционира)	Примен предлог од акционер за именување на нов член на НО	Fit&Proper Постапка за предложен кандидат	Одбор за именување	Седница на Надзорниот одбор	Јавен повик за Собрание на акционери	Собрание на акционери	Започнување на процедурата за лиценцирање пред Народната банка	Постапка за лиценцирање пред Народната банка	Издавање на претходна согласност за именување на нов член на Надзорниот одбор од Народната банка
		Рок: 1 месец рок за завршување на постапката	Активност Предлог-Одлука за именување на нов член на Надзорниот одбор	Активност Предлог-Одлука до Собранието на акционери за избор на нов член на Надзорниот одбор Предлог-Одлука за свикнување на Собрание на акционери	Рок 30 дена пред Собранието на Акционери	Активност Одлука за именување на нов член на Надзорниот одбор	Рок Приближно 5 дена по Собранието на акционери	Рок Приближно 60-120 дена по започнување на постапката	

¹ Времетраењето на целата процедура трае околу 4 до 6 месеци |

II) Основ за започнување на постапка	1 чекор	2 чекор	3 чекор	4 чекор	5 чекор	6 чекор	7 чекор	8 чекор	Последен чекор
Намалување на бројот на членови на НО под бројот наведен во Законот ² (Надзорниот одбор не продолжува да функционира)	Примен предлог од акционер за именување на нов член на НО	Одбор за именување	Седница на Надзорниот одбор	Јавен повик за Собрание на акционери	Собрание на акционери	Започнување на процедурата за лиценцирање пред Народната банка	Постапка за лиценцирање пред Народната банка	Fit&Proper Постапка за предложен кандидат	Издавање на претходна согласност за именување на нов член на Надзорниот одбор од Народната банка
		Активност Предлог-Одлука за именување на нов член на НО	Активност Предлог-Одлука за свикнување на СА Рок 3 дена од причината за намалување на бројот на членови на Надзорниот одбор	Рок 30 дена пред Собрание на Акционери	Активност Одлука за именување на нов член на Надзорниот одбор	Рок Приближно 5 дена по Собранието на акционери	Рок Приближно 60-120 дена по започнување на постапката	Рок 30 дена по Собранието (исклучок пропишано во Одлуката од НБРСМ за правилата за добро корпоративно управување во банките)	

² Времетраењето на целата процедура трае околу 3 до 6 месеци.

Изјава за усогласеност со Кодексот за корпоративно управување

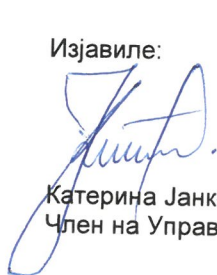
Ние, членови на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје изјавуваме дека НЛБ Банка АД Скопје во своето работење го применува Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва на Македонска берза АД Скопје, објавен на интернет страната на Берзата www.mse.mk.

НЛБ Банка АД Скопје ги применува принципите и најдобрите практики на корпоративното управување предвидени во Кодексот според пристапот „примени или појасни зошто не се применил“, преку пополнување на прашалници чија форма и содржина е пропишана со Кодексот.

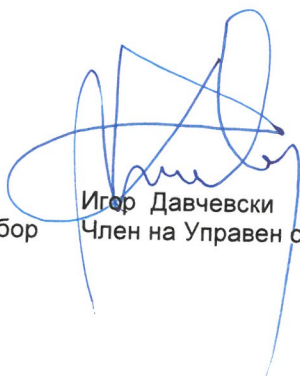
Со оваа Изјава потврдуваме дека прашалниците се објавени на СЕИ-НЕТ и на интернет страницата на НЛБ Банка АД Скопје и дека одговорите во истите се точни и вистинити и веродостојно ја отсликуваат примената на принципите и најдобрите практики на корпоративното управување од страна на НЛБ Банка АД Скопје пропишани со Кодексот за корпоративно управување.

Скопје, Март 2025

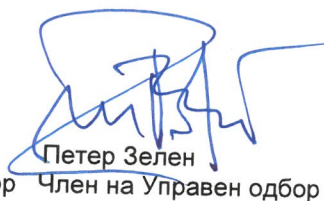
Изјавиле:

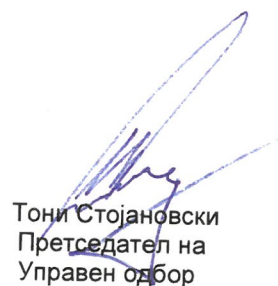
Катерина Јанковиќ
Член на Управен одбор

Игор Давчевски
Член на Управен одбор

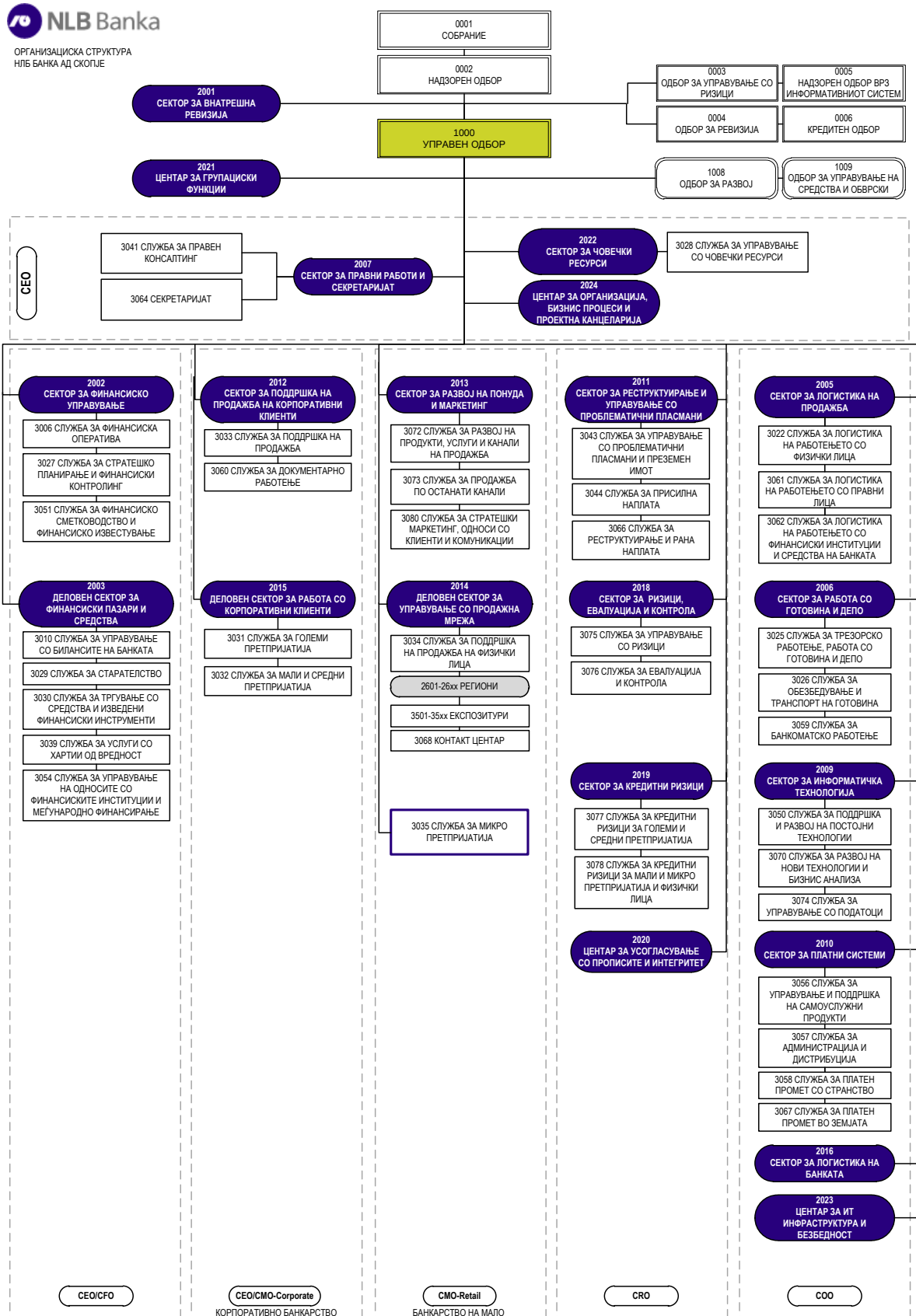
Петер Зелен
Член на Управен одбор

Тони Стојановски
Претседател на
Управен одбор

Прилог 3. Организациска структура на НЛБ Банка АД Скопје

Прилог 4

Мислење кон Годишниот извештај за работењето на Банката во 2024 година

Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2024 година го опфаќа работењето на Банката во периодот од 1.1.2024 година до 31.12.2024 година. Во извештајот на систематизиран начин е презентирано остварувањето на одделни банкарски активности, како во поглед на основните финансиски операции така и за сите останати активности за кои се известува согласно со Законот за трговските друштва, Законот за банките, Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка, како и според Кодексот за корпоративно управување на Македонската берза.

Извештајот вклучува податоци за промените на макроекономските и пазарните услови во кои работеше Банката и промените на регулативата која директно или индиректно влијаеше на остварувањето на финансискиот резултат и пазарната позиција.

Остварените финансиски резултати за 2024 година се презентирани согласно со законските регулативи кои се применуваат во РСМ.

Оперативните активности се подетално презентирани по одделни пазарни сегменти и укажуваат на остварените резултати по одделни финансиски и нефинансиски активности на Банката.

Управувањето со ризиците како клучна одговорност на Банката е детално прикажано и укажува на постоење интегриран систем на управувањето со ризиците во Банката. Дополнително, презентирани се информации за управувањето со човечките ресурси во Банката, управувањето со информатичката технологија, преземените маркетиншки активности, проектните активности и почитување и усогласеност со целокупната законска регулатива.

Во извештајот, интегрално се презентирани корпоративното управување на Банката, работењето и активностите на органите и нивните членови, остварувањето на обврските во поглед на спречувањето на перење пари и сигурноста на информативниот систем, активностите преземени од аспект на корпоративната општествена одговорност со акцент на животната средина и прашањата од општествен интерес. Прикажана е и состојбата и промените на сопствените средства и акционерската структура на Банката кај акционерите со над 5 % учество во капиталот на Банката.

Според нашето мислење, Годишниот извештај дава сеопфатна и објективна слика за работењето на Банката во 2024 година, состојбата на нејзините средства и финансиската успешност.

Хедвика Усеник
Претседател
на Надзорен одбор

Годишно собрание на акционери на НЛБ Банка АД Скопје

Предлог-одлука за усвојување на Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2024

Врз основа на член 39 став 1 од Статутот на НЛБ Банка АД Скопје, Собранието на НЛБ Банка ја донесе следната:

Одлука за усвојување на Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2024 година

1. Се усвојува Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2024 година со Мислењето на Надзорниот одбор, прилог на оваа одлука;
2. Оваа одлука стапува во сила со денот на донесувањето.

Во Скопје, 29.05.2025 година

Одлуката да се достави до:
Секретаријат

Претседавач
на Годишното собрание на акционери
на НЛБ Банка АД Скопје

Образложение

Согласно со член 39 од Статутот на НЛБ Банка АД Скопје, Собранието на акционери е надлежно за усвојување на Годишниот извештај за работењето на Банката заедно со писменото мислење изготвено од страна на Надзорниот одбор.

Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје има изготвено писмено мислење за работењето на Банката за 2024 година и тоа е составен дел на Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2024 година.